

IZVJEŠTAJ O RAZVOJU TUZLANSKOG KANTONA ZA 2022. GODINU

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
Ministarstvo privrede

IZVJEŠTAJ O RAZVOJU TUZLANSKOG KANTONA ZA 2022. GODINU

Tuzla, decembar 2023. godine

Izveštaj o razvoju Tuzlanskog kantona za 2022. godinu pripremljen je od strane Odjeljenja za razvoj u okviru Ministarstva privrede Tuzlanskog kantona, uz podršku Programa „Okvir za realizaciju Ciljeva održivog razvoja kao temelj za održiv i inkluzivan rast u Bosni i Hercegovini“ (SDG2BiH), kojeg finansira Vlada Švedske i implementira Razvojni program Ujedinjenih nacija u BiH (UNDP) u partnerstvu sa UNICEF-om i UNWOMEN u BiH, uz koordinaciju ureda Rezidentne koordinatorice UN-a.

SADRŽAJ

UVOD	5
1. RAZVOJ TUZLANSKOG KANTONA I KRETANJA KLJUČNIH RAZVOJNIH POKAZATELJA	7
1.1. Sažetak osnovnih indikatori razvoja	9
1.2. Nivo razvijenosti	14
1.3. Demografske karakteristike i kretanja	17
1.4. Ekonomski pokazatelji	20
1.4.1. Registar poslovnih subjekata	22
1.4.2. Vanjskotrgovinski bilans	25
1.4.3. Tržište rada	27
1.4.4. Prihodi od poreza na dohotke	31
1.4.5. Industrijska proizvodnja	32
1.4.6. Poljoprivredna proizvodnja	33
1.4.7. Turizam	37
1.5. Društveni pokazatelji	39
1.5.1. Obrazovanje	40
1.5.2. Kultura i umjetnost	46
1.5.3. Zdravstvena zaštita	46
1.5.4. Socijalna zaštita	48
1.5.5. Penziona politika	49
1.6. Infrastruktura i zaštita okoliša	50
1.6.1. Zaštita okoliša	51
1.6.2. Komunalna infrastruktura	52
1.6.3. Saobraćajna infrastruktura	52
2. STEPEN PROVEDBE STRATEŠKIH CILJEVA, PRIORITETA I DEFINIRANIH MJERA U STRATEGIJI RAZVOJA TUZLANSKOG KANTONA	54
2.1. Struktura Strategije razvoja Tuzlanskog kantona za period 2021-2027. godina	54
2.2. Sažetak Akcionog plana za period 2021-2024. godina	59
2.3. Provedba Strategije razvoja Tuzlanskog kantona u 2022. godini	60
2.4. Pregled finansijskih ulaganja za strateške projekte i aktivnosti u 2022. godini	92
3. IMPLEMENTACIJA SDG CILJEVA (AGENDA 2030) KROZ PROVEDBU STRATEŠKIH CILJEVA, PRIORITETA I DEFINIRANIH MJERA U STRATEGIJI RAZVOJA TUZLANSKOG KANTONA 2021-2027	94
3.1. Razvojni pravac: Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom	95
3.1.1. Akcelerator: Efikasan, otvoren, inkluzivan i odgovoran javni sektor	96
3.1.2. Akcelerator: Vladavina prava, sigurnost i osnovna prava	96
3.1.3. Akcelerator: Otpornost na katastrofe	96
3.2. Razvojni pravac: Pametni rast	97

3.2.1.	Akcelerator: Povoljno okruženje za poduzetništvo i inovacije	97
3.2.2.	Akcelerator: Pametno upravljanje prirodnim resursima i okolišem.....	97
3.2.3.	Akcelerator: Unapređenje pristupa i kvaliteta obrazovanja i obuke	98
3.2.4.	Akcelerator: Zeleni rast i čista energija.....	98
3.2.5.	Akcelerator: Povećanje investicija u infrastrukturu	98
3.3.	Razvojni pravac: Društvo jednakih mogućnosti.....	99
3.3.1.	Akcelerator: Unaprijeđenje politike socijalne zaštite.....	99
3.3.2.	Akcelerator: Efikasna zdravstvena zaštita za sve	100
3.3.3.	Akcelerator: Poboljšanje inkluzivnosti obrazovnih sistema	100
3.3.4.	Akcelerator: Aktivacija i zapošljavanje s fokusom na ranjive kategorije.....	100
4.	INSTITUCIONALNI KAPACITETI ZA RAZVOJ TUZLANSKOG KANTONA.....	102
5.	PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE PROVEDBE STRATEGIJE RAZVOJA TUZLANSKOG KANTONA	104

LISTA SLIKA I GRAFIKONA

Grafikon 1.	Broj registrovanih obrta u Tuzlanskom kantonu za period 2014.-2022. godina.....	24
Grafikon 2.	Izvoz, uvoz i trgovinski bilans roba po stanovniku u JLS na TK u 2022. godini.....	26
Grafikon 3.	Pregled kretanja broja zaposlenih u periodu 2013-2022. godina.....	28
Grafikon 4.	Index industrijske proizvodnje po godinama u Tuzlanskom kantonu i FBiH	32
Grafikon 5.	Index industrijske proizvodnje prema glavnim industrijskim granama u TK	33

LISTA TABELA

Tabela 1.	Indikatori uticaja na nivou strateških ciljeva Tuzlanskog kantona.....	8
Tabela 2.	Osnovni indikatori razvoja Federacije BiH i Tuzlanskog kantona u periodu 2021-2022.	9
Tabela 3.	Nivo razvijenosti FBiH po kantonima u 2022. godini	15
Tabela 4.	Indikatori Indeksa razvijenosti na Tuzlanskom kantonu u periodu 2018-2022. godina	16
Tabela 5.	Nivo razvijenosti JLS u Tuzlanskom kantonu u 2022. godini*.....	16
Tabela 6.	Gustina naseljenosti stanovništva u Tuzlanskom kantonu u periodu 2016-2022.....	17
Tabela 7.	Prirodni priraštaj u Tuzlanskom kantonu i FBiH u periodu 2016-2022.	18
Tabela 8.	Prirodno kretanje stanovništva po JLS u Tuzlanskom kantonu u 2022. godini	19
Tabela 9.	Radno sposobno stanovništvo u 2022. godini po JLS u Tuzlanskom kantonu.....	20
Tabela 10.	Pregled indikatora ekonomskog razvoja u TK za 2022. godinu.....	21
Tabela 11.	Struktura poslovnih subjekata u TK i FBiH u periodu 2014. - 2022., stanje 31.12.2022.	23
Tabela 12.	Struktura poslovnih subjekata u TK po JLS u 2022. godini	24
Tabela 13.	Vanjskotrgovinska razmjena po JLS u TK u 2022. godini	25
Tabela 14.	Pregled zaposlenih, nezaposlenih i plaća na nivou godišnjeg prosjeka u TK.....	27
Tabela 15.	Pregled zaposlenih, nezaposlenih i plaća po općinama/gradovima za 2022. godinu	30
Tabela 16.	Porezi na dohotke fizičkih lica po kantonima FBiH u 2022. godini.....	31
Tabela 17.	Pregled prinosa usjeva u Tuzlanskom kantonu u periodu 2014-2022.	34
Tabela 18.	Pregled prinosa voća u Tuzlanskom kantonu u periodu 2014-2022.	36
Tabela 19.	Pregled broja dolazaka i noćenja turista prema vrstama objekata u periodu 2014-2022.godina	37
Tabela 20.	Pregled indikatora društvenog razvoja u TK za 2022. godinu	39
Tabela 21.	Pregled osnovnog obrazovanja u Tuzlanskom kantonu i FBiH periodu 2014.-2022.godina ..	42
Tabela 22.	Pregled srednjeg obrazovanja u Tuzlanskom kantonu i FBiH periodu 2014.-2022.godina ..	44
Tabela 23.	Pregled visokog obrazovanja u Tuzlanskom kantonu u periodu 2015.-2022.godina	44
Tabela 24.	Pregled diplomiranih studenata u Tuzlanskom kantonu u periodu 2017.-2022.godina	45

Tabela 25. Pregled pokazatelja za ustanove iz oblasti kulture i umjetnosti.....	46
Tabela 26. Pregled broja zdravstvenih radnika po djelatnostima u TK i FBiH u periodu 2014. - 2022. godine	47
Tabela 27. Pregled aktivnosti centara za socijalni rad u TK u periodu 2015.-2021.	48
Tabela 28. Maloljetni korisnici socijalne zaštite prema kategorijama u periodu 2015.-2021.	48
Tabela 29. Punoljetni korisnici socijalne zaštite prema kategorijama u periodu 2015.-2021.	49
Tabela 30. Broj penzionera i iznos penzija u TK i FBiH za period 2014-2022. godine	49
Tabela 31. Pregled indikatora infrastrukturnog razvoja i zaštite okoliša u TK za 2022. godinu.....	50
Tabela 32. Pregled broja prevezenih putnika i robe u periodu 2013-2022. godine.....	53
Tabela 33. Pregled strateških i prioriternih ciljeva	55
Tabela 34. Strateški projekti u Tuzlanskom kantonu.....	56
Tabela 35. Indikativni finansijski okvir implementacije Strategije razvoja TK za period 2021-2027. godina	57
Tabela 36. Pregled planiranih sredstava po strateškim ciljevima u SRTK 2021-2027. i Akcionom planu 2021.-2024.	58
Tabela 37. Pregled broja planiranih aktivnosti i projekata po strateškim ciljevima i prioritetima	59
Tabela 38. Finansijska sredstva (u KM) potrebna za realizaciju strateških ciljeva u 2021-2024. godini	60
Tabela 39. Ostvareni rezultati po strateškim ciljevima i prioritetima u 2022. godini	61
Tabela 40. Pregled statusa implementacije aktivnosti iz Akcionog plana 2021.-2024. godina.....	68
Tabela 41. Pregled postignutih rezultata u okviru implementiranih aktivnosti i projekata u 2022.	70
Tabela 42. Vrijednost realizovanih sredstava po Strateškim ciljevima u 2022. godini.....	92
Tabela 43. Struktura finansiranja po strateškim ciljevima i izvorima finansiranja u 2022. godini	92
Tabela 44. Povezanost Strategije razvoja Tuzlanskog kantona sa Okvirom za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH.....	94

UVOD

Strategija razvoja Tuzlanskog kantona za period 2021-2027. godine predstavlja integrisani multisektorski strateški dokument kojim se definišu javne politike i integralno usmjerava razvoj kantona i jedinica lokalne samouprave unutar Kantona. Kao takva, Strategija razvoja Tuzlanskog kantona sadrži prioritete prostornog razvoja kantona i razvojne pravce definirane u strateškim dokumentima Federacije i dokumentima relevantnim za proces integracije Bosne i Hercegovine u Evropsku uniju te predstavlja podlogu za usklađivanje i izradu strategija razvoja jedinica lokalne samouprave. Proces izrade Strategije razvoja Kantona koordiniralo je Odjeljenje za razvoj u okviru Ministarstva privrede, koje ima formalnu funkciju tijela za razvojno planiranje i upravljanje razvojem na nivou Tuzlanskog kantona. Strategija razvoja je u potpunosti izrađena u skladu sa Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 32/17) i Uredbom o izradi strateških dokumenata u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 74/19 i 2/21) te je usklađena sa relevantnim strategijama drugih nivoa vlasti u BiH, obavezama proizašlim iz procesa evropskih integracija i Ciljevima održivog razvoja Ujedinjenih naroda (SDGs).

Stvarni rezultati razvoja koji proizlaze iz implementacije Strategije razvoja, mogu biti vidljivi i mjerljivi jedino ukoliko se sistemski provodi praćenje i vrednovanje realizacije strategije. Da bi se postiglo povezivanje razvojnih politika na širem nivou i povezivanje politika ministarstava sa provedbom mjera Strategije, Odjeljenje za razvoj vrši pripremu Izvještaja o razvoju o Tuzlanskog kantona. Izvještaj je pripremljen u skladu sa Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u FBiH i Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju, monitoringu i izvještavanju u FBiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 74/19 i 2/21), i kao takav je u potpunosti oslonjen na propise i odredbe regulatornog okvira za planiranje i upravljanje razvojem u Federaciji BiH.

Izvještaj o razvoju predstavlja dokument kojim se sagledavaju rezultati u ostvarivanju razvojnih ciljeva i implementaciji strateških dokumenata, i ovo je šesti po redu izvještaj koji je pripremljen sa ciljem praćenja i analize stepena društveno-ekonomskog razvoja i strukturnih izazova u Tuzlanskom kantonu. Izvještaj ima za cilj da prezentira cjelovit pregled situacije i napretka Tuzlanskog kantona u 2022. godini, te da posluži Vladi i Skupštini Tuzlanskog kantona kao putokaz u budućim razvojnim procesima.

Izvještaj je sveobuhvatan, analizira ekonomski, društveni, infrastrukturni i okolišni aspekt razvoja, te predstavlja svojevrsnu situacionu analizu koja se naslanja na Strategiju razvoja Tuzlanskog kantona i time obezbjeđuje kontinuitet u analizi i izvještavanju sveukupnog razvoja, ali i polaznu osnovu za pripremu novog trogodišnjeg akcionog plana za implementaciju Strategije razvoja. Kao takav, Izvještaj se sastoji od dva dijela koja zajednički čine jednu cjelinu i omogućuju praćenje razvojnih trendova i stepen provedbe strategije:

- Prvi dio se odnosi na stepen razvoja kantona kroz praćenje kretanja ključnih razvojnih pokazatelja, i
- Drugi dio koji se odnosi na stepen provedbe strateških ciljeva, prioriteta i definiranih mjera u Strategiji razvoja Tuzlanskog kantona.

Postupku izrade Izveštaja prethodile su faze prikupljanja podataka o provedenim aktivnostima, njihovoj finansijskoj strukturi, izvoru sredstava, odnosno implementaciji Strategije razvoja Tuzlanskog kantona 2021-2027. godina. Izveštaj se zasniva na relevantnim statističkim podacima publikovanim od strane Federalnog zavoda za statistiku, Federalnog zavoda za programiranje razvoja, Federalnog zavoda za zapošljavanje, kao i izvještajima o radu ministarstava Tuzlanskog kantona, te podacima prikupljenim od strane jedinica lokalne samouprave, javnih preduzeća i drugih relevantnih aktera.

1. RAZVOJ TUZLANSKOG KANTONA I KRETANJA KLJUČNIH RAZVOJNIH POKAZATELJA

Vlada Tuzlanskog kantona je usvajanjem Strategije razvoja Tuzlanskog kantona za period 2021-2027. godina definisala i uskladila razvojne pravce i prioritete Tuzlanskog kantona sa ključnim nacionalnim i međunarodnim razvojnim dokumentima. Vizija razvoja Tuzlanskog kantona odražava stratešku namjeru, dubinu i širinu strateške promjene koju građani Tuzlanskog kantona žele u periodu 2021-2027. godine. S tim u vezi, slika ukupnog stanja i kretanja razvoja u Tuzlanskom kantonu se posmatra u kontekstu vizijom definisanih vrijednosti i svrhe djelovanja Vlade Kantona, jedinica lokalne samouprave u sastavu kantona i svih drugih relevantnih partnera uključenih u integrisani sistem upravljanja razvojem. Ovakav razvoj karakterišu princip održivosti i integracije, gdje svaki sektor zadržava svoje osnovne razvojne ciljeve, a zajedno ih ostvaruju u obliku uravnoteženog razvoja.

Uspješnost razvoja Tuzlanskog kantona mjeri se sposobnošću da se prevladaju uočene slabosti i prijetnje bržem rastu, ali isto tako da se iskoriste razvojni potencijali koji nesumnjivo postoje. Shodno tome te uvažavajući strateška i dugoročna opredjeljenja Tuzlanskog kantona, utvrđeni su strateški fokusi:

Vizija razvoja Tuzlanskog kantona:

„Tuzlanski kanton - otvorena, ekonomski atraktivna i društveno dinamična evropska regija, koja na prepoznatljiv način osigurava spoj industrijske tradicije, održivog razvoja i kvalitete života, poštovanja ljudskih prava i rodne ravnopravnosti stanovništva koje u njemu boravi, radi i investira.“

1. Održiv ekonomski razvoj na pravcu zelene tranzicije i digitalne transformacije,
2. Razvoj inkluzivnog, prosperitetnog i modernog društvenog sektora,
3. Resursno efikasan i održiv infrastrukturni i prostorni razvoj u funkciji zaštite okoliša,
4. Efikasna javna administracija u funkciji unapređenja kvaliteta života građana i privlačenja investicija u svim aspektima razvoja,
5. Digitalizacija ekonomije i javnih usluga.

Ostvarenje razvojne vizije realizovat će se kroz tri strateška cilja, razrađena u 12 prioriteta i 48 mjera. Strateški ciljevi Tuzlanskog kantona su usklađeni sa Strategijom razvoja Federacije BiH i Okvirom za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH, kojim se utvrđuju zajednički podciljevi i indikatori za sve nivoe vlasti u BiH i usmjerava budući proces strateškog planiranja te su definisani kao:

1. Dinamičan i održiv ekonomski razvoj u povoljnom poslovnom okruženju
2. Razvijen inkluzivni i prosperitetni društveni sektor sa jednakim pravima za sve građane
3. Resursno efikasan i održiv infrastrukturni razvoj

Shodno tome, u sektoru ekonomskog razvoja, okosnicu predstavlja digitalizacija i principi zelene ekonomije koji će se protezati kroz aktivnosti unutar prioriteta područja uključujući, industriju, rudarstvo, sektor malih i srednjih preduzeća i obrta, poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo i turizam. Također, djelotvorna, otvorena i odgovorna javna uprava biti će u funkciji unapređenja poslovnog ambijenta i pružanja podrške bržem ekonomskom razvoju.

U okviru drugog strateškog cilja, fokus je stavljen na društveni razvoj koji nastoji graditi društvo jednakih mogućnosti, jača društvenu koheziju i solidarnost, osigurava bolju socijalnu uključenost, brigu i zaštitu svih stanovnika te potiče rodnu ravnopravnost bez diskriminacije. Kroz aktivnosti na unapređenju oblasti obrazovanja i nauke, zdravstvene i socijalne zaštite, sporta, kulture i položaja mladih te unapređenju sigurnosti na Kantonu, doprinijeti će se razvijenom, inkluzivnom i prosperitetnom društvenom sektoru sa jednakim pravima za sve građane koji u njemu žive i borave.

Kada je u pitanju održivo upravljanje okolišem, prirodnim i infrastrukturnim resursima, u primarne pravce djelovanja je uvršteno unapređenje zaštite okoliša i planskog korištenja prirodnih resursa i prostora, povećanje energijske efikasnosti te modernizacija saobraćajne i komunalne infrastrukture, što je u konačnici u funkciji osiguranja resursno efikasnog i održivog infrastrukturnog razvoja Kantona.

Kako bi se adekvatno procijenio uticaj i stepen realizacije strateških ciljeva, planirano je da se isti prate kroz sljedeći set indikatora uticaja:

Tabela 1. Indikatori uticaja na nivou strateških ciljeva Tuzlanskog kantona

Strateški cilj	Indikator (uticaja)	Polazna vrijednost (2019)	Ciljna vrijednost (2027)
Strateški cilj 1. Dinamičan i održiv ekonomski razvoj u povoljnom poslovnom okruženju	Nivo razvijenosti – indeks/rang	0,81 (6)	1,1 (3)
	Radno sposobno stanovništvo (15-64)	307.156	320.000
	Broj poslovnih subjekata (stanje 31.12.)	21.021	22.000
	Pokrivenost uvoza izvozom (%)	88,3	95
Strateški cilj 2. Razvijen inkluzivni i prosperitetni društveni sektor sa jednakim pravima za sve građane	Stepen migracija stanovništva %	-15	5
	Stopa prirodnog priraštaja stanovništva, na 1.000 stanovnika	0,0083	0,01
	Vitalni indeks	82	110
	Broj doktora medicine, na 1000 stanovnika TK	2,44	2,8
	Broj studenata na 1.000 stanovnika	22,7	28
Strateški cilj 3. Resursno efikasan i održiv infrastrukturni razvoj	Indeks socijalne isključenosti (HSEI)	50,32%	40%
	Površina zaštićenih područja u odnosu na ukupnu teritoriju TK	3,26%	10%
	% domaćinstava priključenih na centralni sistem grijanja	18,50%	30%
	% općina i gradova pokrivenih sistemom monitoringa kvalitete zraka	23%	53,85%
	% općina i gradova u pokrivenih sistemima tretmana otpadnih voda	23%	53,85%
	% domaćinstava priključenih na kanalizacionu mrežu	54,47%	65%
	% općina koje primjenjuju odvajanje otpada na mjestu nastanka	46,15%	84,60%
Ukupna instalirana snaga kotlova koje koriste obnovljive izvore energije u domaćinstvima	6.000 kW	63.000 kW	

Kako bi se osigurao visok stepen realizacije zacrtanih strateških ciljeva Tuzlanskog kantona, definisan je i set strateških prioriteta do 2027. godine, koji pokrivaju sve oblasti od strateškog značaja za razvoj Kantona. Prioriteti predstavljaju ključna polja i smjerove djelovanja za

ostvarenje vizije i strateških ciljeva i kao takvi imaju najveći uticaj na razvoj, odnosno ostvarenje strateških indikatora.

U nastavku je detaljno elaboriran stepen razvoja kantona u 2022. godini, kroz sistem praćenja kretanja ključnih razvojnih pokazatelja, odnosno indikatora u oblasti ekonomskog, društvenog i infrastrukturnog razvoja te zaštiti okoliša.

1.1. Sažetak osnovnih indikatora razvoja

Posmatrajući razvoj kroz prizmu definisanih strateških ciljeva, očigledno je da se pozitivne promjene pokazatelja uticaja planiraju realizovati kroz razvoj nekoliko ključnih sektora kao što su industrija, energetika, rudarstvo, poduzetništvo, poljoprivreda, ruralni razvoj, turizam, obrazovanje, kultura, sport, zdravstvena i socijalna zaštita, infrastruktura i dr.

Uticaj strateških ciljeva na razvoj Tuzlanskog kantona se prati putem relevantnih indikatora koji imaju polaznu osnovu u 2019/2020. godini. Na temelju polazne osnove se prati razvoj i napredak Tuzlanskog kantona u godinama implementacije Strategije razvoja. Tabela osnovnih indikatora razvoja Federacije BiH i Tuzlanskog kantona u 2021. i 2022. godini predstavljena je u nastavku:

Tabela 2. Osnovni indikatori razvoja Federacije BiH i Tuzlanskog kantona u periodu 2021-2022. godina

Elementi	Federacija BiH		Tuzlanski kanton		Učešće kantona u FBiH	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Stanovništvo (proc. sred. god)	2.168.602	2.156.846	434.424	431.938	0,2	0,2
Indeks starenja stanovništva	122	127	125	131	-	-
Stopa prirodnog priraštaja u %	-5,6	-3,1	-5,6	-3,2	-	-
Stopa ukupnog fertiliteta u %	32,3	33,0	32,1	33,0	-	-
Stopa registrovane zaposlenosti u %	35,0	36	33,1	33,9	-	-
Stopa registrovane aktivnosti u %	55,8	55,5	57,5	57,1	-	-
Radno sposobno stanovništvo (15-64)	1.499.495	1.486.833	300.921	298.134	0,2	0,2
Prosječan broj zaposlenih osoba	525.397	535.665	99.589	101.192	0,2	0,2
Prosječan broj nezaposlenih osoba	311.679	289.912	73.295	68.973	0,2	0,2
Prosječan broj nezaposlenih mladih	41.055	33.736	9.513	8.629	0,2	0,3
Stopa registrovane nezaposlenosti u %	37,2	35,1	42,4	40,5	-	-
Prosječna neto plaća u KM	996	1.114	906	1.022	0,9	0,9
Indeks industrijske proizvodnje	109,8	101,2	102,8	101,3	-	-
Broj penzionera	429.545	434.167	72.149	72.145	0,2	0,2
Prosječna penzija u KM	428	483	458	522	1,1	1,1
Broj poslovnih subjekata	117.160	120.307	21.214	21.417	0,2	0,2
Izvoz robe - u 000 KM	9.571.099	12.106.706	2.076.750	2.732.608	0,2	0,2
Uvoz robe - u 000 KM	15.131.784	20.395.216	2.377.354	3.049.718	0,2	0,1
Trgovinski bilans u 000 KM (deficit)	-5.560.685	-8.288.510	-300.604	-317.110	0,1	0,0
Pokrivenosti uvoza izvozom u %	63,3	59,4	87,4	89,6	-	-
Porezi na dohotke fizičkih lica u mil. KM	530	637	83	103	0,2	0,2
Porezi na dohotke P/C	245	296	192	239	0,8	0,8

Izvor podataka: Federalni zavod za programiranje razvoja (Makroekonomski pokazatelji po kantonima FBiH), Federalni zavod za statistiku

Na osnovu prikupljenih statističkih podataka može se zaključiti da su kretanja ekonomskih aktivnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine (FBiH) u 2022. godini imala blagi rast, da je prosječna zaposlenost dosegla nivo od 535.665 što ukazuje da se zaposlenost vraća na trend rasta prije pojave pandemije Covid 19. Stopa zaposlenosti i prosječna plaća su također blago porasle, dok je registrovana nezaposlenost nastavila blagi trend opadanja. Penzije su porasle za 12,8% uz istovremeni rast broja penzionera za 1,1% u odnosu na prethodnu godinu. BiH i FBiH ekonomija, kao i druge svjetske ekonomije, doživjela je nekoliko šokova od 2020. godine, prije svega trajni efekti pandemije koji su se odrazili na lance snabdijevanja, zatim rast cijena hrane, što je dovelo do toga da su u decembru 2022. godine u odnosu na decembar 2021. godine, potrošačke cijene porasle za 14,8% na nivou BiH, odnosno 15,7% u Federaciji BiH (godišnja inflacija).

Analizirajući demografske pokazatelje, možemo zaključiti da je prema broju stanovnika Tuzlanski kanton i dalje najmnogoljudniji kanton u Federaciji Bosne i Hercegovine te da zauzima 10,17% površine Federacije BiH i 5,18% površine Bosne i Hercegovine. Tuzlanski kanton je sa 30.06.2022. godine imao 431.938 stanovnika, što čini 20,03% stanovnika FBiH. Broj stanovnika u odnosu na prethodnu godinu je manji za 2.486, dok je broj stanovnika u Federaciji BiH manji za 11.756. Smanjenje broja stanovnika, kako u Tuzlanskom kantonu, tako i u cijeloj Bosni i Hercegovini, se u velikoj mjeri može dovesti u vezu sa evidentnim trendom rasta broja stanovnika koji napuštaju Bosnu i Hercegovinu i odlaze u druge zemlje, prije svega zemlje Evropske Unije.

Gustina naseljenosti u Tuzlanskom kantonu u 2022. godini iznosi 163,1 stan/km² i prema tom podatku Tuzlanski kanton spada u kategoriju gusto naseljenih kantona. Gustina naseljenosti u Tuzlanskom kantonu znatno je veća od prosjeka naseljenosti u Federaciji BiH, koja iznosi 83,0 stan/km². Najgušće naseljeno područje u Kantonu je grad Tuzla sa 367,6 stan/km².

Analizirajući ključne indikatore u oblasti ekonomskog razvoja, utvrđeno je da je prema Indeksu razvijenosti Tuzlanski kanton na 6. mjestu u FBiH. Radno sposobno stanovništvo u Tuzlanskom kantonu kontinuirano se smanjuje, dok broj poslovnih subjekata na području Tuzlanskog kantona raste. Broj pravnih lica na području Tuzlanskog kantona kontinuirano raste dok, ukoliko se posmatraju obrtnici, ovaj aspekt poslovnih subjekata na području Tuzlanskog kantona bilježi trend smanjenja. Iako je porastao uvoz u odnosu na 2021. godinu, izvoz je takođe bilježio značajnije povećanje te je shodno tome pokrivenost uvoza izvozom zabilježila rast.

Prema statističkim podacima ukupan broj poslovnih subjekata u FBiH na dan 31.12.2022. godine iznosi 120.307, što je više za 2,7 % u odnosu na prethodnu godinu. Ukupan broj poslovnih subjekata u TK iznosi 21.417 i veći je za 203 ili 1% u odnosu na prethodnu godinu. Broj poslovnih subjekata u TK učestvuje u ukupnom broju poslovnih subjekata u Federaciji BiH sa 17,8%.

Registrovan broj pravnih lica u FBiH na dan 31.12.2022. godine iznosi 65.658, što je više za 2,6% u odnosu na prethodnu godinu, dok u TK broj registrovanih pravnih lica iznosi 10.180, što je više za 227 ili 2,3% u odnosu na 2021. godinu. Broj registrovanih pravnih lica u TK učestvuje u ukupnom broju registrovanih pravnih lica u Federaciji BiH sa 15,5%.

Broj registrovanih fizičkih lica – obrtnika u FBiH, sa stanjem na dan 31.12.2022. godini iznosi 54.649 što je više za 2,7% u odnosu na 2021. godinu, dok u TK broj registrovanih obrtnika iznosi 11.237 što je manje za 24 ili 0,3% u odnosu na 2021. godinu. Broj registrovanih fizičkih lica - obrtnika u TK učestvuje u ukupnom broju registrovanih fizičkih lica - obrtnika u Federaciji BiH sa 20,6%.

U 2022. godini u Federaciji BiH ostvaren je izvoz u ukupnom iznosu od 12.107 mil. KM što je za 26,5% više u odnosu na izvoz u 2021. godini. I ove godine najveće učešće u izvozu Federacije BiH ima Tuzlanski kanton sa 22,6%, sa ostvarenih 2.732 mil KM izvoza. U 2022. godini u Federaciji BiH ostvaren je uvoz u ukupnom iznosu od 20.395 mil. KM što je za 34,8% više u odnosu na 2021. godinu. Na Tuzlanskom kantonu ostvaren je izvoz od 3.050 mil KM te Tuzlanski kanton učestvuje u uvozu Federacije BiH sa 15,0%.

Pokrivenost uvoza izvozom u FBiH u 2022. godini iznosi 59,4% i niža je za 3,9 procentna poena u odnosu na 2021. godinu kada je iznosila 63,3%. Trgovinski deficit Federacije BiH u 2022. godini ostvaren je u iznosu od 8.288 mil. KM i bilježi povećanje za 49,1% u odnosu na vanjskotrgovinski deficit u prethodnoj godini. Učešće trgovinskog deficita u BDP-u FBiH u 2022. godini iznosi 28,2%, što predstavlja povećanje za 6,2 procentnih poena u odnosu na prethodnu godinu, kad je učešće deficita u BDP-u iznosilo 22,0%. U 2022. godini na Tuzlanskom kantonu je evidentiran trgovinski deficit od 317,1 mil KM, što predstavlja povećanje trgovinskog deficita za 5,5% u odnosu na 2021. godinu.

Prema podacima Porezne uprave FBiH, u 2022. godini u Federaciji BiH, ukupni porezi na dohotke fizičkih lica iznosili su 637 mil. KM, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 20,2% (prihodi u 2021. godini su iznosili 530 mil. KM). U Tuzlanskom kantonu u 2022. godini prikupljeni su porezi na dohotke fizičkih lica u iznosu od 103 mil. KM, što je u odnosu na prošlu godinu više za 24,1%.

U 2022. godini u FBiH ostvaren je prosječan mjesečni broj zaposlenih u iznosu od 535.665, što je u odnosu na isti period prethodne godine više za 2,0% ili 10.268. U TK broj zaposlenih iznosi 101.192 što je u odnosu na 2021. godinu više za 1.603 ili 1,6%. Broj zaposlenih u TK učestvuje u ukupnom broju zaposlenih u FBiH sa 18,9%. Povećanje broja zaposlenih zabilježeno je u većini općina TK. Stopa registrovane zaposlenosti u TK u 2022. (zvanično registrovan broj zaposlenih u odnosu na radno sposobno stanovništvo) iznosi 33,9% što je u odnosu na prethodnu godinu više za 0,8 procentni poen (stopa zaposlenosti u FBiH iznosi 36,0%).

U 2022. godini, u FBiH prosječna mjesečna isplaćena neto plaća iznosi 1.114 KM i viša je za 11,8% u odnosu na prethodnu godinu. U TK prosječna neto plaća iznosi 1.022 KM što je više za 12,8% u odnosu na 2021. godinu i što predstavlja 91,7% u odnosu na prosjek FBiH. Povećanje prosječne mjesečne plaće zabilježeno je u svim općinama TK.

U 2022. godini u FBiH ostvaren je rast fizičkog obima industrijske proizvodnje za 1,2%, dok je u Tuzlanskom kantonu ostvaren rast ukupnog fizičkog obima industrijske proizvodnje za 1,3%. Na osnovu dostupnih zvaničnih podataka utvrđeno je da je u 2022. godini u Tuzlanskom kantonu došlo do najznačajnijeg pada indexa industrijske proizvodnje u Proizvodnji i

snabdijevanju električnom energijom i plinom, te u oblasti Vađenja ruda i kamena, dok je rast indexa industrijske proizvodnje zabilježen u oblasti Prerađivačke industrije.

Poljoprivreda predstavlja jednu od potencijalnih ključnih oblasti razvoja imajući u vidu prirodne resurse kojim Tuzlanski kanton raspolaže. Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta na području Tuzlanskog kantona iznosi 120.831 ha, od čega je površina obradivog zemljišta 110.301 ha, odnosno 91,28%. Mogućnosti za bolje korištenje zemljišta leže i u nepovoljnom omjeru između obradivog i neobrađenog zemljišta, s obzirom na činjenicu da se koristi tek oko 50% obradivih površina.

Analizirajući pokazatelje u oblasti turizma, možemo utvrditi da je u 2022. godini u Tuzlanskom kantonu zabilježen rast svih posmatranih pokazatelja u odnosu na prethodnu godinu, što se može dovesti u direktnu vezu sa globalnim poremećajima izazvanim pandemijom COVID-19. Tuzlanski kanton je posjetilo ukupno 51.245 što je za 14.049 ili 37,8% više u odnosu na 2021. godinu. U 2022. godini je ostvaren broj noćenja od 92.639, što je za 21.988 ili 31,1% više u odnosu na prethodnu godinu.

Od ključnih indikatora u oblasti društvenog razvoja, zabrinjavajući je kontinuirani negativni prirodni priraštaj stanovništva sa sve izraženijom razlikom između broja umrlih i broja novorođenih te negativni stepen migracije stanovništva. Također je primjetna izmjena u starosnoj strukturi gdje dolazi do izrazitog povećanja populacije starije od 65, uz istovremeno smanjenje populacije mlađe od 14 godina. Vitalni indeks na Tuzlanskom kantonu je smanjen u odnosu na polaznu vrijednost, kao i broj studenata na 1.000 stanovnika. Broj doktora medicine na 1.000 stanovnika je povećan u odnosu na polaznu vrijednost iz 2019. godine.

Na području Tuzlanskog kantona u školskoj 2022/2023. godini registrovana je 246 ustanova za osnovno i srednje obrazovanje. Ukupno 49.340 učenika pohađa školu, što je za 951 učenika manje u odnosu na prošlu godinu (50.291), te prati tendenciju smanjenja iz prethodnog perioda.

Na području Tuzlanskog kantona u akademskoj 2022/2023. godini registrovano je 5 ustanova za visoko obrazovanje, od toga 1 javna i 4 privatne. Kada je riječ o visokoškolskom obrazovanju, nosilac visokog obrazovanja na području Tuzlanskog kantona je Javna ustanova Univerzitet u Tuzli. Ukupno 7.837 studenata je upisano u visokoškolske ustanove, što je za 211 studenta manje u odnosu na prošlu akademsku godinu (8.048), te poput trenda u osnovnom i srednjem obrazovanju prati tendenciju smanjenja iz prethodnog perioda.

Primarna zdravstvena zaštita na području Tuzlanskog kantona pruža se u 13 domova zdravlja sa 168 područnih ambulanti i 228 timova porodične medicine, dok se sekundarna zdravstvena zaštita provodi u domovima zdravlja koji pružaju konsultativno-specijalističke, dijagnostičke, stomatološke i laboratorijske usluge, u okviru Univerzitetsko-Kliničkog Centra Tuzla, Opće Bolnice „Mustafa Beganović“ Gračanica i u privatnim ordinacijama specijalističke medicine.

U 2022. godini je u Tuzlanskom kantonu evidentirano 350 stanovnika na jednog ljekara, što je neznatno manje u odnosu na podatak iz prethodne godine. Broj stanovnika na jednog stomatologa iznosi 5.142, što je u odnosu na 2021. godinu više za 729.

Na području Tuzlanskog kantona djeluje 13 centara za socijalni rad, po jedan u svakoj JLS. Broj slučajeva obrađenih u okviru navedenih centara je varirao u proteklim godinama, te je nakon porasta u 2018. godini, stagnirao u narednoj godini ali je u 2020 i 2021. godini imao značajan pad. Kada je u pitanju broj intervencija, isti je takođe doživio značajniji porast u 2018. godini, da bi bilježio blagi pad u narednoj godini, a u 2020. i 2021. godini bilježi značajan pad (55.776).

Ukupan broj penzionera u FBiH u decembru 2022. godine iznosi 434.167, što je za 1,1% više nego u prethodnoj godini. U TK u decembru 2022. godine broj penzionera iznosi 72.145 što je za 4 osobe manje nego prethodne godine, sa učešćem od 16,6% u odnosu na ukupan broj penzionera u FBiH. Prosječna isplaćena penzija u FBiH u decembru 2022. godine iznosila je 483 KM, što je više za 12,9% u odnosu na prethodnu godinu, dok je u TK prosječna isplaćena penzija iznosila 522 KM što je više za 14% u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje prosječne isplaćene penzije zabilježeno je u svim općinama TK.

Kada je u pitanju infrastrukturni razvoj i zaštite okoliša te vrijednosti ključnih pokazatelja u ovoj oblasti, utvrđeno je da su površina zaštićenih područja u odnosu na ukupnu teritoriju TK, procenat općina/gradova Kantona pokrivenih sistemom monitoringa kvaliteta zraka, procenat općina/gradova u pokrivenih sistemima tretmana otpadnih voda, procenat domaćinstava priključenih na kanalizacionu mrežu i procenat općina koje primjenjuju odvajanje otpada na mjestu nastanka, ostali na istom nivou. Procenat domaćinstava priključenih na centralni sistem grijanja je zabilježio blagi porast, dok je ukupna instalirana snaga kotlova koje koriste obnovljive izvore energije u domaćinstvima značajno povećana u 2021. godini.

Osnovni razvojni problem u oblasti kvalitete i zaštite zemljišta jesu oštećenja i gubitak zemljišta koji se javljaju usljed eksploatacije mineralnih sirovina te formiranja površinskih kopova u rudarstvu, kao i zagađenje tla koji se javlja zbog neadekvatno odloženog otpada iz privrede i domaćinstava, otpadnih voda iz septičkih jama te neadekvatnog korištenja hemijskih sredstava u poljoprivredi. Kvalitet zraka u Tuzlanskom kantonu se prati putem pet mjernih stanica, od koje se tri nalaze na području Grada Tuzle, jedna na području Grada Živinica te jedna na području Općine Lukavac. Pored pet stacionarnih mjernih stanica, Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice raspolaže i sa jednom mobilnom stanicom koja služi za mjerenje zagađenja u ostalim općinama TK.

Stanje u oblasti kvaliteta voda je također nepovoljno, imajući u vidu da su višegodišnja praćenja kvaliteta voda pokazala da su svi vodotoci u daleko lošijem stanju u odnosu na zakonski utvrđeni kvalitet. Rijeka Spreča je, nažalost, postala otvoreni kolektor za sve otpadne vode sa područja 12 lokacija.

Na osnovu podataka dobivenih od javnih komunalnih preduzeća sa područja TK, ukupan procenat stanovništva obuhvaćenog sistemom javnog vodosnabdijevanja iznosi 69,59%, dok ukupan procenat stanovništva priključenih na kanalizacione sisteme u ovim JLS iznosi 40%, a procenat stanovništva obuhvaćen organizovanim odvozom otpada je 65%. Kada je u pitanju tretman otpadnih voda iz naselja, samo gradovi Gradačac, Srebrenik i Živinice imaju funkcionalne sisteme za prečišćavanje otpadnih voda.

Saobraćajnu infrastrukturu na području Kantona čine cestovna mreža u dužini od 1.993 km, željeznička mreža dužine 187 km, te Međunarodni aerodrom Tuzla. Područje Tuzlanskog kantona posjeduje nezadovoljavajuću cestovnu mrežu koju najvećim dijelom odnosno 61,56% čine lokalne ceste, potom 16,75% regionalne ceste te 12,59% magistralne ceste. Stanje cestovne infrastrukture nije na zadovoljavajućem nivou. Promet putnika u 2022. godini je značajno porastao na 473.927 putnika, u odnosu na 2021. godinu kada je evidentirano ukupno 299.031 putnika.

Željeznički saobraćaj je zastupljen isključivo kada je riječ o teretnom prevozu, jer postojeće stanje željezničke infrastrukture ne ispunjava uslove za razvoj putničkog željezničkog saobraćaja. Za razliku od željezničkog saobraćaja, razvoj zračnog saobraćaja na području TK je u uzlaznoj putanji. U okviru JP „Međunarodni aerodrom Tuzla” je u 2019. godini usluge avioprevoza koristilo 593.050 putnika, prema 12 destinacija u Evropi. Međutim, pojavom pandemije COVID 19 zaustavljen je rast ovog servisa, te je u 2020. godini došlo do pada od 60% u broju putnika u odnosu na 2019. godinu. Ukupan broj letova u 2022.godini je bio 2.074 i veći je u odnosu na 2021. godinu kada je ostvareno 1.303 letova. U 2022. godini prevezeno je 466.596 putnika, što je bolji rezultat u odnosu na broj prevezenih putnika u 2021. godini (299.031), ali je i dalje manje od broja prevezenih putnika iz vremena prije pandemije.

1.2. Nivo razvijenosti

Federalni zavod za programiranje razvoja, kao institucija odgovorna za cjelokupan proces strateškog planiranja u Federaciji BiH, analizira razvijenost kantona spram nivoa razvijenosti prosjeka Federacije BiH i to iskazuje indeksom razvijenosti. Prema Zakonu o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji BiH (“Službene novine Federacije BiH”, broj: 32/17), Indeks razvijenosti predstavlja kompozitni pokazatelj koji se računa kao ponderirani prosjek više temeljnih socioekonomskih pokazatelja radi mjerenja stepena razvijenosti jedinica lokalne samouprave i kantona, i izražuje se u svrhu mjerenja sveukupnog uticaja implementacije strateških dokumenata.

Za izradu indeksa razvijenosti kantona i jedinica lokalne samouprave u Federaciji koriste se sljedeći indikatori:

- a. Porezi na dohotke fizičkih lica po stanovniku (X1);
- b. Stopa zaposlenosti (X2);
- c. Kretanje stanovništva (X3);
- d. Udio starog stanovništva u ukupnom stanovništvu (X4);
- e. Stopa obrazovanja radne snage (X5).

Porezi na dohotke fizičkih lica po stanovniku (X1) se računaju kao odnos ukupnog iznosa naplaćenih poreza koji su tokom jedne fiskalne godine platili poreski obveznici, fizička lica s prebivalištem ili uobičajenim boravištem na području kantona, odnosno jedinice lokalne samouprave za koje se vrši izračunavanje, i broja stanovnika koji žive na području kantona, odnosno jedinice lokalne samouprave. Za izračun ovog indikatora koriste se podaci Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine iz obrazaca: porez na dohodak od nesamostalnih djelatnosti, porez na dohodak od samostalne djelatnosti, porez po odbitku od slobodnih i drugih

samostalnih djelatnosti, porez na prihod od imovine i imovinskih prava, porez od iznajmljivanja imovine, porez na dohodak od ulaganja kapitala, dobitke nagradnih igara i igara na sreću, i porez po odbitku nerezidenta na prihode od povremenog obavljanja samostalne djelatnosti, i podaci Federalnog zavoda za statistiku o procijenjenom broju stanovnika na nivou kantona, odnosno jedinica lokalne samouprave.

Stopa zaposlenosti (X2) se računa kao odnos ukupnog broja zaposlenih na području kantona, odnosno jedinice lokalne samouprave, i radno sposobnog stanovništva na području kantona, odnosno jedinice lokalne samouprave u godini za koju se radi indeks razvijenosti. Za izračun ovog indikatora koriste se podaci Federalnog zavoda za statistiku.

Kretanje stanovništva (X3) se računa kao odnos procijenjenog broja stanovnika na području kantona, odnosno jedinice lokalne samouprave u godini za koju se radi indeks razvijenosti i broja stanovnika kantona, odnosno jedinice lokalne samouprave prema rezultatima posljednjeg zvaničnog popisa stanovništva. Za izračun ovog indikatora koriste se podaci Federalnog zavoda za statistiku.

Udio starog stanovništva u ukupnom stanovništvu (X4) se računa kao odnos broja stanovnika sa 65 godina i više na području kantona, odnosno jedinice lokalne samouprave i procijenjenog ukupnog broja stanovnika kantona, odnosno jedinice lokalne samouprave u godini za koju se radi indeks razvijenosti. Za izračun ovog indikatora koriste se podaci Federalnog zavoda za statistiku.

Stopa obrazovanja radne snage (X5) se računa kao odnos broja stanovnika sa srednjom školom i višim nivoom obrazovanja i radne snage (zaposleni i nezaposleni) na nivou kantona, odnosno jedinica lokalne samouprave u godini za koju se radi indeks razvijenosti. Za izračun ovog indikatora koriste se podaci Federalnog zavoda za statistiku.

Tabela 3. Nivo razvijenosti FBiH po kantonima u 2022. godini

Naziv	Rang	Rast /pad**	Grupa	Indeks 2022	Prihod od poreza na dohodak	Stepen zaposlenosti	Kretanje stanovništva 2013-2021	Učešće starog stanovništva	Stepen obrazovanja radne snage
Kanton Sarajevo	1	0	I	2,02	2,95	2,33	1,83	0,87	1,61
Zapadnohercegovački kanton	2	0	II	1,09	0,76	0,83	1,03	0,89	1,94
Bosansko-podrinjski kanton Goražde	3	0	II	1,05	1,53	1,87	0,13	0,28	1,10
Hercegovačko neretvanski kanton	4	0	II	1,02	1,16	1,16	0,77	0,57	1,29
Zeničko-dobojski kanton	5	0	II	0,84	0,59	0,90	0,89	1,25	0,72
Tuzlanski kanton	6	0	II	0,83	0,67	0,89	0,97	1,00	0,72
Srednjobosanski kanton	7	0	II	0,64	0,21	0,57	0,85	1,24	0,59
Unsko-sanski kanton	8	0	III	0,38	0,06	0,00	0,76	1,43	0,00
Kanton 10	9	1	III	0,27	0,00	0,06	0,07	0,00	1,24
Posavski kanton	10	-1	III	0,25	0,01	0,13	0,00	0,70	0,59

Izvor: Federalni zavod za programiranje razvoja

Po izračunu indeksa razvijenosti FZZPR-a u 2022. godini na 1. mjestu po rangu razvijenosti je i dalje Kanton Sarajevo, dok je na posljednjem 10. mjestu Kanton 10. Kao što je prikazano u Tabeli 3., Tuzlanski kanton se nalazi na 6. mjestu po indeksu razvijenosti, kao i prethodne godine. Ispred Tuzlanskog kantona su po indeksu razvijenosti pozicionirani Kanton Sarajevo, Zapadno-hercegovački kanton, Hercegovačko-neretvanski kanton i Bosansko-podrinjski kanton i Zeničko-dobojski kanton.

Pregled kretanja vrijednosti svih indikatora koji se koriste za izračun Indeksa razvijenosti Tuzlanskog kantona u periodu od 2018. do 2022. godine prezentirani su u Tabeli 4.

Tabela 4. Indikatori Indeksa razvijenosti na Tuzlanskom kantonu u periodu 2018-2022. godina

Godina	Rang	Grupa	Indeks	Prihod od poreza na dohodak	Stepen zaposlenosti	Kretanje stanovništva 2013-2021	Učešće starog stanovništva	Stepen obrazovanja radne snage
2018	6	II	0,79	0,43	0,84	1,01	1,05	0,80
2019	6	II	0,81	0,53	0,85	0,98	1,03	0,78
2020	5	II	0,84	0,67	0,88	0,97	1,01	0,73
2021	6	II	0,84	0,64	0,90	0,98	1,00	0,75
2022	6	II	0,83	0,67	0,89	0,97	1,00	0,72

Izvor: Federalni zavod za programiranje razvoja

Pokazatelji razvijenosti jedinica lokalne samouprave u Tuzlanskom kantonu prikazani su u Tabeli 5. Po izračunu indeksa razvijenosti FZZPR-a u 2022. godini na 1. mjestu po rangu razvijenosti unutar Tuzlanskog kantona je Tuzla, dok je na posljednjem mjestu općina Sapna.

Tabela 5. Nivo razvijenosti JLS u Tuzlanskom kantonu u 2022. godini*

Naziv	Rang	Rast/pad**	Grupa	Indeks 2022.	Prihod od poreza na dohodak	Stepen zaposlenosti	Kretanje stanovništva 2013-2021.	Učešće starog stanovništva	Stepen obrazovanja radne snage
Tuzla	10	-1	II	1,22	1,41	1,57	1,01	0,84	1,11
Banovići	23	-1	III	0,95	0,88	0,94	1,00	1,14	0,88
Gračanica	24	0	III	0,95	0,74	1,03	1,08	1,00	0,97
Živinice	28	1	III	0,91	0,74	0,73	1,17	1,15	0,88
Lukavac	30	1	III	0,91	0,90	0,92	0,83	0,91	0,99
Gradačac	34	1	III	0,86	0,64	0,94	1,02	1,02	0,79
Doboj-Istok	40	3	III	0,80	0,62	0,75	0,84	1,09	0,81
Srebrenik	42	2	III	0,79	0,51	0,65	1,06	1,04	0,84
Kalesija	54	1	IV	0,71	0,39	0,51	1,03	1,16	0,65
Kladanj	65	0	IV	0,63	0,36	0,52	0,65	1,03	0,75
Čelić	74	0	V	0,46	0,20	0,43	0,68	0,95	0,22
Teočak	76	-1	V	0,43	0,19	0,16	0,75	1,03	0,23
Sapna	77	0	V	0,37	0,14	0,13	0,69	1,18	0,00

Napomena:

* Podaci po pokazateljima ne predstavljaju nominalne vrijednosti, nego normalizirane vrijednosti u skladu s metodologijom

** Rast/pad - promjena ranga (pozicije) u odnosu na prošlu godinu

Izvor: Federalni zavod za programiranje razvoja (Socioekonomski pokazatelji po općinama FBiH 2022)

Grad Tuzla kao prvorangirani ima višestruko veće vrijednosti prihoda od poreza na dohodak po glavi stanovnika, stepena zaposlenosti kao i stepena obrazovanja stanovništva u odnosu na općinu Sapna, koja je rangirana na posljednjem mjestu i spada u V grupu (izrazito nerazvijene općine), zajedno sa općinama Teočak i Čelić. U grupu IV (nerazvijene općine) spadaju općine Kalesija i Kladanj, dok u grupu III (srednje razvijene općine) spada najveći broj JLS u Tuzlanskom kantonu, i to općine Banovići, Lukavac i Doboj-Istok, te gradovi Gračanica, Živinice, Gradačac i Srebrenik. U grupu II, grupu razvijenih JLS, spada jedino grad Tuzla i ovu grupu čine većinom JLS koje su glavni gradovi kantona. Grad Tuzla, Općina Banovići i Općina Teočak su u odnosu na prošlu godinu imali pad za jedno mjesto.

1.3. Demografske karakteristike i kretanja

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku u 2022. godini (stanje 30.06.2022. godine) na području Tuzlanskog kantona živi ukupno 431.938 stanovnika, što čini 20,03% stanovnika FBiH i Tuzlanski kanton najmnogoljudnijim kantonom u FBiH. Broj stanovnika u odnosu na prethodnu godinu je manji za 2.486, dok je broj stanovnika u Federaciji BiH manji za 11.756. Tuzlanski kanton zauzima površinu od 2.649 km², odnosno 10,17% teritorije FBiH ili 5,18% teritorije Bosne i Hercegovine.

Gustina naseljenosti u Tuzlanskom kantonu u 2022. godini iznosi 163,1 stan/km² i prema tom podatku Tuzlanski kanton spada u kategoriju gusto naseljenih kantona. Gustina naseljenosti u Tuzlanskom kantonu znatno je veća od prosjeka naseljenosti u Federaciji BiH, koja iznosi 83,0 stan/km². Najgušće naseljeno područje u Kantonu je Grad Tuzla sa 367,6 stan/km².

Tabela 6. Gustina naseljenosti stanovništva u Tuzlanskom kantonu u periodu 2016-2022.

Grad/	Broj naseljenih naseljenosti	Površina općina u km ²	Stanovništvo							Gustina naseljenosti u 2022. godini	Po popisu 1991.
			2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022		
Banovići	20	185	22.827	22.799	22.749	22.616	22.508	22.291	22.130	119,6	26.590
Čelić	17	140	10.276	10.167	10.075	9.942	9.854	9.772	9.675	69,1	12.541
Doboj Istok	5	41	10.105	10.030	9.936	9.879	9.861	9.764	9.693	236,4	10.096
Gračanica	23	216	45.229	45.260	45.128	45.033	44.985	44.745	44.493	206,0	47.398
Gradačac	34	218	39.148	39.082	38.997	38.905	38.798	38.552	38.358	176,0	41.776
Kalesija	28	201	32.961	32.856	32.756	32.697	32.643	32.448	32.271	160,6	35.089
Kladanj	45	331	12.070	11.936	11.824	11.689	11.568	11.415	11.306	34,2	15.665
Lukavac	44	337	43.952	43.753	43.447	43.217	42.927	42.518	42.084	124,9	56.408
Sapna	13	118	10.938	10.840	10.728	10.640	10.538	10.410	10.307	87,3	13.609
Srebrenik	49	248	39.644	39.603	39.504	39.500	39.479	39.231	38.960	157,1	40.896
Teočak	10	29	7.345	7.280	7.203	7.133	7.066	6.993	6.923	238,7	9.270
Tuzla	66	294	110.642	110.379	110.040	109.674	109.527	108.533	108.073	367,6	131.513
Živinice	29	291	57.916	57.917	57.964	57.886	57.853	57.752	57.665	198,2	54.783
TK	383	2.649	443.053	441.902	440.351	438.811	437.607	434.424	431.938	163,1	495.634
FBiH	3.329	26.111,5	2.206.231	2.201.193	2.196.233	2.190.098	2.184.680	2.168.602	2.156.846	83	2.758.416

Izvor podataka: Federalni zavod za programiranje razvoja (Socioekonomski pokazatelji po općinama FBiH)

Grad Tuzla je najnaseljenije mjesto sa 108.073 stanovnika, drugo naseljeno mjesto sa 57.665 je Grad Živinice, a najmanje naseljena je općina Teočak sa 6.923 stanovnika, koja je ujedno i površinom najmanja općina (29 km²). Najveću površinu zauzima općina Lukavac sa 337 km², a slijedi je Kladanj sa 331 km².

Tabela 7. Prirodni priraštaj u Tuzlanskom kantonu i FBiH u periodu 2016-2022.

Grad/ Općina	Živorodeni							Umrli							Prirodni priraštaj						
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Banovići	225	240	206	175	200	196	170	168	168	180	206	247	292	203	57	72	26	-31	-47	-96	-33
Čelić	62	56	60	50	57	48	51	103	78	104	121	109	109	106	-41	-22	-44	-71	-52	-61	-55
Doboj Istok	97	85	96	84	98	87	83	125	120	127	121	137	145	110	-28	-35	-31	-37	-39	-58	-27
Gračanica	422	390	430	415	318	334	376	346	367	406	290	445	509	449	76	23	20	125	-127	-175	-73
Gradačac	358	372	373	355	296	338	309	375	378	392	371	452	467	407	-17	-6	-21	-16	-156	-129	-98
Kalesija	300	272	270	251	223	208	233	244	276	248	243	288	357	291	672	-4	19	8	-65	-149	-58
Kladanj	101	85	75	79	55	57	71	100	108	117	91	95	112	75	200	-23	-43	-12	-40	-55	-4
Lukavac	293	340	370	319	301	266	284	423	473	485	488	555	589	524	-130	-133	-116	-169	-254	-323	-240
Sapna	62	58	54	60	45	46	56	63	86	79	82	103	98	79	-1	-28	-36	-22	-58	-52	-23
Srebrenik	323	362	354	346	321	329	264	311	338	328	338	413	513	388	12	24	26	8	-92	-184	-124
Teočak	37	33	43	47	36	35	27	49	54	77	57	63	89	57	-12	-21	-34	-10	-27	-54	-30
Tuzla	916	881	894	752	829	771	781	1.135	1.256	1.221	1.169	1.430	1.618	1.283	-219	-375	-329	-417	-601	-847	-502
Živinice	531	548	503	524	443	504	443	482	448	469	514	609	624	518	49	100	43	10	-166	-120	-75
TK	3.727	3.722	3.740	3.457	3.222	3.219	3.148	3.924	4.150	4.233	4.191	4.946	5.522	4.490	-197	-428	-520	-734	-1.724	-2.303	-1.342
FBiH	19.110	19.216	18.522	17.490	16.716	16.390	16.070	20.558	21.019	20.774	21.198	25.014	28.177	22.431	-1.448	-1.803	-2.243	-3.708	-8.298	-11.787	-6.361

Izvor podataka: Federalni zavod za programiranje razvoja (Socioekonomski pokazatelji po općinama FBiH)

Osnovni pokazatelji koji opisuju demografska kretanja na području Tuzlanskog kantona su negativan migracijski saldo, napuštanje sela i pritisak na gradska sjedišta, te negativan prirodni

priraštaj. Migracija stanovništva nesumnjivo je postala upečatljiv fenomen unutar globalnog konteksta u nedavnom vremenskom razdoblju, s vrlo jasnim uticajem i na teritoriju Bosne i Hercegovine, pa tako i na područje Tuzlanskog kantona.

U svim dijelovima Bosne i Hercegovine, pa tako i u Tuzlanskom kantonu, pitanja prirodnog priraštaja i migracionih tokova stanovništva predstavljaju veliki izazov za budući razvoj. U 2022. godini zabilježen je pad broja novorođene djece za 71 živorođeno dijete, ali i rast broja umrlog stanovništva za 1.032 u odnosu na prošlu godinu, što u konačnici rezultira negativnim prirodnim priraštajem.

Tako je u 2022. godini nastavljena negativna tendencija iz perioda od 2015. do 2021. godine. Posljednji put je pozitivan prirodni priraštaj u Tuzlanskom kantonu evidentiran u 2014. godini. Sve jedinice lokalne samouprave u Tuzlanskom kantonu su u toku 2022. godine zabilježile negativan prirodni priraštaj.

Tabela 8. Prirodno kretanje stanovništva po JLS u Tuzlanskom kantonu u 2022. godini

Grad/Općina	Stanovništvo (procjena sredinom godine)	Živorodeni	Umrli	Umrli dojenčad	Zaključeni brakovi	Razvedeni brakovi	Priraštaj
Banovići	22.130	170	203	0	157	22	-33
Čelić	9.675	51	106	0	33	5	-55
Doboj-Istok	9.693	83	110	0	57	8	-27
Gračanica	44.493	376	449	3	220	46	-73
Gradačac	38.358	309	407	1	186	36	-98
Kalesija	32.271	233	291	1	175	28	-58
Kladanj	11.306	71	75	2	35	0	-4
Lukavac	42.084	284	524	0	155	60	-240
Sapna	10.307	56	79	0	43	6	-23
Srebrenik	38.960	264	388	1	175	28	-124
Teočak	6.923	27	57	0	37	5	-30
Tuzla	108.073	781	1.283	19	467	90	-502
Živinice	57.665	443	518	0	358	12	-75
TUZLANSKI KANTON	431.938	3.148	4.490	27	2.098	346	-1.342
FEDERACIJA BIH	2.156.846	16.070	22.431	104	10.819	1.224	-6.361

Izvor podataka: Federalni zavod za programiranje razvoja (Socioekonomski pokazatelji po općinama FBiH 2021.)

U 2022. godini je na području Tuzlanskog kantona živjelo 13,86% stanovništva starosti do 14 godina, što je u odnosu na 2021. godinu manje za 0,22%. Procenat stanovništva iznad 65 godina u 2022. godini iznosi 17,11%, i to predstavlja povećanje učešća ove kategorije stanovništva za 0,45%. Radni kontingent stanovništva - grupacija od 15 do 64 godine starosti – čini najveći dio stanovništva, tačnije 69,02% od ukupnog stanovništva Tuzlanskog kantona, što je u odnosu na 2021. godinu manje za 0,92%.

Navedeni pokazatelji nam jasno pokazuju da je populacija Tuzlanskog kantona ušla u fazu intenzivnog starenja u 2022. godini, što se posebno očituje u sve većem udjelu starijih osoba, dok udio djece i radno sposobnih stanovnika postepeno pada.

Tabela 9. Radno sposobno stanovništvo u 2022. godini po JLS u Tuzlanskom kantonu

Općina/Grad	Stanovništvo (procjena sredinom godine)	Broj zaposlenih ¹	0-14	Radno sposobno stanovništvo (15-64)	65 i više	% Radno sposobnog stanovništva
Banovići	22.130	5.309	3.287	15.762	3.081	71,20%
Čelić	9.675	1.173	1.111	6.790	1.774	70,20%
Doboj-Istok	9.693	1.865	1.495	6.747	1.451	69,60%
Gračanica	44.493	11.065	6.662	30.194	7.637	67,90%
Gradačac	38.358	8.895	5.637	26.341	6.380	68,70%
Kalesija	32.271	4.620	4.532	23.396	4.343	72,50%
Kladanj	11.306	1.637	1.382	8.078	1.846	71,40%
Lukavac	42.084	9.516	5.242	28.782	8.060	68,40%
Sapna	10.307	593	1.241	7.730	1.336	75,00%
Srebrenik	38.960	6.513	5.740	26.869	6.351	69,00%
Teočak	6.923	430	772	5.021	1.130	72,50%
Tuzla	108.073	38.492	14.092	71.395	22.586	66,10%
Živinice	57.665	11.084	8.690	41.029	7.946	71,20%
TUZLANSKI KANTON	431.938	101.192	59.883	298.134	73.921	69,00%
Federacija BiH	2.156.846	529.734	300.837	1.486.833	369.176	68,94%

Izvor podataka: Federalni zavod za statistiku (Tuzlanski kanton u brojkama 2021)

Najveće učešće mladog stanovništva do 14 godina, zabilježeno je u gradovima Tuzla i Živinice, a najmanje u općinama Čelić i Teočak. Učešće starije grupacije stanovnika iznad 65 godina je sa 20,90% najveće u gradu Tuzla i 19,15% u općini Lukavac, a najmanje u općinama Sapna (12,96%) i Kalesija (13,46%).

1.4. Ekonomski pokazatelji

Na pokazatelje i trendove u oblasti ekonomskog razvoja na području Tuzlanskog kantona u 2022. godini uticaj je i dalje imala COVID 19 pandemija, koja je u 2021. godini značajno uticala na pad privredne djelatnosti, povećanje broja nezaposlenih, smanjenje broja turista, dok su poljoprivredni proizvođači pretrpjeli velike štete, tako da je 2022. godina bila obilježena pružanjem podrške oporavku i prevazilaženju posljedica koje je pandemija imala na privredu Tuzlanskog kantona.

U Tabeli 10. predstavljen je trend promjena vrijednosti ključnih indikatora ekonomskog razvoja u Tuzlanskom kantonu, sa postavljenim ciljevima u 2027. godini.

Tabela 10. Pregled indikatora ekonomskog razvoja u TK za 2022. godinu

Indikator	Polazna vrijednost (2019/2020)	Vrijednost u 2021.	Vrijednost u 2022.	Ciljna vrijednost (2027)
STRATEŠKI CILJ 1. DINAMIČAN I ODRŽIV EKONOMSKI RAZVOJ U POVOLJNOM POSLOVNOM OKRUŽENJU				
Nivo razvijenosti – indeks/rang	0,81 (6)	0,84 (6)	0,83 (6)	1,1 (3)
Radno sposobno stanovništvo (15-64)	307.156	300.921	298.134	320.000
Broj poslovnih subjekata – broj sa stanjem 31.12.	21.021	21.214	21.417	22.000
Pokrivenost uvoza izvozom (%)	88	87,4	89,6	90
Prioritet 1.1. Konkurentan poslovni sektor na pravcu zelene tranzicije i digitalne transformacije				
Industrijska proizvodnja - indeks	97,9	102,8	101,3	105
Broj subjekata poduzetničke infrastrukture (PZ i PPI)	35	38	42	45
Zaposleni - prosjek	99.067	99.589	101.192	130.000
Broj implementiranih projekata po modelu javno-privatnog partnerstva	0	0	0	3
Prioritet 1.2. Razvoj održivog konkurentnog i dinamičnog sektora poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva				
Broj registriranih poslovnih subjekata u poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu (osnovne pravne osobe i obrti)	970	944	1000	1.100
% sredstava novčane podrške od vrijednosti poreskih prihoda godišnjeg Budžeta	1,23%	1,54%	1,79%	3,50%
Proizvodnja šumskih sortimenata (u hiljadama kubnih metara)	163	155	161	185
Prioritet 1.3. Razvoj održivog turizma u Tuzlanskom kantonu				
Dolasci turista	48.883	37.196	51.245	60.000
Broj noćenja turista	91.923	70.651	92.639	115.000
Prioritet 1.4. Djelotvorna, otvorena i odgovorna javna uprava				
Unaprijeđen sistem upravljanja razvojem na nivou TK	NE	DA	DA	DA
Uspostavljen funkcionalan registar organa uprave i upravnih organizacija	NE	NE	NE	DA
Broj odobrenih aplikacija za finansiranje razvojnih prioriteta TK iz vanjskih izvora	10	11	14	20
% institucija koje implementiraju plan borbe protiv korupcije u cilju provedbe preventivnih mjera za smanjenje mogućnosti za nastanak koruptivnih pojava	50,00%	63,00%	82,00%	100%

Analizirajući indikatore za Strateški cilj 1. Dinamičan i održiv ekonomski razvoj u povoljnom poslovnom okruženju, možemo utvrditi da je Indeks razvijenosti u odnosu na polazno stanje porastao, ali je rang razvijenosti ostao na istom nivou. Radno sposobno stanovništvo u Tuzlanskom kantonu kontinuirano se smanjuje, dok broj poslovnih subjekata na području Tuzlanskog kantona raste. Broj pravnih lica na području Tuzlanskog kantona kontinuirano raste dok, ukoliko se posmatraju obrtnici, ovaj aspekt poslovnih subjekata na području Tuzlanskog kantona bilježi trend smanjenja. Izvoz je porastao u odnosu na 2021. godinu uz istovremeni rast uvoza te je pokrivenost uvoza izvozom zabilježila blaži rast.

Kada su u pitanju indikatori za Prioritet 1.1. Konkurentan poslovni sektor na pravcu zelene tranzicije i digitalne transformacije, možemo zaključiti da je indeks industrijske proizvodnje porastao, iako se struktura industrijske proizvodnje neznatno promijenila u odnosu na 2021. godinu. I dalje najveće učešće imaju prerađivačka industrija, proizvodnja električne energije i rudarstvo. Područje Tuzlanskog kantona se može pohvaliti dobro razvijenom poduzetničkom infrastrukturom, koja uključuje 32 poslovne zone potpuno ili djelimično razvijenih te 6 poduzetničkih potpornih institucija. Tuzlanski kanton u proteklom periodu bilježio je pozitivne trendove u kontekstu dinamike tržišta rada. Nakon pada zaposlenosti u 2020. godini (97.863 lica), zbog posljedica pandemije COVID 19, nastavljen je trend rasta iz 2021. godine te je prosječan broj zaposlenih u 2022. godini iznosio 101.192.

Poljoprivreda predstavlja jednu od potencijalnih ključnih oblasti razvoja imajući u vidu prirodne resurse kojim Tuzlanski kanton raspolaže. Posmatrajući indikatore za Prioritet 1.2. Razvoj održivog, konkurentnog i dinamičnog sektora poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, utvrđeno je da broj registriranih poslovnih subjekata u poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu (osnovne pravne osobe i obrti) zabilježio rast u 2022. godini u odnosu na polaznu vrijednost iz Strategije razvoja Tuzlanskog kantona za period 2021-2027. godina. Procenat sredstava novčane podrške od vrijednosti poreskih prihoda godišnjeg Budžeta Tuzlanskog kantona je porastao u 2022. godini, dok je proizvodnja šumskih sortimenata zabilježila pad u odnosu na polaznu vrijednost.

Tuzlanski kanton u proteklom periodu bilježio je i promjenljive trendove u oblasti turizma. Nakon značajnog pada pokazatelja u 2021. godini, prioritetno uzrokovanih posljedicama pandemije COVID 19, pokazatelji u kontekstu Prioriteta 1.3. Razvoj održivog turizma u Tuzlanskom kantonu, koji se odnose na dolaske turista i broj realizovanih noćenja na Tuzlanskom kantonu, su bilježili rast u odnosu na 2021. godinu, te su nadmašili nivo polaznih vrijednosti iz 2019. godine.

Kada je u pitanju Prioritet 1.4. Djelotvorna, otvorena i odgovorna javna uprava, Tuzlanski kanton je dodatno unaprijedio sistem upravljanja razvojem, s obzirom da je u svim organima uprave uveden proces trogodišnjeg i godišnjeg planiranja te su dodatno ojačani kapaciteti za privlačenje sredstava iz vanjskih izvora. Analizirajući institucije koje implementiraju plan borbe protiv korupcije u cilju provedbe preventivnih mjera za smanjenje mogućnosti za nastanak koruptivnih pojava, evidentirano je da je taj pokazatelj takođe porastao u odnosu na polaznu vrijednost.

1.4.1. Registar poslovnih subjekata

Registar poslovnih subjekata obuhvata pravna i fizička lica registrovana na teritoriji FBiH. Poslovni subjekti su pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnost u skladu sa propisima, te tijela državne vlasti, tijela državne uprave i tijela lokalne samouprave i uprave.

Prema statističkim podacima ukupan broj poslovnih subjekata u FBiH na dan 31.12.2022. godine iznosi 120.307, što je više za 2,7 % u odnosu na prethodnu godinu. Ukupan broj poslovnih subjekata u TK iznosi 21.417 i veći je za 203 ili 1,0% u odnosu na prethodnu godinu. Broj poslovnih subjekata u TK učestvuje u ukupnom broju poslovnih subjekata u Federaciji BiH sa 17,8%.

Broj poslovnih subjekata u Tuzlanskom kantonu i Federaciji BiH predstavljen je u Tabeli 11.

Tabela 11. Struktura poslovnih subjekata u TK i FBiH u periodu 2014. - 2022., stanje 31.12.2022.

Godina	Broj poslovnih subjekata TK			Ukupno TK (bez podružnica u sastavu pravnih lica)	Ukupno FBiH	Broj poslovnih subjekata na 1000 stanovnika u TK	Učešće kantona u FBiH
	Pravna lica	Podružnice u sastavu pravnih lica	Fizička lica obrtnici				
2014.	8.566	5.534	10.904	19.470	101.475	39	19,19%
2015.	8.806	5.608	11.127	19.933	103.066	40	19,34%
2016.	9.071	5.745	11.439	20.510	105.083	46,3	19,52%
2017.	9.243	5.896	11.299	20.542	105.961	46,5	19,39%
2018.	9.514	5.892	11.531	21.045	110.536	47,8	19,04%
2019.	9.579	6.287	11.442	21.021	112.955	47,9	18,61%
2020.	9.740	6.268	11.408	21.148	114.867	48,3	18,41%
2021.	9.953	6.224	11.261	21.214	117.160	48,8	18,11%
2022.	10.180	6.254	11.237	21.417	120.307	49,6	17,80%

Izvor podataka: Federalni zavod za programiranje razvoja (Makroekonomski pokazatelji po kantonima FBiH)

Gledano po kantonima najveći broj poslovnih subjekata na kraju 2022. godine registrovan je u Kantonu Sarajevo sa učešćem od 29,1% u odnosu na ukupan broj poslovnih subjekata u FBiH, i Tuzlanskom kantonu sa učešćem od 17,8%, dok je najmanje učešće registrovano u Posavskom kantonu sa 1,3% i Bosansko podrinjskom kantonu sa učešćem od 0,9% u ukupnom broju poslovnih subjekata u FBiH. Povećanje ukupnog broja poslovnih subjekata zabilježeno je u svim kantonima izuzev Bosansko podrinjskog kantona.

Registrovan broj pravnih lica u FBiH na dan 31.12.2022. godine iznosi 65.658, što je više za 2,6% u odnosu na prethodnu godinu, dok u TK broj registrovanih pravnih lica iznosi 10.180, što je više za 227 ili 2,3% u odnosu na 2021. godinu. Broj registrovanih pravnih lica u TK učestvuje u ukupnom broju registrovanih pravnih lica u Federaciji BiH sa 15,5%.

Broj registrovanih fizičkih lica – obrtnika u FBiH, sa stanjem na dan 31.12.2022. godini iznosi 54.649 što je više za 2,7% u odnosu na 2021. godinu, dok u TK broj registrovanih obrtnika iznosi 11.237 što je manje za 24 ili 0,2% u odnosu na 2021. godinu. Broj registrovanih fizičkih lica - obrtnika u TK učestvuje u ukupnom broju registrovanih fizičkih lica - obrtnika u Federaciji BiH sa 20,6%.

Analizirajući broj poslovnih subjekata na 1.000 stanovnika, evidentno je da je u kontekstu tog pokazatelja najveći broj registrovanih poslovnih subjekata u Gradu Tuzla (89,7 poslovnih subjekata na 1.000 stanovnika) te u Gradu Gradačac (76,4 poslovnih subjekata na 1.000 stanovnika).

Kada je u pitanju broj registrovanih obrta u Tuzlanskom kantonu, do 2017. godine bilježi se kontinuirani rast. Nakon manjeg smanjenja broja obrta (136 obrta) u 2017. godini, u 2018. godini bilježi se blagi rast za 2,01% u odnosu na prethodni period. Od 2019. godine do 2022. godine evidentiran je pad broja registrovanih obrta na području Tuzlanskog kantona.

Struktura poslovnih subjekata na Tuzlanskom kantonu po jedinicama lokalne samouprave prezentirana je u Tabeli 12.

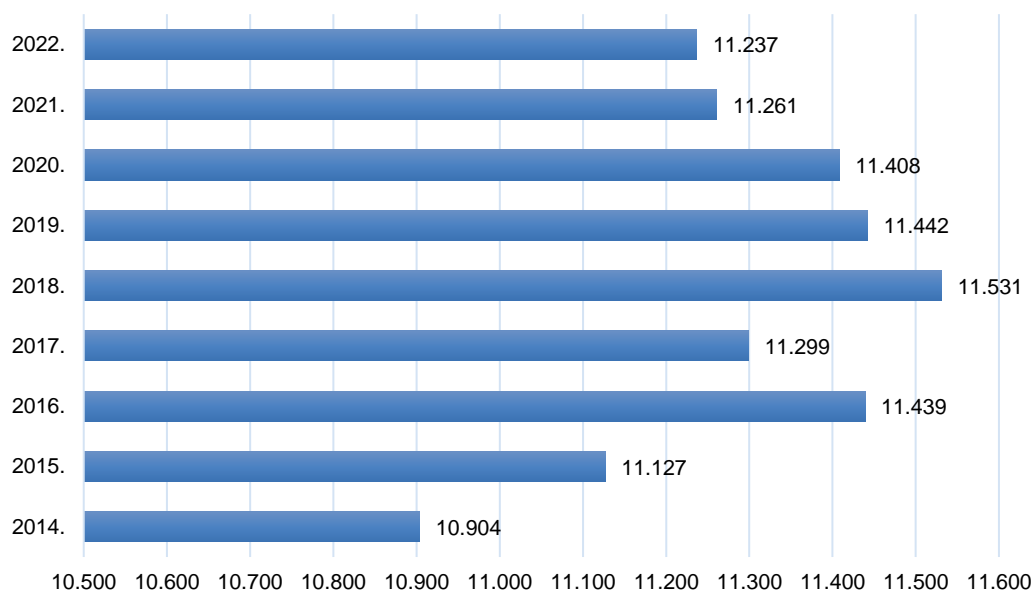
Tabela 12. Struktura poslovnih subjekata u TK po JLS u 2022. godini

Grad/Općina	Stanovništvo (procjena sredinom godine)	Broj poslovnih subjekata				Broj poslovnih subjekata na 1.000 stanovnika
		Ukupno	Pravna lica	Podružnice u sastavu pravnih lica	Fizička lica obrtnici	
Banovići	22.130	955	338	215	402	43,2
Čelić	9.675	536	182	90	264	55,4
Doboj-Istok	9.693	563	206	153	204	58,1
Gračanica	44.493	2.747	927	641	1.179	61,7
Gradačac	38.358	2.931	961	643	1.327	76,4
Kalesija	32.271	1.565	488	365	712	48,5
Kladanj	11.306	656	245	123	288	58,0
Lukavac	42.084	2.330	782	452	1.096	55,4
Sapna	10.307	334	123	66	145	32,4
Srebrenik	38.960	2.138	820	583	735	54,9
Teočak	6.923	234	75	49	110	33,8
Tuzla	108.073	9.692	3.970	2.136	3.586	89,7
Živinice	57.665	2.990	1.063	738	1.189	51,9
TUZLANSKI KANTON	431.938	27.671	10.180	6.254	11.237	64,1
Federacija BiH	2.156.846	151.567	65.658	31.260	54.649	70,3

Izvor podataka: Federalni zavod za programiranje razvoja (Socioekonomski pokazatelji po općinama FBiH 2022)

Navedeni podaci ukazuju na nestabilnost opstanka postojećih obrta na tržištu TK, kao i na osnivanje novih obrta. S tim u vezi i dalje su neophodne mjere usmjerene na poticanje osnivanja novih obrta, kao i očuvanje postojećih uz obavezno unapređenje okruženja za poslovanje obrtnika.

Grafikon 1. Broj registrovanih obrta u Tuzlanskom kantonu za period 2014.-2022. godina

Izvor: Federalni zavod za statistiku

1.4.2. Vanjskotrgovinski bilans

U 2022. godini u Federaciji BiH ostvaren je izvoz u ukupnom iznosu od 12.107 mil. KM što je za 26,5% više u odnosu na izvoz u 2021. godini. U TK izvoz iznosi 2.732 mil. KM što je za 31,6% više u odnosu na prethodnu godinu. Izvoz TK-a učestvuje u ukupnom izvozu FBiH sa 22,6%. Povećanje izvoza zabilježeno je u svim kantonima FBiH izuzev Kantona 10. U 2022. godini u Federaciji BiH ostvaren je uvoz u ukupnom iznosu od 20.395 mil. KM što je za 34,8% više u odnosu na 2021. godinu. U TK uvoz iznosi 3.050 mil. KM što je za 28,3% više u odnosu na prethodnu godinu. Uvoz TK učestvuje u ukupnom uvozu FBiH sa 14,9%. Povećanje uvoza također je zabilježeno je u svim kantonima FBiH.

Pokrivenost uvoza izvozom u FBiH u 2022. godini iznosi 59,4% i niža je za 3,9 procentnih poena u odnosu na 2021. godinu kada je iznosila 63,2%. Pokrivenost uvoza izvozom u TK iznosi 89,6% i veća je za 2,3 procentnih poena u odnosu na 2021. godinu kada je iznosila 87,3%. Trgovinski deficit Federacije BiH u 2022. godini ostvaren je u iznosu od 8.288 mil. KM i bilježi povećanje za 49,1%, dok je u Tuzlanskom kantonu zabilježen deficit u iznosu od 317 mil. KM i bilježi povećanje za 5,5% u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 13. Vanjskotrgovinska razmjena po JLS u TK u 2022. godini

Naziv	Izvoz u KM	Učešće u izvozu u %	Uvoz u KM	Učešće u uvozu u %	Pokrivenost uvoza izvozom u %	Saldo robne razmjene u KM
Banovići	32.077.456	0,26	10.814.385	0,05	296,62	21.263.071
Čelić	13.952.354	0,12	10.164.612	0,05	137,26	3.787.742
Doboj-Istok	16.630.452	0,14	26.792.357	0,13	62,07	-10.161.905
Gračanica	370.951.165	3,06	313.166.456	1,54	118,45	57.784.709
Gradačac	520.292.728	4,30	465.946.268	2,28	111,66	54.346.460
Kalesija	105.837.318	0,87	87.616.672	0,43	120,80	18.220.647
Kladanj	17.504.627	0,14	11.585.847	0,06	151,09	5.918.780
Lukavac	1.025.047.850	8,47	879.543.730	4,31	116,54	145.504.120
Sapna	1.054.924	0,01	201.141	0,00	524,47	853.783
Srebrenik	125.149.449	1,03	159.313.142	0,78	78,56	-34.163.693
Teočak	1.191.290	0,01	505.765	0,00	235,54	685.525
Tuzla	178.116.804	1,47	597.921.071	2,93	29,79	-419.804.268
Živinice	324.801.802	2,68	486.146.497	2,38	66,81	-161.344.695
TUZLANSKI KANTON	2.732.608.220	22,57	3.049.717.944	14,95	89,60	-317.109.725
Federacija BiH*	12.106.705.840	100,00	20.395.216.316	100,00	59,36	-8.288.510.476

Izvor podataka: Federalni zavod za programiranje razvoja (Socioekonomski pokazatelji po općinama FBiH 2022)

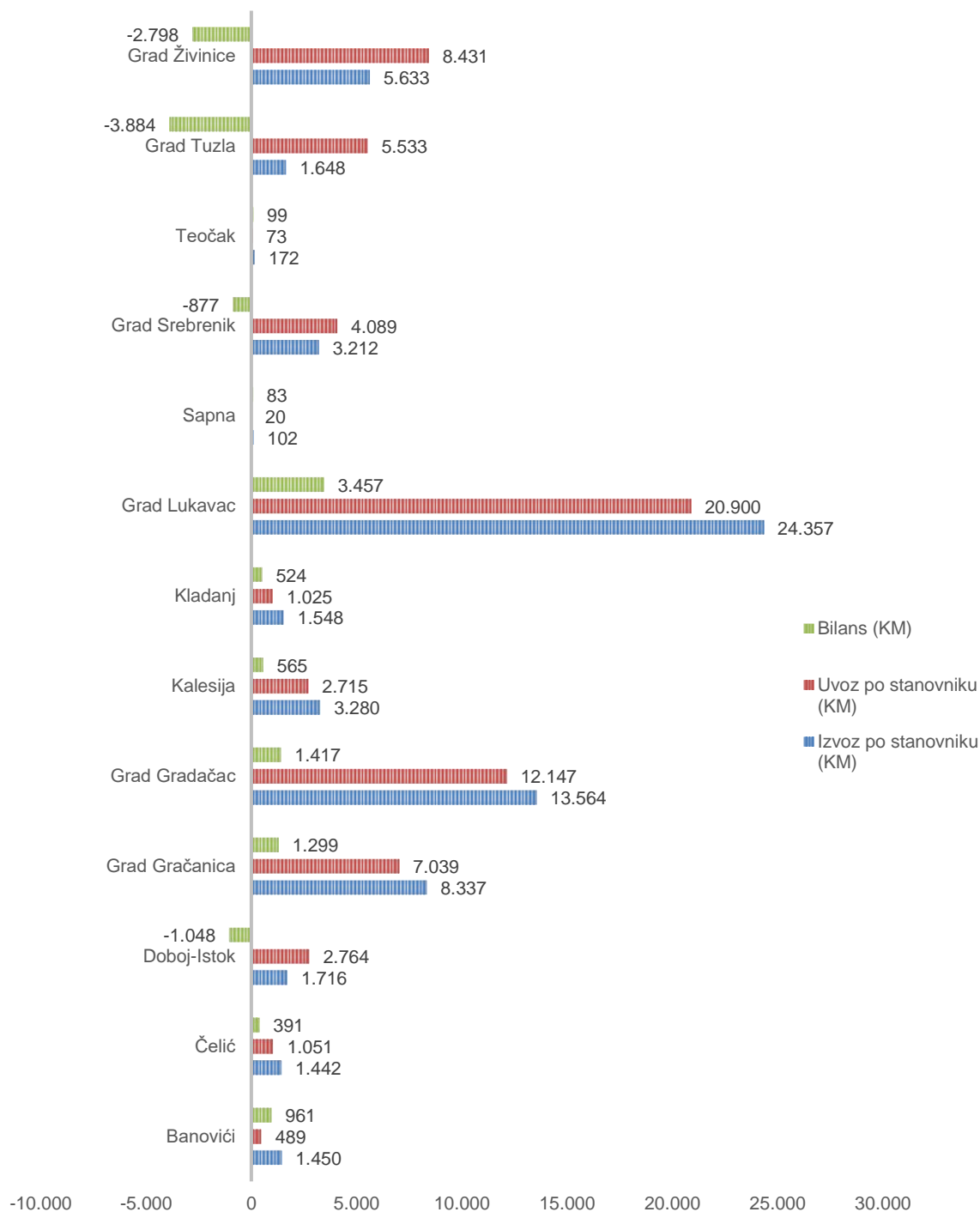
Povećanje izvoza zabilježeno je u skoro svim općinama TK, a najviše u općini Sapna i to 315 puta više u odnosu na 2021. godinu, zatim u općini Banovići za 131,1%, gradu Lukavac za 48,3% i općini Doboj-Istok za 46,8%, dok je smanjenje izvoza zabilježeno u općini Teočak za 20,0% u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje uvoza zabilježeno je u svim općinama TK, a najviše u

općinama Teočak za 391,2%, Banovići za 137,5% i gradu Lukavac za 59,0%, u odnosu na prethodnu godinu.

Pregled izvoza, uvoza i trgovinskog bilansa roba po stanovniku u jedinicama lokalne samouprave na području Tuzlanskog kantona u 2022. godini prezentiran je u Grafikonu 2.

Grafikon 2. Izvoz, uvoz i trgovinski bilans roba po stanovniku u JLS na TK u 2022. godini

Izvor: Socioekonomski pokazatelji po općinama (Federalni zavod za programiranje razvoja)

1.4.3. Tržište rada

U 2022. godini u TK je zabilježen porast broja zaposlenih i iznosi 101.192 što je u odnosu na 2021. godinu više za 1.603 ili 1,6%. U FBiH je također zabilježen rast broja zaposlenih. Ukupan prosječan broj zaposlenih u 2022. godini iznosi 535.665 i u odnosu na 2021. godinu povećao se za 10.268 ili 2,0%. Broj zaposlenih u TK učestvuje u ukupnom broju zaposlenih u FBiH sa 18,9%. Rast broja zaposlenih ukazuje na to da se vraća trend rasta broja zaposlenih prije pojave pandemije Covid 19. Povećanje broja zaposlenih zabilježeno je u svim kantonima, najviše u Hercegovačko-neretvanskom za 4,2%, zatim u Posavskom i Kantonu Sarajevo za po 2,6%, Zapadnohercegovačkom i Kantonu 10 za po 2,5%, Unsko-sanskom za 1,7%, Tuzlanskom za 1,6%, Srednjobosanskom za 1,1%, Bosansko-podrinjskom za 1% te Zeničko-dobojskom kantonu za 0,7%.

Stopa zaposlenosti stanovništva na osnovu podataka o zvanično registriranom broju zaposlenih u Federaciji BiH u 2022. godini (broj zaposlenih u odnosu na radno sposobno stanovništvo) iznosi 36,0% što je u odnosu na prethodnu godinu više za 1 procentni poen. Stopa registrovane zaposlenosti u TK u 2022. (zvanično registrovan broj zaposlenih u odnosu na radno sposobno stanovništvo) iznosi 33,9% što je u odnosu na prethodnu godinu više za 0,8 procentni poen.

Stopa aktivnosti ili učešća radne snage koja predstavlja procentualno učešće aktivnog stanovništva (radne snage) u radno sposobnom stanovništvu u FBiH u 2022. godini iznosi 55,5% što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 0,3 procentna poena. Stopa aktivnosti u Tuzlanskom kantonu iznosi 57,1% i manja je za 0,4 procentna poena u odnosu na 2021. godinu.

Povećanje broja zaposlenih zabilježeno je u većini općina TK, najviše u općini Čelić za 6,3%, Grad Lukavac za 4,0% i Grad Srebrenik za 3,3%, dok je najveće smanjenje broja zaposlenih zabilježeno u općinama Teočak za 4,0%, Sapna za 1,7% i Kladanj 1,6% u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 14. Pregled zaposlenih, nezaposlenih i plaća na nivou godišnjeg prosjeka u TK

Godina	TK			FBiH		
	Broj zaposlenih ¹	Nezaposleni Ø 2022	Prosječna neto plaća (KM)	Prosječan broj zaposlenih	Broj nezaposlenih ¹	Prosječna neto plaća (KM)
2013.	80.727	98.956	738	435.113	391.942	835
2014.	81.588	98.797	739	443.587	392.265	833
2015.	83.427	96.429	733	450.121	389.865	830
2016.	84.736	91.693	744	457.974	372.207	839
2017.	93.445	84.250	767	505.021	349.699	860
2018.	96.461	80.989	797	529.922	335.610	889
2019.	99.067	75.461	524	531.483	313.570	928
2020.	97.836	77.112	863	520.162	321.581	956
2021.	99.589	73.295	906	525.397	311.679	996
2022.	101.192	68.973	1.022	535.665	289.912	1114

Izvor podataka: Federalni zavod za programiranje razvoja (Makroekonomski pokazatelji po kantonima FBiH 2022)

U 2022. godini u Federaciji BiH prosječan mjesečni broj nezaposlenih lica iznosi 289.912 što je manje za 21.767 ili 7,0% u odnosu na 2021. godinu. Registrovana nezaposlenost u TK u 2022. godini iznosi 68.973 lica što je za 4.321 manje ili 5,9% u odnosu na prethodnu godinu. Udio nezaposlenih u TK u ukupnom broju nezaposlenih u FBiH iznosi 23,8%.

Smanjenje broja nezaposlenih u 2022. godini je registrirano u svim kantonima. Najveće smanjenje broja nezaposlenih ostvareno je u Unsko-sanskom za 9,2%, Bosansko-podrinjskom kantonu za 8,8% i Hercegovačko-neretvanskom kantonu za 8,7%, u odnosu na prethodnu godinu.

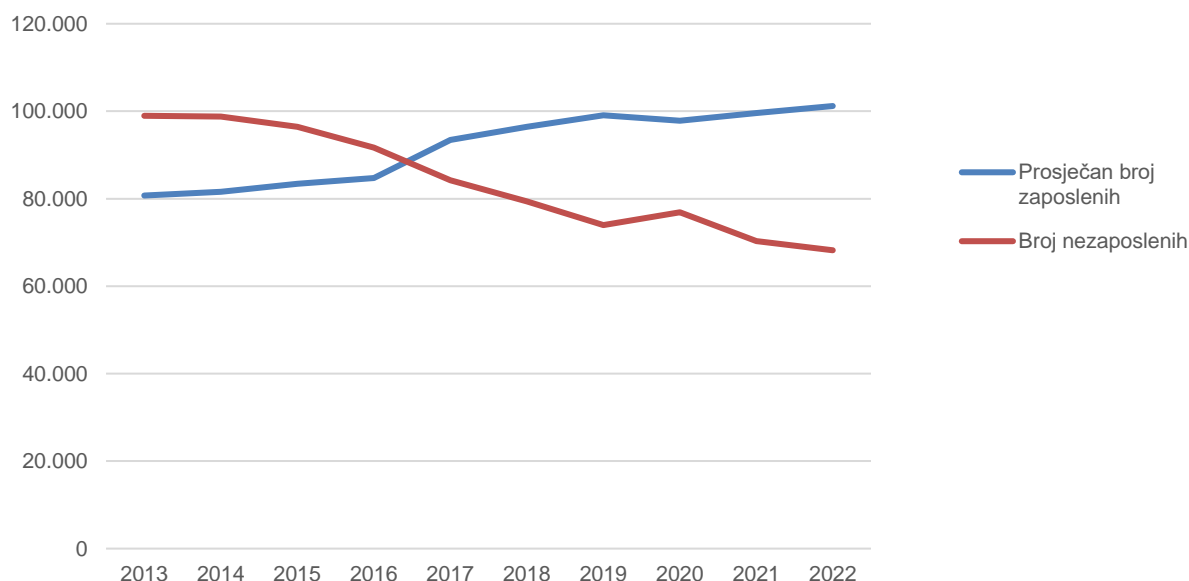
Prosječan broj nezaposlenih mladih (15-24 godina starosti) na evidencijama zavoda za zapošljavanje u FBiH se smanjio za 12,0% u odnosu na prethodnu godinu. Nezaposleni mladi čine 11,6% ukupnog broja nezaposlenih. Od toga 54,2% čine nezaposlene mlade žene, što je više za 1,3 procentnih poena u odnosu na prethodnu godinu. Kada je u pitanju nezaposlenost mladih (15-24) po kantonima u odnosu na ukupan broj nezaposlenih u FBiH, taj broj je najviši u Tuzlanskom kantonu 2,9%, Zeničko-dobojskom 2,0% i Kantonu Sarajevo 1,7%, dok je najmanji postotak nezaposlenih mladih u Posavskom 0,2% i Bosansko-podrinjskom kantonu 0,1%.

Smanjenje broja nezaposlenih registrirano je u svim općinama, a najviše u Gradu Tuzla za 8,8%, zatim općini Banovići za 8,6%, Gradu Lukavac za 7,6% i u Općini Kalesija za 6,0%, dok je najmanje smanjenje zabilježeno u općini Sapna za 2,1% u odnosu na prethodnu godinu.

Stopa nezaposlenosti u TK u 2022. godini (zvanično registrovani broj nezaposlenih u odnosu na radnu snagu) iznosi 40,5%, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 1,9 procentnih poena (stopa nezaposlenosti u FBiH iznosi 35,1%).

Pregled kretanja broja zaposlenih i nezaposlenih u periodu 2013-2022. godine na području Tuzlanskog kantona predstavljen je u Grafikonu 3., iz kojeg je vidljiva razlika broja zaposlenih u odnosu na broj nezaposlenih.

Grafikon 3. Pregled kretanja broja zaposlenih u periodu 2013-2022. godina

Izvor: Federalni zavod za statistiku

Nekvalifikovani i kvalifikovani radnici čine najveći broj nezaposlenih u Tuzlanskom kantonu, a zatim slijede radnici sa srednjom stručnom spremom, dok najmanje u broju nezaposlenih učestvuju osobe sa nižom stručnom spremom. Brojčano posmatrano, grad Tuzla i Živinice ima najviše nezaposlenih (14.514 i 9.647), dok po stepenu nezaposlenosti prednjače općine Sapna (75,8%) i Teočak (73,5%).

U 2022. godini u FBiH zabilježen je rast prosječne mjesečne neto plaće u odnosu na prethodnu godinu. Prosječna mjesečna neto isplaćena plaća po zaposlenom radniku u FBiH iznosila je 1.114 KM, za 11,8% viša u odnosu na prethodnu godinu. Kada su u pitanju kantoni, najviša prosječna neto plaća je isplaćena u Kantonu Sarajevo (1.390 KM), Hercegovačko–neretvanskom kantonu (1.198 KM) i Kantonu 10 (1.047 KM), dok je najniža u prosječna plaća isplaćena u Srednjobosanskom kantonu (893 KM).

U TK prosječna neto plaća iznosi 1.022 KM što je više za 12,8% u odnosu na 2021. godinu i što je 91,7% u odnosu na prosjek FBiH. Povećanje prosječne mjesečne neto plaće zabilježeno je u svim kantonima. Najveće povećanje je zabilježeno u Bosansko-podrinjskom kantonu za 15,2%, a zatim Posavskom kantonu za 14,3%, dok je najmanje povećanje prosječne plaće zabilježeno u Unsko-sanskom kantonu za 9,4% u odnosu na prethodnu godinu.

Povećanje prosječne mjesečne plaće zabilježeno je u svim općinama TK, a najviše u općini Doboju Iсток i Gračanici za po 18,3%, Srebreniku za 17,4%, i Gradačcu za 15,4%, dok je najmanje povećanje zabilježeno u općini Sapna za 9,7% i u gradu Tuzla za 9,8% u odnosu na prethodnu godinu. Najveća prosječna plata zabilježena je u gradu Tuzla (1.179 KM), a zatim u općinama Banovići i Sapna (1.157 KM odnosno 1.116 KM). Najmanja prosječna plata zabilježena je u općini Doboju Iсток (745 KM) i gradu Gračanica (815 KM).

Tabela 15. Pregled zaposlenih, nezaposlenih i plaća po općinama/gradovima za 2022. godinu

Općina/Grad	Stanovništvo (procjena sredinom godine)	Radno sposobno stanovništvo (15-64)	Broj zaposlenih ¹	Nezaposleni Ø 2022	Prosječna neto plaća	Radna snaga	Stepen ² nezaposlenosti u %	Stopa zaposlenosti u % ²	Stopa aktivnosti u % ³	% Radno sposobnog stanovništva
Banovići	22.130	15.762	5.309	3.824	1.157	9.133	41,9	33,7	57,9	71,22%
Čelić	9.675	6.790	1.173	2.169	873	3.342	64,9	17,3	49,2	70,18%
Doboj-Istok	9.693	6.747	1.865	1.825	745	3.690	49,5	27,6	54,7	69,61%
Gračanica	44.493	30.194	11.065	6.758	815	17.823	37,9	36,6	59,0	67,86%
Gradačac	38.358	26.341	8.895	5.933	885	14.828	40,0	33,8	56,3	68,67%
Kalesija	32.271	23.396	4.620	5.926	866	10.546	56,2	19,7	45,1	72,50%
Kladanj	11.306	8.078	1.637	1.969	856	3.606	54,6	20,3	44,6	71,45%
Lukavac	42.084	28.782	9.516	6.958	995	16.474	42,2	33,1	57,2	68,39%
Sapna	10.307	7.730	593	1.858	1.116	2.451	75,8	7,7	31,7	75,00%
Srebrenik	38.960	26.869	6.513	6.401	883	12.914	49,6	24,2	48,1	68,97%
Teočak	6.923	5021	430	1193	1075	1623	73,5	8,6	32,3	72,53%
Tuzla	108.073	71.395	38.492	14.514	1.179	53.006	27,4	53,9	74,2	66,06%
Živinice	57.665	41.029	11.084	9.647	928	20.731	46,5	27,0	50,5	71,15%
TUZLANSKI	431.938	298.134	101.192	68.973	1.022	170.165	40,5	33,9	57,1	69,02%
Federacija BiH	2.156.846	1.486.833	535.665	289.912	1.114	825.577	35,1	35,6	55,5	68,94%

Izvor podataka: Federalni zavod za programiranje razvoja (Socioekonomski pokazatelji po općinama FBiH)

1.4.4. Prihodi od poreza na dohotke

Porezi na dohotke fizičkih lica po stanovniku se računaju kao odnos ukupnog iznosa naplaćenih poreza koji su tokom jedne fiskalne godine platili poreski obveznici, fizička lica, rezidenti sa prebivalištem ili uobičajenim boravištem na području kantona za koje se vrši izračunavanje, nerezidenti (lica sa prebivalištem u Republici Srpskoj, Brčko Distriktu i strani državljanima) koji rade kod poslodavca na teritoriji FBiH i broja stanovnika koji žive na području kantona. Ovaj pokazatelj je jedan od indikatora koji se koristi za izračun indeksa razvijenosti i predstavlja aproksimaciju ukupnog prosječnog ostvarenog dohotka po svim osnovama fizičkih lica koja žive u nekom kantonu. Za izračun prihoda od poreza koriste se podaci Porezne uprave FBiH iz obrazaca:

- porez na dohodak od nesamostalnih djelatnosti (GIP-1022),
- porez na dohodak od samostalne djelatnosti (SPR-1053),
- porez po odbitku od slobodnih i drugih samostalnih djelatnosti (AUG-1031, ASD-1032, AMS-1035, APR-1036),
- porez na prihod od imovine i imovinskih prava (PIP-1034),
- porez od iznajmljivanja imovine (PRIM-1054),
- porez na dohodak od ulaganja kapitala, dobitke nagradnih igara i igara na sreću, i
- porez po odbitku nerezidenta na prihode od povremenog obavljanja samostalne djelatnosti (PDN- 1033).

Tabela 16. Porezi na dohotke fizičkih lica po kantonima FBiH u 2022. godini

Kanton	Stanovništvo (prisutno)	Porezi na dohotke fizičkih lica u KM	Porezi na dohotke fizičkih lica /PC u KM	Porezi/PC u KM FBiH = 100
Unsko-sanski	262.277	41.000.000	157	53,0%
Posavski.	40.018	6.000.000	150	50,7%
Tuzlanski	431.938	103.000.000	239	80,7%
Zeničko- dobojski	352.114	80.000.000	227	76,7%
Bosansko-podrinjski	22.011	8.000.000	354	119,6%
Srednjobosanski	245.633	44.000.000	177	59,8%
Hercegovačko-neretvanski	213.127	65.000.000	305	103,0%
Zapadno-hercegovački	92.390	23.000.000	251	84,8%
Kanton Sarajevo	419.543	229.000.000	544	183,8%
Kanton 10	77.795	12.000.000	149	50,3%
Federacija BiH	2.156.846	637.387.444	296	100,0%

Izvor: Federalni zavod za programiranje razvoja

Prema podacima Porezne uprave FBiH, u 2022. godini u Federaciji BiH, ukupni porezi na dohotke fizičkih lica iznosili su 637.387.444 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 20,2% (prihodi u 2021. godini su iznosili 530.286.792 KM). Najviši porezi na dohotke fizičkih lica u 2022. godini ostvareni su u Kantonu Sarajevo u iznosu od 229 mil. KM, Tuzlanskom kantonu u iznosu od 103 mil. KM i Zeničko-dobojskom u iznosu od 80 mil. KM, dok su najniži porezi na dohotke fizičkih lica ostvareni u Bosansko-podrinjskom kantonu u iznosu od 8 mil. KM i Posavskom kantonu u iznosu

od 6 mil. KM. Porezi na dohotke fizičkih lica po glavi stanovnika (prisutni broj stanovnika) u FBiH iznose 296 KM i viši su za 20,8% u odnosu na prethodnu godinu.

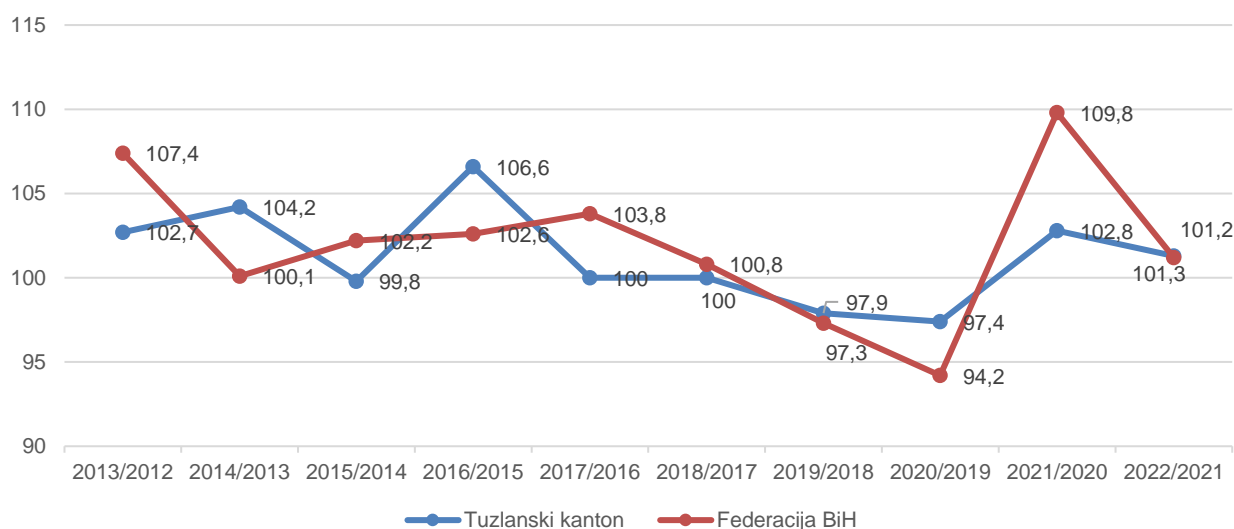
U Tuzlanskom kantonu u 2022. godini prikupljeni su porezi na dohotke fizičkih lica u iznosu od 103 mil. KM, što je u odnosu na prošlu godinu više za 23,5%. Najviši porezi na dohotke fizičkih lica ostvareni su u Tuzli u iznosu od 41,5 mil. KM, a najniži u općini Teočaku 548,6 hilj. KM.

Porezi na dohotke fizičkih lica po glavi stanovnika (prisutni broj stanovnika) u Tuzlanskom kantonu iznose 239 KM, što je u odnosu na prošlu godinu više za 24,5% i što je 80,7% u odnosu na prosjek FBiH. Najviši porezi na dohotke fizičkih lica po glavi stanovnika ostvareni su u Tuzli u iznosu od 385 KM, a najniži u općini Sapna 67 KM.

1.4.5. Industrijska proizvodnja

Prema statističkim podacima, u 2022. godini u FBiH je došlo do rasta ukupne industrijske proizvodnje za 1,2% u odnosu na prethodnu godinu. Gledano po kantonima, rast ukupne industrijske proizvodnje zabilježili su Posavski kanton (za 4,4%), Srednjobosanski kanton (za 4,3%), Zapadnohercegovački kanton (za 3,4%) i Tuzlanski kanton (za 1,3%), dok su ostali kantoni ostvarili niži obim proizvodnje u odnosu na godinu ranije, a najveći pad industrijske proizvodnje zabilježen je u Herecgovačko-neretvanskom kantonu (za 11,4%) i Kantonu 10 (za 7,2%).

Grafikon 4. Index industrijske proizvodnje po godinama u Tuzlanskom kantonu i FBiH

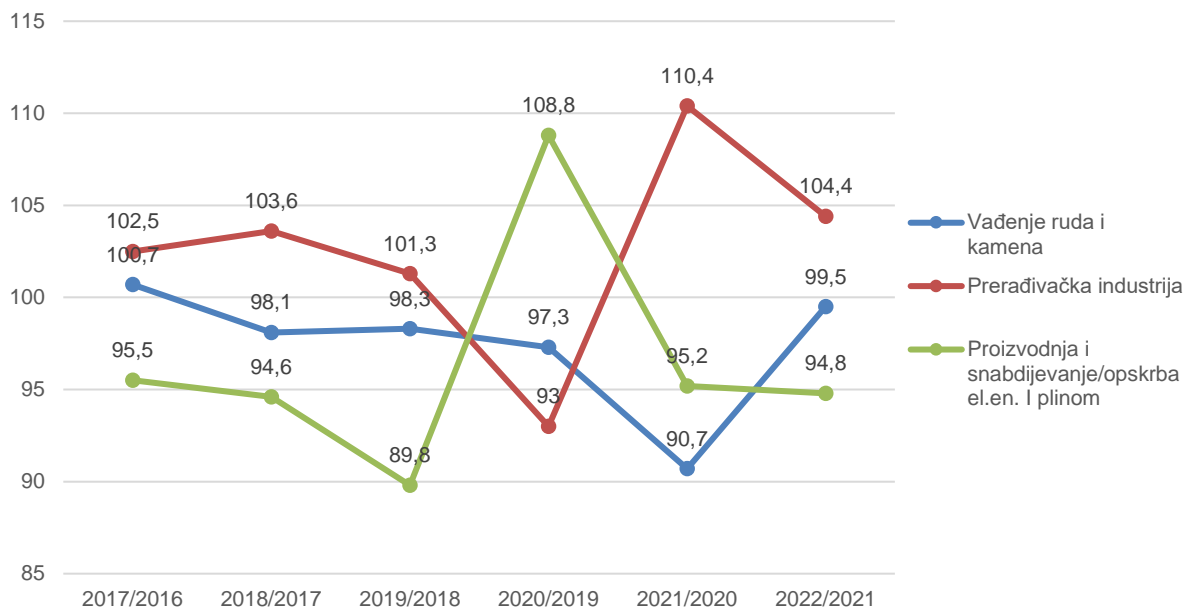
Izvor podataka: Federalni zavod za programiranje razvoja (Makroekonomski pokazatelji po kantonima FBiH)

Indeks industrijske proizvodnje po godinama u Tuzlanskom kantonu i FBiH u periodu 2013.-2022. godine prezentiran je u Grafikonu 4. U 2022. godini je u Tuzlanskom kantonu ostvaren rast ukupnog fizičkog obima industrijske proizvodnje za 1,3%.

Index industrijske proizvodnje u Tuzlanskom kantonu prema glavnim industrijskim granama je po godinama predstavljen u Grafikonu 4. Na osnovu dostupnih zvaničnih podataka utvrđeno je da je u 2022. godini došlo do najznačajnijeg pada indexa industrijske proizvodnje u Proizvodnji i snabdijevanju električnom energijom i plinom, te u oblasti Vađenja ruda i kamena, dok je rast indexa industrijske proizvodnje zabilježen u oblasti Prerađivačke industrije.

Grafikon 5. Index industrijske proizvodnje prema glavnim industrijskim granama u TK

Izvor podataka: Federalni zavod za statistiku (Tuzlanski kanton u brojkama)

1.4.6. Poljoprivredna proizvodnja

Poljoprivreda predstavlja jednu od potencijalnih ključnih oblasti razvoja imajući u vidu prirodne resurse kojim Tuzlanski kanton raspolaže, ali je zbog značajnog uticaja pandemije COVID 19 u 2020. i 2021. godini pretrpjela velike štete te će u narednom periodu biti od ključne važnosti pružiti podršku oporavku i razvoju poljoprivrede na području Kantona. Najveći izazovi sa kojima se poljoprivredni proizvođači susreću su usitnjenost parcela, niska produktivnost i niska specijalizacija rada sa jedne strane, te nedovoljni kapaciteti za otkup sa druge strane. Broj registriranih poslovnih subjekata u poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu (osnovne pravne osobe i obrti) iznosi 957 i zabilježio je pad u 2022. godini u odnosu na polaznu vrijednost iz Strategije razvoja Tuzlanskog kantona za period 2021-2027. godina, gdje je evidentiran broj od 970 poslovnih subjekata.

Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta na području Tuzlanskog kantona iznosi 120.831 ha, od čega je površina obradivog zemljišta 110.301 ha, odnosno 91,3%. Mogućnosti za bolje korištenje zemljišta leže i u nepovoljnom omjeru između obradivog i neobrađenog zemljišta, s obzirom na činjenicu da se koristi tek oko 50% obradivih površina.

Jedan od najznačajnijih prirodnih resursa, na kojem je bazirana stogodišnja tradicija prerade drveta na području TK, jesu šume. Ukupna površina šuma i šumskog zemljišta na području TK iznosi 126.071 ha, a ukupna zaliha drvne mase je procijenjena na 16,825 miliona kubnih metara. Proizvodnja šumskih sortimenata u 2022. iznosi 159 hiljada kubnih metara i zabilježila je pad u odnosu na polaznu vrijednost iz Strategije razvoja Tuzlanskog kantona za period 2021-2027. godina, kada je iznosila 163 hiljada kubnih metara.

Tabela 17. Pregled prinosa usjeva u Tuzlanskom kantonu u periodu 2014-2022.

Usjevi	Požnjevena površina (ha)										Prinos, tona																
											ukupno							po ha									
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Pšenica	3.440	3.702	3.711	3.485	3.682	3.256	3.448	3.832	3.502	8.209	12.448	15.216	12.741	13.465	11.897	17.217	20.274	16.542	2,4	3,4	4,1	3,7	3,7	3,7	5	5,3	4,7
Raž	231	303	247	234	253	236	230	256	266	507	735	820	593	718	688	645	810	969	2,2	2,4	3,3	2,5	2,8	2,9	2,8	3,2	3,7
Ječam	508	535	564	562	622	1.053	972	1.157	1.103	1.259	1.733	2.155	2.052	2.506	5.824	6.377	4.529	4.120	2,5	3,2	3,8	3,7	4	5,5	6,6	3,9	3,7
Zob	461	506	441	376	421	362	384	377	336	953	1.212	1.323	1.014	1.178	1.070	1.469	1.341	1.032	2,1	2,4	3	2,7	2,8	3	3,8	3,6	3,1
Tritikale	n/a	n/a	n/a	803	969	821	773	921	812	n/a	n/a	n/a	3.679	3.459	3.960	5.195	3.744	3.011	n/a	n/a	n/a	4,6	3,6	4,8	6,7	4,1	3,7
Kukuruz - zрно	19.497	21.343	21.535	21.779	21.667	21.068	21.914	22.023	21.690	68.507	92.839	118.121	73.515	107.287	107.756	138.365	93.450	78.299	4	4	6	3,4	5	5,1	6,3	4,2	3,6
Mrkva	n/a	n/a	n/a	100	94	93	103	98	122	n/a	n/a	n/a	483	504	499	531	430,5	575	n/a	n/a	n/a	4,8	5,4	5,4	5,1	4,4	4,7
Krastavac	n/a	n/a	n/a	492	620	589	523	531,1	533	n/a	n/a	n/a	2.886	3.391	3.758	6.534	2.696	2.613	n/a	n/a	n/a	5,9	5,5	6,4	12,5	5,1	4,9
Krom./ Krumpir	6.918	7.314	7.220	7.143	7.199	7.052	7.462	7.096	7.303	46.387	66.916	78.630	61.655	70.751	75.752	82.559	62.373	60.903	7	9	11	8,6	9,8	10,7	11,1	8,8	8,3
Crni luk	606	640	683	672	658	661	690	669	652	2.554	2.544	3.953	2.950	4.491	4.878	5.752	5.017	3.734	4	4	6	4,4	6,8	7,4	8,3	7,5	5,7
Bijeli luk/ češnjak	n/a	n/a	n/a	244	251	234	266	246	259	n/a	n/a	n/a	571	705	698	828	730,3	836	n/a	n/a	n/a	2,3	2,8	3	3,1	3	3,2
Grah - zрно	650	636	655	657	636	671	637	728	687	637	1092	1184	843	1.207	1.364	1.041	927	709	1	2	2	1,3	1,9	2	1,6	1,3	1
Grašak- zрно	n/a	n/a	n/a	82	105	55	58	61	59	n/a	n/a	n/a	82	105	55	58	58,5	53	n/a	n/a	n/a	1	1	1	1	1,4	0,9
Kupus	931	993	1.013	992	1017	1.002	1.058	1.050	1.056	2.080	3.723	4.620	3.347	4.849	5.632	6.734	5.685	5.643	2	4	5	3,4	4,8	5,6	6,4	5,4	5,3

Paradajz/ Rajčica	585	580	647	626	621	609	665	652	668	2.244	2.708	3.540	2.828	3.192	3.404	3.964	3.505	3.249	4	4	6	4,5	5,1	5,6	6	5,4	4,9
Paprika zelena	508	509	562	550	548	539	611	596	620	1.350	1.728	2.205	1.865	2.041	2.358	2.931	2.452	2.282	3	3	4	3,4	3,7	4,4	4	4,1	3,7
Djetelina- sijeno	2.121	2.134	2.187	2.102	2.140	2.100	2.188	2.173	2.058	6.762	7.682	8.606	6.873	8.084	8.012	8.167	5.920	5.710	3	4	4	3,3	3,8	3,8	4	2,7	2,8
Lucer./ Lucerna	1.993	2.134	2.204	2.115	1.953	2.070	2.098	2.019	1.928	6.029	7.303	8.279	6.359	7.225	7.219	7.340	5.573	5.738	3	3	4	3	3,7	3,5	3,5	2,8	3
Kukuruz za krmu	10.528	11.401	12.334	12.288	12.845	13.191	14.205	14.392	13.778	116.184	154.363	189.295	104.645	183.381	129.807	167.293	191.815	164.188	11	14	15	8,5	14,3	9,8	11,8	13,3	11,9
Stočna repa	60	11	18	23	22	22	23	24	23	390	127	206	234	321	380	445	398	345	7	12	11	10,2	14,6	17,3	19,3	16,6	15
Trav. djet.smj.	2.797	3.150	3.228	3.433	3.176	3.267	3.237	2.993	2.941	6.430	7.823	9.172	7.163	8.153	9.454	10.783	7.397	7.972	2	3	3	2,1	2,6	2,9	3,3	2,5	2,7

Izvor podataka: Federalni zavod za statistiku (Tuzlanski kanton u brojkama)

U strukturi sjetvenih površina na području Tuzlanskog kantona dominiraju žita, prije svega kukuruz, koji je dominantna kultura za spremanje stočne hrane i pšenica, dok je udio raži, ječma i zobi nizak. Prinosi ovih kultura jako variraju, ovisno o vremenskim uvjetima, s obzirom da gotovo ne postoje sistemi za navodnjavanje, te zaštitu od leda i drugih vremenskih nepogoda. Proizvodnja krmnog bilja bilježi rast, zahvaljujući značajnom povećanju sjetvenih površina pod silažnim kukuruzom, koji bilježi i značajan rast prinosa, dok je proizvodnja uljarica gotovo pred gašenjem. Tradicionalno se na području Kantona uzgajaju povrtlarske kulture, najviše krompir, ali uglavnom na malim površinama, a sve veći značaj ima plastenička proizvodnja.

Tabela 18. Pregled prinosa voća u Tuzlanskom kantonu u periodu 2014-2022.

	Godina	Voće									
		Trešnje	Višnje	Kajsije	Jabuke	Kruške	Šljive	Breskve	Orasi	Grožđe	
Broj rodnih stabala	2014	190.655	96.159	43.342	1.306.493	532.892	2.576.159	45.100	77.610	n/a	
	2015	193.545	97.502	41.682	1.324.352	558.347	2.714.350	47.562	85.145	n/a	
	2016	193.688	97.305	37.880	1.377.674	588.398	2.710.750	38.538	85.615	n/a	
	2017	201.641	101.090	38.095	1.419.715	598.036	2.597.869	49.055	73.480	30.900	
	2018	205.923	102.938	38.906	1.463.980	613.252	2.650.980	49.552	72.655	30.900	
	2019	209.835	103.483	39.379	1.489.925	630.521	2.712.428	50.100	74.170	32.990	
	2020	214.348	103.235	40.315	1.527.090	649.292	2.782.477	49.300	75.245	19.290	
	2021	217.886	104.006	41.256	1.572.782	647.457	2.836.281	49.191	73.885	40.850	
	2022	220.997	105.138	38.677	1.631.260	659.423	2.886.485	48.258	74.934	40.710	
Prinos	ukupno (t)	2014	2.241	1.134	88	7.079	2.781	18.744	270	285	n/a
		2015	2.821	1.336	126	13.121	4.055	25.794	348	424	n/a
		2016	3.017	1.329	123	14.371	4.755	28.327	293	555	n/a
		2017	2.943	1.189	522	12.268	3.779	16.616	257	346	100
		2018	3.278	1.232	233	16.670	5.543	26.297	327	521	91
		2019	2.733	1.026	389	14.088	4.586	19.116	306	538	87
		2020	2.962	1.143	245	17.985	5.821	23.485	345	554	53
		2021	2.673	1.164	202	15.957	4.352	17.809	264	451	92
		2022	2.603	1.094	228	24.590	7.756	27.878	219	567	102,9
	kg/stablu	2014	12	12	2	5	5	7	6	4	n/a
		2015	15	14	3	10	7	10	7	5	n/a
		2016	16	14	3	10	8	10	8	7	n/a
		2017	15	12	14	9	6	6	5	5	3
		2018	16	12	6	11	9	10	7	7	3
		2019	13	10	10	10	7	7	6	7	3
		2020	13,8	11,1	6,1	11,8	9	8,4	7	7,4	2,7
		2021	12,3	11,2	4,9	10,1	6,7	6,3	5,4	6,1	2,4
		2022	11,8	10,4	5,9	15,1	11,8	9,7	4,5	7,6	2,5

Izvor podataka: Federalni zavod za statistiku (Tuzlanski kanton u brojkama)

U strukturi voćarskih kultura zastupljena je proizvodnja jabučastog, jezgrastog, koštičavog i jagodičastog voća. U ukupnoj voćarskoj proizvodnji dominira proizvodnja šljive i jabuke, koje kao i ostale voćarske kulture uglavnom bilježe povećanja broja rodni stabala, ali i velike oscilacije u prinosima, ovisno o vremenskim uvjetima.

1.4.7. Turizam

Analizirajući pokazatelje u oblasti turizma, možemo utvrditi da je u 2022. godini u Tuzlanskom kantonu zabilježen rast svih posmatranih pokazatelja u odnosu na prethodnu godinu, kada su najveći uticaj na ovu oblast imali globalni poremećaji izazvani pandemijom COVID-19. Tuzlanski kanton je u 2021. godini posjetilo ukupno 37.196 turista, što je za 16.319 ili 78,2% više u odnosu na 2020. godinu, dok je u 2022. godini je ostvaren broj noćenja od 51.245, što je za 14.049 ili 37,8% više u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 19. Pregled broja dolazaka i noćenja turista prema vrstama objekata u periodu 2014-2022.godina

	DOLASCI TURISTA			NOĆENJA TURISTA		
	Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno	Domaćih turista	Stranih turista
2014	35.432	21.130	14.302	65.729	37.855	27.874
Hoteli i sličan smještaj	32.796	19.615	13.181	60.858	35.781	25.077
Odmarališta i slični objekti	2.636	1.515	1.121	4.871	2.074	2.797
Broj ležaja	1.619					
2015	41.799	24.435	17.364	87.631	55.372	32.260
Hoteli i sličan smještaj	38.824	22.621	16.203	82.407	52.602	29.806
Odmarališta i slični objekti	2.975	1.814	1.161	5.224	2.770	2.455
Broj ležaja	1.632					
2016	44.478	25.684	18.794	83.555	47.708	35.847
Hoteli i sličan smještaj	41.739	24.071	17.668	79.032	45.230	33.802
Odmarališta i slični objekti	2.616	1.593	1.023	4.334	2.442	1.892
Ostali smještaj	123	20	103	189	36	153
Broj ležaja	1.848					
2017	46.231	25.080	21.151	80.011	39.172	40.839
Hoteli i sličan smještaj	43.883	23.736	20.147	75.799	36.782	39.017
Odmarališta i slični objekti	1.788	1.024	764	2.861	1.552	1.309
Ostali smještaj	560	320	240	1.351	838	513
Broj ležaja	1.907					
2018	47.077	25.096	21.981	81.512	38.117	43.395
Hoteli i sličan smještaj	44.487	23.765	20.722	76.496	35.556	40.940
Odmarališta i slični objekti	2.152	1.011	1.141	3.393	1.387	2.006
Ostali smještaj	438	320	118	1.623	1.174	449
Broj ležaja	1.913					
2019	48.883	27.648	21.235	91.923	47.679	44.244
Hoteli i sličan smještaj	45.895	25.741	20.154	85.710	43.720	41.990

Odmarališta i slični objekti	2.497	1.517	980	4.197	2.485	1.712
Ostali smještaj	491	390	101	2.016	1.474	542
Broj ležaja	1.614					
2020	20.877	14.575	6.302	40.338	25.520	14.818
Hoteli i sličan smještaj	19.698	13.478	6.220	38.172	23.507	14.665
Odmarališta i slični objekti	894	831	63	1.282	1.203	79
Ostali smještaj	285	266	19	884	810	74
Broj ležaja	1.788					
2021	37.196	22.436	14.760	70.651	38.800	31.851
Hoteli i sličan smještaj	36.456	21.770	14.686	68.103	36.423	31.680
Odmarališta i slični objekti	321	275	46	1.404	1.340	64
Ostali smještaj	419	391	28	1.144	1.037	107
Broj ležaja	1.744					
2022	51.245	27.759	23.486	92.639	45.009	47.630
Hoteli i sličan smještaj	50.607	27.226	23.381	90.581	43.249	47.332
Odmarališta i slični objekti	172	172	–	462	462	–
Ostali smještaj	466	361	105	1.596	1.298	298
Broj ležaja	1.700					

Izvor podataka: Federalni zavod za statistiku (Tuzlanski kanton u brojkama)

Nakon što je broj domaćih gostiju bilježio porast u 2019. godini, u 2020. godini je zabilježen pad, ali je već u 2021. godini započeo oporavak ovog sektora. U 2022. godini bilježimo ponovni rast kako broja stranih gostiju za 59,12%, tako i broja noćenja stranih turista za 49,54% u odnosu na broj noćenja u prošloj godini te je evidentiran i rast broja noćenja domaćih turista za 16,00%.

Kada su u pitanju smještajni kapaciteti, preko 50% istih se nalazi na prostorima grada Tuzla, dok općine sa izrazitim turističkim potencijalima u sveukupnoj ponudi učestvuju sa skromnim kapacitetima.

Najveći broj turista dolazi iz zemalja regiona (Hrvatska, Srbija, Slovenija), zatim zemalja u kojima je brojna bosanskohercegovačka dijaspora (Njemačka, Austrija, Švedska) te iz Turske, koja se smatra bliskom zemljom zbog sličnosti u kulturi.

Tuzlanski kanton je prepoznat, ali nedovoljno brendiran kao značajna destinacija u zdravstvenom turizmu, sportskom turizmu, ruralnom turizmu, agroturizmu, a ne treba zanemariti niti kulturno-historijsko naslijeđe Tuzlanskog kantona kada se govori o turističkim potencijalima, koje također može biti okosnica razvoja turizma. U prilogu tome govori i bogato kulturno-historijsko naslijeđe, koje je osnova ponude u oblasti kulturnog turizma na Tuzlanskom kantonu, a mineralni izvori podloga za razvoj kapaciteta zdravstvenog i wellness turizma, čije učešće raste iz godine u godinu na području Tuzlanskog kantona. Brojna su bogatstva turističke ponude koja bi uz postojeće prednosti i naslijeđe, uz inovativan pristup prilagođen svjetskim trendovima i ulaganjima, postala zamajac razvoja ostalih privrednih grana Kantona, ali i razvoja cjelokupnog područja, čime se otvara prostor za nove investitore sa brojnim mogućnostima.

1.5. Društveni pokazatelji

U Tabeli 21. predstavljen je trend promjena vrijednosti ključnih pokazatelja društvenog razvoja u Tuzlanskom kantonu, sa postavljenim ciljevima u 2027. godini.

Tabela 20. Pregled indikatora društvenog razvoja u TK za 2022. godinu

Indikator	Polazna vrijednost (2019/2020)	Vrijednost u 2021.	Vrijednost u 2022.	Ciljna vrijednost (2027)
STRATEŠKI CILJ 2. RAZVIJEN INKLUZIVNI I PROSPERITETNI DRUŠTVENI SEKTOR SA JEDNAKIM PRAVIMA ZA SVE GRAĐANE				
Stepen migracije stanovništva, %	-1,57	-1,26	-0,95	5
Stopa prirodnog priraštaja stanovništva, na 1.000 stanovnika	-0,0083	-0,0129	-0,0074	0,01
Vitalni indeks	82	58	70	110
Broj doktora medicine, na 1.000 stanovnika TK	2,44	2,72	2,85	2,8
Broj studenata na 1.000 stanovnika	22,7	18,5	18,1	28
Indeks socijalne isključenosti HSEI	50,32%	n/a	n/a	40,00%
Prioritet 2.1. Unapređenje i modernizacija obrazovanja i nauke				
% obuhvata predškolskim obrazovanjem (3-6 god)	10	15,14	18,57	50
% udio radno sposobnog stanovništva sa višom i visokom školom, magisterijem i doktoratom u ukupnoj radnoj snazi	12,87%	14,92%	n/a	16,00%
Rang univerziteta na međunarodnoj ljestvici	3.107	3.954	3.913	<3000
Prioritet 2.2. Razvoj savremenog sistema zdravstvene zaštite				
% osoba sa zdravstvenim osiguranjem	93%	91,24%	90,60%	95%
Stopa mortaliteta, na 1.000 stanovnika	9,89	13,3	10,8	8
Informatički uvezana primarna, sekundarna i tercijarna zdravstvena zaštita u TK	NE	NE	DA	DA
Prioritet 2.3. Unapređenje sistema socijalne zaštite i položaja ranjivih grupa stanovništva				
Stopa fertiliteta	1,24	1,17	1,16	1,4
Stopa nataliteta, na 1.000 stanovnika	8,9	7,7	7,6	9,5
Indeks starosti (odnos 60+ i 0-14)	107,4	118,3	123,4	95
Procenat općina i gradova u TK u kojima je formirano Vijeće mladih	61,50%	61,50%	61,50%	100%
Prioritet 2.4. Poticati i razvijati sportsko-kulturne aktivnosti				
Broj sportista upisanih u registar sportista	0	0	0	10.000
% JLS sa adekvatnim multifunkcijskim sportskim dvoranama	77,00%	77,00%	77,00%	100%
Broj korisnika rekonstruisanih objekata kulture na godišnjem nivou	0	n/a	n/a	12.000
Prioritet 2.5. Unapređenje javne sigurnosti i održivo upravljanje rizicima od prirodnih i drugih nesreća				
Procenat općina i gradova sa formiranim, obučanim i opremljenim Službama za zaštitu i spašavanje	77%	77%	77%	100%
Procenat ukupne rasvijetljenosti krivičnih djela	68,78%	70,18%	71,36%	75,00%

Napomena: Vrijednost pojedinih polaznih i ciljnih indikatora odstupa od vrijednosti polaznih indikatora u Strategiji razvoja Tuzlanskog kantona. Razlog u tome leži u različitoj metodologiji obrade podataka. Za dalju analizu posmatranih indikatora će se kao relevantno polazište uzimati vrijednosti koje su unesene u ovoj tabeli.

Kada je u pitanju vrijednost pokazatelja u okviru Strateškog cilja 2. Razvijen inkluzivni i prosperitetni društveni sektor sa jednakim pravima za sve građane, zabrinjavajući je kontinuirani negativni prirodni priraštaj stanovništva sa sve izraženijom razlikom između broja umrlih i broja novorođenih te negativni stepen migracije stanovništva. Također je primjetna izmjena u starosnoj strukturi gdje dolazi do izrazitog povećanja populacije starije od 65, uz istovremeno smanjenje populacije mlađe od 14 godina. Vitalni indeks na Tuzlanskom kantonu je smanjen u odnosu na polaznu vrijednost, ali je povećan u odnosu na 2021. godinu. Broj studenata na 1.000 stanovnika bilježi također smanjenje, dok je broj doktora medicine na 1.000 stanovnika povećan u odnosu na polaznu vrijednost iz Strategije razvoja Tuzlanskog kantona, ali i u odnosu na vrijednost iz 2021. godine.

U okviru Prioriteta 2.1. Unapređenje i modernizacija obrazovanja i nauke, procenat obuhvata djece koja koriste usluge predškolskog obrazovanja i odgoja na Tuzlanskom kantonu je povećan na 18,57% te se može zaključiti da je obuhvat djece ovom uslugom i dalje nedovoljan, ali je ohrabrujuća činjenica da iz godine u godinu ima značajnu tendenciju rasta. Kada je u pitanju rang na međunarodnoj ljestvici koji zauzima Univerzitet u Tuzli kao nosilac visokog obrazovanja na području Tuzlanskog kantona porastao.

U okviru pokazatelja za Prioritet 2.2. Razvoj savremenog sistema zdravstvene zaštite, utvrđeno je da je došlo do smanjenja procenta osoba sa zdravstvenim osiguranjem, kao i do smanjenja stope mortaliteta u Tuzlanskom kantonu u odnosu na 2021. godinu. Informatička uvezanost primarne, sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite uspješno je finalizirana u 2022. godini u Tuzlanskom kantonu.

Kod pokazatelja za Prioritet 2.3. Unapređenje sistema socijalne zaštite i položaja ranjivih grupa stanovništva, zabilježeno je smanjenje stope fertiliteta i stope natalitea na Tuzlanskom kantonu, dok indeks starosti bilježi ponovno povećanje. Procenat jedinica lokalnih samouprava u Tuzlanskom kantonu u kojima je formirano Vijeće mladih ostao na nivou polazne vrijednosti iz Strategije razvoja Tuzlanskog kantona, te vrijednosti iz 2021. godine.

Kada je u pitanju Prioritet 2.4. Poticati i razvijati sportsko-kulturne aktivnosti, utvrđeno je da još uvijek nema upisanih u registar sportista, a procenat JLS sa adekvatnim multifunkcijskim sportskim dvoranama je ostao na istom nivou. Podatak o broju korisnika rekonstruisanih objekata kulture na godišnjem nivou nije dostupan.

U okviru Prioriteta 2.5. Unapređenje javne sigurnosti i održivo upravljanje rizicima od prirodnih i drugih nesreća, utvrđeno je da je procenat općina i gradova sa formiranim, obučanim i opremljenim Službama za zaštitu i spašavanje ostao na nivou polaznih vrijednosti, dok je procenat ukupne rasvijetljenosti krivičnih djela u 2022. godini veći u odnosu na polaznu vrijednost, ali i na vrijednost evidentiranu u 2021. godini.

1.5.1. Obrazovanje

Na području Tuzlanskog kantona u školskoj 2022/2023. godini registrovano je 246 ustanova za osnovno i srednje obrazovanje. Ukupno 49.340 učenika pohađa školu, što je za 951 učenika manje u odnosu na prošlu godinu (50.291), te prati tendenciju smanjenja iz prethodnog perioda, što se

može povezati sa već pomenutim trendom rasta broja stanovnika koji napuštaju Tuzlanski kanton i odlaze u druge zemlje, ali i sa posljedicama dugogodišnjeg negativnog prirodnog priraštaja stanovništva na Tuzlanskom kantonu.

U FBiH, ukupan broj učenika osnovnog i srednjeg obrazovanja u 2022/2023. godini iznosi 240.129, što je manje za 2.465 učenika u odnosu na prethodnu godinu (242.594). Broj učenika na jednog nastavnika i prosječan broj učenika u odjeljenju u osnovnom obrazovanju ima i dalje tendenciju smanjenja. I dalje, određeni broj djece ostaje izvan školskog sistema. U većini slučajeva su to djeca iz ranjivih kategorija poput pripadnika romske nacionalnosti, djeca iz porodica u stanju socijalne potrebe, i to najčešće u ruralnim sredinama, te djeca s posebnim obrazovnim potrebama.

Na nivou prosječnog broja učenika su po tri JLS iz Tuzlanskog i Hercegovačko-neretvanskog kantona, kao i šest JLS iz Srednjobosanskog kantona. Iznad prosjeka učenika ima 25 JLS, najviše iz Tuzlanskog kantona, njih 5 JLS.

Kada je riječ o predškolskom obrazovanju u Tuzlanskom kantonu, procijenjeno je povećan na 20,71% te se može zaključiti da je obuhvat djece ovom uslugom i dalje izrazito mali, ali ima tendenciju rasta.

Pandemija COVID-19 je, pored zdravstvenog i privrednog sektora, ukazala i na nedostatke u obrazovnom sistemu koje se ogledaju kroz nedovoljnu digitalizaciju obrazovnog sistema na svim nivoima te nespremnost nastavnika i učenika na online način rada.

Tabela 21. Pregled osnovnog obrazovanja u Tuzlanskom kantonu i FBiH periodu 2014.-2022.godina

Grad/ Općina	Banovići	Čelić	Doboj Istok	Gračanica	Gradačac	Kalesija	Kladanj	Lukavac	Sapna	Srebrenik	Teočak	Tuzla	Živinice	Tuzlanski kanton	Federacija BiH	
Broj škola	2014/2015	14	7	5	20	23	19	9	26	6	26	4	33	20	212	1.081
	2015/2016	13	7	5	20	23	19	9	26	6	26	4	33	20	211	1.078
	2016/2017	13	7	5	20	23	19	9	26	6	26	4	33	20	211	1.078
	2017/2018	13	7	5	20	23	18	9	24	6	26	4	33	20	208	1.066
	2018/2019	13	7	5	20	23	19	9	24	6	26	4	33	20	209	1.058
	2019/2020	13	7	5	20	23	19	9	24	6	26	4	33	20	209	1.042
	2020/2021	13	7	5	20	23	19	9	24	6	26	4	33	20	209	1.031
	2021/2022	13	7	5	20	23	19	8	24	6	26	4	33	20	208	1.023
	2022/2023	13	8	5	20	23	19	9	24	6	26	4	35	20	212	1.036
Broj odjeljenja	2014/2015	94	46	47	217	180	148	54	156	40	185	29	402	247	1.845	9.606
	2015/2016	92	39	47	215	182	150	58	156	37	184	29	401	265	1.855	9.547
	2016/2017	94	50	50	223	169	154	54	158	40	183	29	390	268	1.862	9.527
	2017/2018	101	44	49	209	178	151	53	150	45	181	28	402	250	1.841	9.428
	2018/2019	95	44	49	212	177	148	55	158	42	183	27	391	263	1.844	9.428
	2019/2020	101	43	48	210	175	154	53	157	38	186	26	387	240	1.818	9.310
	2020/2021	100	45	48	202	172	144	50	153	38	170	25	384	234	1.765	9.340
	2021/2022	100	44	49	200	166	143	54	154	37	175	24	399	232	1.777	9.221
	2022/2023	105	45	48	209	175	149	46	160	41	190	26	422	238	1.854	9.447
Broj učenika	2014/2015	2031	938	1017	4482	3976	3218	1059	3348	860	4023	595	8575	5639	39.761	194.530
	2015/2016	2005	894	994	4483	3914	3164	1030	3391	825	3918	575	8554	5584	39.331	190.179
	2016/2017	2006	922	1018	4472	3838	3038	1019	3289	811	3858	560	8470	5535	38.836	188.430
	2017/2018	1.991	829	986	4101	3814	3003	966	3263	786	3794	525	8.511	5.457	38.026	185.030

	2018/2019	2042	791	960	4291	3752	2887	940	3113	743	3755	489	8425	5348	37.536	182.986
	2019/2020	1992	737	932	4366	3607	2791	857	3104	689	3630	457	8151	5275	36.588	179.050
	2020/2021	2148	715	874	4213	3561	2738	821	3022	652	3376	434	8086	5173	35.813	174.938
	2021/2022	2148	692	888	4146	3423	2657	787	3039	638	3527	391	8436	5075	35.847	172.500
	2022/2023	2.102	659	887	4.039	3.399	2.611	742	2.961	599	3.461	360	8.425	4.960	35.205	169.804
Broj nastavnika	2014/2015	161	82	69	372	282	224	60	280	59	305	43	695	383	3.015	15.277
	2015/2016	148	76	69	351	277	231	88	278	57	321	43	706	400	3.045	14.943
	2016/2017	169	79	75	377	278	228	92	285	29	326	43	718	406	3.105	15.024
	2017/2018	166	80	76	379	293	224	91	283	22	317	42	715	388	3.076	15.152
	2018/2019	159	78	81	385	259	230	92	279	61	297	40	712	386	3.059	15.296
	2019/2020	165	79	78	382	290	229	83	277	21	298	40	708	387	3.037	15.283
	2020/2021	204	84	80	390	292	228	84	276	58	325	38	747	371	3.177	15.688
	2021/2022	187	75	75	361	313	224	89	282	54	329	39	758	396	3.182	15.668
	2022/2023	201	80	85	374	310	233	85	306	55	322	38	788	399	3.276	15.848
Broj učenika na 1000 stanovnika	2014/2015	78	69	100	85	87	89	72	66	68	96	81	65	100	80	83
	2015/2016	77	66	98	85	85	88	71	67	65	93	79	65	99	79	81
	2016/2017	88	90	101	99	98	92	84	75	74	97	76	77	96	88	85
	2017/2018	87	82	98	91	98	91	81	75	73	96	72	77	94	86	84
	2018/2019	90	79	97	95	96	88	79	72	69	95	68	77	92	85	83
	2019/2020	88	74	94	97	93	85	73	72	65	92	64	74	91	83	82
	2020/2021	95	73	89	94	92	84	71	70	62	86	61	74	89	82	80
	2021/2022	96	71	91	93	89	82	69	71	61	90	56	78	88	83	80
	2022/2023	95	68	92	91	89	81	66	70	58	89	52	78	86	82	79

Izvor podataka: Federalni zavod za programiranje razvoja (Socioekonomski pokazatelji po općinama FBiH)

Tabela 22. Pregled srednjeg obrazovanja u Tuzlanskom kantonu i FBiH periodu 2014.-2022.godina

TK	Školska godina	Broj škola	Broj odjeljenja	Broj učenika	Broj nastavnika	Broj učenika na 1000 stanovnika	FBiH	Školska godina	Broj škola	Broj odjeljenja	Broj učenika	Broj nastavnika	Broj učenika na 1000 stanovnika
	2014/ 2015	35	782	19.228	1.728	39		2014/ 2015	213	4.086	96.681	8.747	41
2015/ 2016	36	729	16.890	1.826	34	2015/ 2016	213	3.893	87.852	8.748	38		
2016/ 2017	36	705	15.751	1.741	36	2016/ 2017	213	3.755	82.816	8.523	38		
2017/ 2018	36	727	15.966	1.683	36	2017/ 2018	213	3.747	81.470	8.588	37		
2018/ 2019	34	717	15.579	1.686	35	2018/ 2019	214	3.684	76.463	8.401	35		
2019/ 2020	34	736	15.078	1.658	34	2019/ 2020	216	3.678	73.029	8.516	33		
2020/ 2021	34	729	14.923	1.714	34	2020/2021	215	3.679	71.458	8.543	33		
2021/ 2022	33	725	14.384	1.706	33	2021/2022	214	3.639	70.094	8.567	32		
2022/ 2023	34	720	14.128	1.694	33	2022/ 2023	212	3.736	70.325	8.763	33		

Izvor podataka: Federalni zavod za programiranje razvoja (Socioekonomski pokazatelji po općinama FBiH)

Tabela 23. Pregled visokog obrazovanja u Tuzlanskom kantonu u periodu 2015.-2022.godina

Akademska godina	Broj visokoškolskih ustanova		Upisani studenti					
			Ukupno		Žene		Redovni studenti	
	Javne	Privatne	Javne	Privatne	Javne	Privatne	Javne	Privatne
2015/2016	13	7	10.472	759	6.310	295	10.329	642
2016/2017	13	14	9.984	1.362	5.889	531	9.935	1.084
2017/2018	13	5	9.342	1.578	5.735	645	9.274	1.091
2018/2019	13	5	8.304	1.654	5.197	688	8.228	1.037
2019/2020	13	4	7.620	1.452	4.842	655	7.539	907
2020/2021	13	4	7.608	1.281	4.785	619	7.529	732
2021/2022	13	4	6.866	1.182	4.454	530	6.781	676
2022/2023	1	4	6.673	1.164	4.458	524	6.628	847

Izvor podataka: Federalni zavod za statistiku (Tuzlanski kanton u brojkama)

Na području Tuzlanskog kantona u akademskoj 2022/2023. godini registrovano je 5 ustanova za visoko obrazovanje, od toga 1 javna i 4 privatne. Kada je riječ o visokoškolskom obrazovanju, nosilac visokog obrazovanja na području Tuzlanskog kantona je Javna ustanova Univerzitet u Tuzli, iako se nastava odvija i na četiri privatna univerziteta.

Ukupno 7.837 studenata je upisano u visokoškolske ustanove, što je za 211 studenta manje u odnosu na prošlu akademsku godinu (8.048), te poput trenda u osnovnom i srednjem obrazovanju prati tendenciju smanjenja iz prethodnog perioda. Smanjenje broja upisa studenata prati i druge visokoškolske ustanove u FBiH, a kao direktan uzrok tome identificirana su demografska i migracijska kretanja, te stalni rast broja stanovnika koji odlaze u druge zemlje.

Kada su u pitanju diplomirani studenti u Tuzlanskom kantonu, uvidom u zvanične podatke je utvrđeno da je taj broj u 2022. godini niži u odnosu na prošlu godinu za ukupno 58 studenta i iznosi 1.346 diplomirana studenta.

Tabela 24. Pregled diplomiranih studenata u Tuzlanskom kantonu u periodu 2017.-2022.godina

Godina	Ustanova	Diplomirani studenti			
		Ukupno	Žene	Redovni studenti	Žene
2017	Javne visokoškolske ustanove	1.289	808	1.232	776
	Privatne visokoškolske ustanove	139	63	124	54
	Visoke škole	17	4	6	2
	Ukupno	1.445	875	1.362	832
2018	Javne visokoškolske ustanove	1.320	837	1.221	790
	Privatne visokoškolske ustanove	161	83	118	57
	Visoke škole	39	16	16	9
	Ukupno	1.520	936	1.355	856
2019	Javne visokoškolske ustanove	1.450	959	1.356	900
	Privatne visokoškolske ustanove	276	152	107	62
	Visoke škole	39	16	16	9
	Ukupno	1.765	1.127	1.479	971
2020	Javne visokoškolske ustanove	1.265	838	1.204	803
	Privatne visokoškolske ustanove	231	133	115	60
	Visoke škole	0	0	0	0
	Ukupno	1.496	971	1.319	863
2021	Javne visokoškolske ustanove	1.107	751	1.030	704
	Privatne visokoškolske ustanove	297	168	142	83
	Visoke škole	0	0	0	0
	Ukupno	1.404	919	1.172	787
2022	Javne visokoškolske ustanove	1.082	737	1.067	727
	Privatne visokoškolske ustanove	264	145	184	104
	Visoke škole	0	0	0	0
	Ukupno	1.346	882	1.251	831

Izvor podataka: Federalni zavod za statistiku (Tuzlanski kanton u brojkama)

1.5.2. Kultura i umjetnost

Iz oblasti kulture i umjetnosti, na području Tuzlanskog kantona djeluju po dva profesionalna i amaterska pozorišta, i dva kina, a ukupan broj predstava i posjetitelja je predstavljen u Tabeli 26. Obzirom da zvanični podaci za 2022. godinu nisu još uvijek objavljeni, u tabeli su predstavljeni pokazatelji iz 2019., 2020. i 2021. godine. S obzirom da su 2020. i 2021. godina bile obilježene pandemijom COVID-19, koja je značajno uticala i ograničavala odvijanje kulturno-društvenog života u Tuzlanskom kantonu, navedeni pokazatelji su značajno smanjenji u odnosu na 2019. godinu. Uzimajući u obzir da je 2022. godina bila godina opravka i povratka na prijašnje stanje, pretpostavka je da su i ovi pokazatelji dosta unaprijeđeni i vraćeni na stanje prije pandemije.

Tabela 25. Pregled pokazatelja za ustanove iz oblasti kulture i umjetnosti

POZORIŠTA / KAZALIŠTA	2019				2020				2021			
	Pozorišta/ Kazališta	Predstave	Posjetitelji	Zaposleni	Pozorišta/ Kazališta	Predstave	Posjetitelji	Zaposleni	Pozorišta/ Kazališta	Predstave	Posjetitelji	Zaposleni
Profesionalna pozorišta/ kazališta	2	136	14.770	40	2	39	3.510	43	1	46	3.690	39
Grad Tuzla	2	136	14.770	40	2	39	3.510	43	1	46	3690	39
Amaterska pozorišta/ kazališta	2	23	9.874	79	2	32	1.540	79	2	17	3.906	-
Grad Tuzla	1	13	8.374	50	1	18	1.100	50	1	7	2.906	-
Grad Srebrenik	1	10	1.500	29	1	14	440	29	1	10	1.000	-
Pozorišta/ kazališta za mlade	-	-	-	-	-	-	-	-	1	7	2.906	-
Grad Tuzla	-	-	-	-	-	-	-	-	1	7	2906	-
KINA	2019				2020				2021			
	Kina	Predstave	Posjetitelji	Zaposleni	Kina	Predstave	Posjetitelji	Zaposleni	Kina	Predstave	Posjetitelji	Zaposleni
Kina ukupno	2	7103	168.258	12	3	2791	48.665	8	2	7.354	44.124	9
Grad Gračanica	-	-	-	-	1	3	230	-	-	-	-	-
Grad Tuzla	1	7100	167.858	10	1	2788	48.435	6	1	7.341	36.705	7
Grad Živinice	1	3	400	2	1	-	-	2	1	13	7.419	2

Izvor podataka: Federalni zavod za statistiku (Tuzlanski kanton u brojkama)

1.5.3. Zdravstvena zaštita

Ranjivost zdravstvenog sektora je posebno podcrtala pandemija COVID 19, koja je iscrpila dostupne ljudske potencijale u zdravstvenim ustanovama te u potpunosti popunila kapacitete dostupnih zdravstvenih ustanova i blokirala pružanje kvalitetnih zdravstvenih usluga, izuzev mjera liječenja pacijenata oboljelih od COVID 19.

Primarna zdravstvena zaštita na području Tuzlanskog kantona pruža se u 13 domova zdravlja sa 168 područnih ambulanti i 228 timova porodične medicine, dok se sekundarna zdravstvena zaštita provodi djelimično u domovima zdravlja koji pružaju konsultativno-specijalističke, dijagnostičke, stomatološke i laboratorijske usluge, u privatnim ordinacijama specijalističke medicine i u okviru Univerzitetsko-Kliničkog Centra Tuzla i Opće Bolnice „Mustafa Beganović“ Gračanica.

Tabela 26. Pregled broja zdravstvenih radnika po djelatnostima u TK i FBiH u periodu 2014-2022. godine

	Godina	Broj ljekara	Broj stomatologa	Broj bolesničkih postelja	Broj stanovnika		
					na 1 ljekara	na 1 stomatologa	na 1 bolničku postelju
Tuzlanski kanton	2014.	1.029	61	1.609	485	8.183	310
	2015.	1.046	68	1.599	477	7.335	312
	2016.	1.022	72	1.608	434	6.154	276
	2017.	1.069	68	1.607	413	6.499	275
	2018.	1.069	69	1.607	412	6.382	274
	2019.	1.071	74	1.623	410	5.930	270
	2020.	1.168	81	1.610	375	5.403	272
	2021.	1.182	74	1.610	368	5.871	270
	2022.	1.235	84	1.616	350	5.142	267
Federacija BiH	2014.	4.625	576	8.245	505	4.057	283
	2015.	4.801	581	8.414	486	4.018	277
	2016.	4.764	587	8.379	463	3.758	263
	2017.	4.755	596	8.255	463	3.693	267
	2018.	4.810	604	8.252	457	3.636	266
	2019.	4.922	592	8.107	445	3.699	270
	2020.	5.092	612	7.872	429	3.570	278
	2021.	5.233	576	7.872	414	3.765	275
	2022.	5.279	583	8.595	409	3.700	251

Izvor podataka: Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH (Zdravstveno statistički godišnjak 2021), Federalni zavod za programiranje razvoja (Socioekonomski pokazatelji po općinama FBiH)

U 2022. godini je u Tuzlanskom kantonu evidentirano 350 stanovnika na jednog ljekara, što je za 18 manje u odnosu na podatak iz prethodne godine. Broj stanovnika na jednog stomatologa iznosi 5.142, što je u odnosu na 2021. godinu manje za 729.

Iako je broj ljekara i stomatologa na Tuzlanskom kantonu u apsolutnom iznosu veći u odnosu na prethodnu godinu, ipak uz prateće smanjenje broja stanovnika na Tuzlanskom kantonu, nastavlja se tendencija smanjenja broja stanovnika na jednog ljekara i jednog stomatologa, ali i na jednu bolničku postelju. Ukupni bolnički kapaciteti u Tuzlanskom kantonu stagniraju u posljednjih nekoliko godina i u 2022. godini su blago povećani na 1.616 kreveta, dok je broj stanovnika na jednu bolesničku postelju u blagom padu i iznosi 267 stanovnika na 1 bolesničku postelju. Analizirajući bolničke kapaciteti u odnosu na 1.000 stanovnika, možemo utvrditi da taj broj u Tuzlanskom kantonu iznosi 3,74 kreveta na 1.000 stanovnika što je dva puta niže od evropskog standarda od šest kreveta na 1.000 stanovnika.

1.5.4. Socijalna zaštita

Na području Tuzlanskog kantona djeluje 13 centara za socijalni rad, po jedan u svakoj jedinici lokalne samouprave, a broj zaposlenih u ovim centrima bilježi tendenciju rasta u posmatranom periodu, te je u 2022. godini iznosio 161.

Tabela 27. Pregled aktivnosti centara za socijalni rad u TK u periodu 2015.-2021.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Broj centara za socijalni rad	13	13	13	13	13	13	13
Zaposleni u centrima - ukupno	136	142	147	154	158	160	161
Broj slučajeva obrađenih u centru							
Ukupno	52.229	59.089	51.942	71.854	71.546	63.166	59.940
žene	25.867	28.318	23.854	23.012	23.075	22.421	21.770
Broj intervencija pruženih u centru							
Ukupno	63.009	68.369	56.420	92.459	89.802	56.979	55.776
žene	35.176	38.929	31.886	31.447	29.614	29.511	22.143

Izvor podataka: Federalni zavod za statistiku (Tuzlanski kanton u brojkama)

Broj slučajeva obrađenih u okviru navedenih centara je varirao u proteklim godinama, te je nakon porasta u 2018. godini, stagnirao u 2019. godini, dok je u 2020. i 2021. godini imao značajan pad. Kada je u pitanju broj intervencija, isti je također doživio značajniji porast u 2018. godini, da bi bilježio blagi pad u 2019. godini, dok je u 2020. godini zabilježen značajan pad broja intervencija, a takav trend je nastavljen i u 2021. godini.

Analizirajući podatke o maloljetnim korisnicima socijalne zaštite, možemo utvrditi da najveći broj njih dolazi iz kategorije Ugroženih porodičnom situacijom i kategorije Osoba u stanju različitih socijalno-zaštitnih potreba. Ukupan broj maloljetnih korisnika je u 2021. godini iznosio 12.793, te u periodu 2016-2021. godine bilježi tendenciju opadanja.

Tabela 28. Maloljetni korisnici socijalne zaštite prema kategorijama u periodu 2015.-2021.

Kategorija korisnika	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ugroženi porodičnom situacijom	7.470	7.416	7.243	6.808	6.795	6.577	6.184
Osobe sa smetnjama u psihičkom i fizičkom razvoju	2.229	2.174	1.714	1.607	1.581	1.558	1.203
Osobe sa poremećajima u ponašanju ličnosti	221	224	219	212	198	190	190
Osobe društveno neprihvatljivog ponašanja	674	697	687	594	619	633	683
Psihički bolesne osobe	24	24	26	30	32	36	39
Osobe u stanju različitih socijalno-zaštitnih potreba	5.157	5.218	5.061	4.554	4.406	4.321	4.102
Bez specifične kategorije (ostali)	357	385	4,34	404	394	401	392
Ukupno	16.132	16.138	14.954	14.209	14.025	13.716	12.793

Izvor podataka: Federalni zavod za statistiku (Tuzlanski kanton u brojkama)

Kada su u pitanju punoljetni korisnici socijalne zaštite, možemo utvrditi da najveći broj njih dolazi iz kategorije Osoba koje nemaju dovoljno prihoda za izdržavanje i kategorije Osoba u stanju različitih socijalno-zaštitnih potreba. Ukupan broj punoljenih korisnika je u 2021. godini iznosio 51.341, te u periodu 2016-2021. godine također bilježi tendenciju opadanja.

Tabela 29. Punoljetni korisnici socijalne zaštite prema kategorijama u periodu 2015.-2021.

Kategorija korisnika	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Korisnici subvencioniranja troškova	314	213	235	205	183	197	158
Osobe sa smetnjama u psihičkom i fizičkom razvoju	5.561	5.379	3.647	3.565	3.668	3.431	2.960
Osobe sa poremećajima u ponašanju ličnosti	-	-	173	160	152	143	132
Osobe društveno neprihvatljivog ponašanja	1.102	1.209	1.189	967	936	909	930
Psihički bolesne osobe	446	448	438	448	443	452	428
Osobe koje nemaju dovoljno prihoda za izdržavanje	28.573	29.065	28.079	27.231	26.551	25.159	25.289
Osobe u stanju različitih socijalno-zaštitnih potreba	23.842	23.661	22.730	21.589	20.487	19.988	19.523
Bez specifične kategorije (ostali)	1.759	1.899	1.974	1.955	2.135	2.072	1.921
Ukupno	61.597	61.874	58.465	56.120	54.555	52.351	51.341

Izvor podataka: Federalni zavod za statistiku (Tuzlanski kanton u brojka)

1.5.5. Penzionarna politika

Ukupan broj penzionera u Tuzlanskom kantonu u decembru 2022. godine iznosio je 72.145, što je za 4 manje u odnosu na 2021. godinu. Ukupan broj penzionera u FBiH u decembru 2022. godine iznosi 352.434, što je za 0,3% više nego u prethodnoj godini. U izvještajnoj godini starija populacija (65+) čini 17,11% ukupnog stanovništva FBiH, dok penzioneri čine 20,12% ukupne populacije u FBiH. U 2022. godini broj korisnika starosne penzije povećan je za 3,0%, dok je smanjen broj korisnika porodične penzije za 0,4% i korisnika invalidske penzije za 3,9% u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 30. Broj penzionera i iznos penzija u TK i FBiH za period 2014-2022. godine

Godina	TK		FBiH	
	Broj penzionera	Iznos prosječne penzije (KM)	Broj penzionera	Iznos prosječne penzije (KM)
2014.	69.095	280,2	336.898	389,5
2015.	69.966	383,3	340.848	393,2
2016.	70.827	387,6	345.629	398,4
2017.	71.049	392,4	346.538	403,6
2018.	71.244	423,1	349.158	398,97
2019.	71.935	443,75	352.438	416,45
2020.	72.472	456,95	353.361	470,83
2021.	72.149	457,85	351.378	427,5
2022.	72.145	521,56	352.434	482,51

Izvor podataka: Federalni zavod za programiranje razvoja (Socioekonomski pokazatelji po općinama FBiH)

Prosječna isplaćena penzija u FBiH u decembru 2022. godine iznosila je 482,51 KM, što je više za 12,87% u odnosu na prethodnu godinu. U TK je prosječna isplaćena penzija iznosila 521,56 KM što je više za 13,9% u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje prosječne isplaćene penzije zabilježeno je u svim općinama TK, najviše u Gradu Gračanica za 15,3%, općini Kladanj za 14,5%, te općinama Čelić, Doboj-Istok i Kalesija za 14,4% u odnosu na prethodnu godinu.

1.6. Infrastruktura i zaštita okoliša

U Tabeli 31. predstavljen je trend promjena vrijednosti ključnih indikatora infrastrukture i zaštite okoliša u Tuzlanskom kantonu, sa postavljenim ciljevima u 2027. godini.

Tabela 31. Pregled indikatora infrastrukturnog razvoja i zaštite okoliša u TK za 2022. godinu

Indikator	Polazna vrijednost (2019/2020)	Vrijednost u 2021.	Vrijednost u 2022.	Ciljna vrijednost (2027)
STRATEŠKI CILJ 3 RESURSNO EFIKASAN I ODRŽIV INFRASTRUKTURNI RAZVOJ				
Površina zaštićenih područja u odnosu na ukupnu teritoriju TK	3,26	3,26	3,26	10,00%
% domaćinstava priključenih na centralni sistem grijanja	18,50%	18,57%	18,60%	30,00%
% općina/gradova Kantona pokrivenih sistemom monitoringa kvaliteta zraka	23%	23%	23%	53,85%
% općina/gradova u pokrivenih sistemima tretmana otpadnih voda	23%	23%	23%	53,85%
% Domaćinstava priključenih na kanalizacionu mrežu	54,47%	54,47%	54,50%	65,00%
% općina koje primjenjuju odvajanje otpada na mjestu nastanka	46,15%	46,15%	46,15%	84,60%
Ukupna instalirana snaga kotlova koje koriste obnovljive izvore energije u domaćinstvima	6.000 kW	22.500 kW	24.000 kW	63.000 kW
Prioritet 3.1. Unapređenje zaštite okoliša, komunalne infrastrukture i planskog korištenja prirodnih resursa i prostora				
Procenat uključenosti prostornih podataka u jedinstveni informacijski sistem	0%	0%	0%	100%
Uspostavljen integrirani sistem zaštite okoliša i upravljanja prostorom	NE	NE	NE	DA
Stepen obuhvata stanovništva sistemom javnog vodosnabdijevanja	72%	69,59%	69,59%	85%
% JLS koje imaju adekvatne deponije komunalnog otpada	23%	23%	23%	50%
Procenat stanovništva i pravnih lica priključenih na kanalizacione sisteme	54,47%	39,53%	40%	65%
Pokrivenost JLS sistemom redovnog monitoringa osnovnih parametara zaštite okoliša	53%	53%	53%	85%
Prioritet 3.2. Povećanje energetske efikasnosti				
Ukupna površina prostora grijanih putem sistema centralnog grijanja (m ²)	2.123.783 (2018)	2.285.425	2.482.132	4.000.000
Potrošnja energije u javnim objektima	Utvrđiti početno stanje	Utvrđiti početno stanje nakon audita	Utvrđiti početno stanje nakon audita	Umanjenje za 30% u odnosu na početno
Smanjena emisija CO ₂ kao rezultat primjene obnovljivih izvora energije i mjera EE u javnom i privatnom sektoru	0%	Utvrđiti početno stanje	Utvrđiti početno stanje	5.000 t
Prioritet 3.3. Modernizacija saobraćajne infrastrukture				
% dužine autocesta/brzih cesta u ukupnoj dužini cesta na TK	0,00%	0,00%	0,00%	4,56%
% dužine magistralnih cesta u ukupnoj dužini cesta na TK	12,59%	12,59%	12,59%	15,20%
Promet putnika	593.050	299.031	473.927	950.000

Na nivou indikatora za Strateški cilj 3. Resursno efikasan i održiv infrastrukturni razvoj, utvrđeno je da su površina zaštićenih područja u odnosu na ukupnu teritoriju TK, procenat općina/gradova Kantona pokrivenih sistemom monitoringa kvaliteta zraka, procenat općina/gradova u pokrivenih sistemima tretmana otpadnih voda i procenat općina koje primjenjuju odvajanje otpada na mjestu nastanka, ostali na nivou polaznih vrijednosti iz Strategije razvoja Tuzlanskog kantona, dok je , procenat domaćinstava priključenih na kanalizacionu mrežu blago povećan. Procenat domaćinstava priključenih na centralni sistem grijanja je zabilježio blagi porast, dok je ukupna instalirana snaga kotlova koje koriste obnovljive izvore energije u domaćinstvima povećana i u 2022. godini.

Pokazatelji za Prioritet 3.1. Unapređenje zaštite okoliša, komunalne infrastrukture i planskog korištenja prirodnih resursa i prostora koji se odnose na procenat uključenosti prostornih podataka u jedinstveni informacioni sistem i integrirani sistem zaštite okoliša i upravljanja prostorom su ostali na nivou polaznih vrijednosti. Stepenn obuhvata stanovništva sistemom javnog vodosnabdijevanja je smanjen u odnosu na polazne vrijednosti, zbog nedostatka praćenja pokazatelja na nivou svih JLS u Kantonu, dok je procenat stanovništva i pravnih lica priključenih na kanalizacione sisteme blago povećan, ali je također evidentan nedostatak praćenja pokazatelja na nivou svih JLS u Kantonu. Procenat JLS koje imaju adekvatne deponije komunalnog otpada te pokrivenost JLS sistemom redovnog monitoringa osnovnih parametara zaštite okoliša je ostala na nivou polaznih vrijednosti.

Kada je u pitanju Prioritet 3.2. Povećanje energetske efikasnosti, ukupna površina prostora grijanih putem sistema centralnog grijanja (m²) je povećana u 2022. godini, dok je za utvrđivanje potrošnje energije u javnim objektima i emisije CO₂ kao rezultat primjene obnovljivih izvora energije i mjera EE u javnom i privatnom sektoru potrebno utvrditi početno stanje kako bi se u narednom periodu mjerio napredak.

Što se tiče Prioriteta 3.3. Modernizacija saobraćajne infrastrukture, procenat dužine autocesta/brzih cesta i magistralnih cesta u ukupnoj dužini cesta na TK je ostao nepromijenjen, dok je promet putnika u 2022. godini značajno porastao, što se dovodi u direktnu vezu sa prestankom ograničenja zbog pandemije COVID 19.

1.6.1. Zaštita okoliša

Voda, šumsko bogatstvo, zemljište i mineralna bogatstva čine Tuzlanski kanton relativno bogatim prirodnim resursima, što su i komparativne prednosti ovog Kantona u odnosu na okruženje. Tuzlanski kanton je najznačajniji rudarsko-industrijski basen u BiH. Na geoprostoru Tuzlanskog kantona je locirano preko milijardu tona eksploatacionih rezervi lignita i mrkog uglja te značajne količine kamene soli, kvarcnog pijeska, krečnjaka i magnezita. Od energetskih mineralnih sirovina u TK zastupljeni su: ugalj (više vrsta), pojave nafte, termalne i termomineralne vode.

U kontekstu toga, osnovni razvojni problem u oblasti kvalitete i zaštite zemljišta jesu oštećenja i gubitak zemljišta koji se javljaju usljed eksploatacije mineralnih sirovina te formiranja površinskih kopova u rudarstvu, kao i zagađenje tla koji se javlja zbog neadekvatno odloženog otpada iz privrede i domaćinstava, otpadnih voda iz septičkih jama te neadekvatnog korištenja hemijskih sredstava u poljoprivredi.

Vezano za kvalitet zraka na području Tuzlanskog kantona pojavljuje se niz problema koje rezultiraju nepovoljnim stanjem ove oblasti. Kvalitet zraka u Tuzlanskom kantonu se prati putem pet mjernih stanica, od koje se tri nalaze na području Grada Tuzle, jedna na području Grada Živinica te jedna na području Općine Lukavac. Pored pet stacionarnih mjernih stanica, Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice raspolaže i sa jednom mobilnom stanicom koja služi za mjerenje zagađenja u ostalim općinama TK. Informacije o pojedinim parametrima kvalitete zraka se za dio Kantona prate i izrađuju na dnevnom nivou, ali i u okviru godišnjih izvještaja. Najznačajniji pritisci na kvalitet zraka nastaju sagorijevanjem fosilnih goriva (prvenstveno uglja) što povećava opasnost od nastanka oštećenja očiju, kože i disajnih puteva. Stanje u oblasti kvaliteta voda je također nepovoljno, imajući u vidu da su višegodišnja praćenja kvaliteta voda pokazala da su svi vodotoci u daleko lošijem stanju u odnosu na zakonski utvrđeni kvalitet. Rijeka Spreča je, nažalost, postala otvoreni kolektor za sve otpadne vode sa područja 12 lokacija.

1.6.2. Komunalna infrastruktura

U oblasti vodosnabdijevanja na području Tuzlanskog kantona osnovni problem predstavlja deficit raspoloživih vodnih resursa za stanovništvo i industriju Tuzlanskog kantona, kao i nedovoljna izgrađenost, zastarjelost postojeće mreže vodosnabdijevanja, te nedovoljni kapaciteti i kvalitet izvorišta i podzemnih vodnih tijela.

Na osnovu podataka dobivenih od javnih komunalnih preduzeća sa područja TK, ukupan procenat stanovništva obuhvaćenog sistemom javnog vodosnabdijevanja iznosi 69,59%, dok ukupan procenat stanovništva priključenih na kanalizacione sisteme u ovim JLS iznosi 40%, a broj stanovnika obuhvaćenih organizovanim odvozom otpada je 65%. Kada je u pitanju tretman otpadnih voda iz naselja, samo gradovi Gradačac, Srebrenik i Živinice imaju funkcionalne sisteme za prečišćavanje otpadnih voda.

Sistem toplovodnih mreža, odnosno sistem grijanja, na području Tuzlanskog kantona je nedovoljno razvijen iako se Kanton nalazi u povoljnijoj situaciji u odnosu na druge kantone kada je riječ o potencijalu izvora toplotne energije imajući u vidu postojeću Termoelektranu Tuzla.

1.6.3. Saobraćajna infrastruktura

Saobraćajnu infrastrukturu na području Kantona čine cestovna mreža u dužini od 1.993 km, željeznička mreža dužine 187 km, te Međunarodni aerodrom Tuzla. Udio saobraćajnica višeg ranga u ukupnoj dužini cestovne mreže se na Tuzlanskom kantonu nije mijenjao u posmatranom periodu. Željeznički saobraćaj je zastupljen isključivo kada je riječ o teretnom prevozu, jer postojeće stanje željezničke infrastrukture ne ispunjava uslove za razvoj putničkog željezničkog saobraćaja.

Za razliku od željezničkog saobraćaja, razvoj zračnog saobraćaja na području TK je u uzlaznoj putanji. U okviru JP „Međunarodni aerodrom Tuzla” je u 2019. godini usluge avioprevoza koristilo 593.050 putnika, prema 12 destinacija u Evropi. Međutim, pojavom pandemije COVID 19 zaustavljen je rast ovog servisa, te je u 2020. godini došlo do pada od 60% u broju putnika u odnosu na 2019. godinu. Ukupan broj letova u 2022.godini je bio 2.074 i i veći je u odnosu na 2021. godinu kada je ostvareno 1.303 letova. U 2022. godini prevezeno je 466.596 putnika, što je

bolji rezultat u odnosu na broj preveženih putnika u 2021. godini (299.031), ali je i dalje manje od broja prevezenih putnika iz vremena prije pandemije.

Područje Tuzlanskog kantona posjeduje nezadovoljavajuću cestovnu mrežu koju najvećim dijelom odnosno 61,56% čine lokalne ceste, potom 16,75% regionalne ceste te 12,59% magistralne ceste. Stanje cestovne infrastrukture nije na zadovoljavajućem nivou. JU Direkcija regionalnih cesta TK upravlja sa 318,2 km regionalnih cesta od čega su 307,25 km ceste sa asfaltnim zastorom, a 10,95 km ceste sa makadamskim zastorom. Mnoge od regionalnih cesta ne zadovoljavaju kriterije propisane za regionalne ceste u pogledu širine kolovoza, tipa kolovozne konstrukcije, u pogledu voznodinamičnih karakteristika, saobraćajne signalizacije, objekata i dr.

Tabela 32. Pregled broja prevezenih putnika i robe u periodu 2013-2022. godine

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
CESTOVNI PRIJEVOZ ROBE									
Pređeni kilometri vozila, u hilj.	118.464	129.021	146.154	158.496	153.867	164.466	154.808	180.064	182.103
Prevezeno tona robe, u hilj.	1.849	1.867	2.420	2.383	2.415	2.386	2.119	2.193	2.139
Tonski kilometri, u hilj.	977.817	1.071.502	1.257.861	1.377.829	1.427.363	1.487.097	1.239.330	1.518.679	1.548.701
CESTOVNI PRIJEVOZ PUTNIKA									
Pređeni kilometri vozila, u hilj.	16.080	5.117	15.285	17.039	18.400	16.565	8.201	9.270	13.136
Prevezeni putnici, u hilj.	4.485	4.186	3.180	2.466	1.845	1.280	697	1.270	1.461
Putnički kilometri, u hilj.	281.287	314.256	289.769	289.766	332.548	325.822	130.617	132.709	249.649
GRADSKO - PRIGRADSKI PRIJEVOZ									
Pređeni kilometri ukupno, u hilj.	6.890	6.432	6.854	6.176	7.882	7.044	3.757	5.063	5.500
Autobusi	6.890	6.432	6.854	6.176	7.882	7.044	3.757	5.063	5.500
Prevezeni putnici, u hilj.	9.599	8.731	6.034	4.927	5.121	5.486	2.939	3.803	4.028
Autobusi	9.599	8.731	6.034	4.927	5.121	5.486	2.939	3.803	4.028

Izvor podataka: Federalni zavod za statistiku (Tuzlanski kanton u brojkama)

Prema statističkim podacima u toku 2022. godine, na području Tuzlanskog kantona prevezeno je ukupno 2.139 hiljade tona robe, što je u odnosu na količinu prevezene robe iz 2021. godine manje za 54 hiljada tona robe. Gradsko - prigradskim prevozom, na području Tuzlanskog kantona u 2022. godini, prevezeno je oko 4,03 miliona putnika, što je za 0,23 miliona više u odnosu na broj prevezenih putnika iz 2021. godine.

2. STEPEN PROVEDBE STRATEŠKIH CILJEVA, PRIORITETA I DEFINIRANIH MJERA U STRATEGIJI RAZVOJA TUZLANSKOG KANTONA

Strategija razvoja Tuzlanskog kantona 2021-2027. godina predstavlja ključni strateški dokument kojim se definišu javne politike i integralno usmjerava razvoj Kantona, te predstavlja osnovu za izradu detaljnih planova i programa u pojedinim sektorima, kreira osnovu za praćenje napretka te potiče na saradnju i dogovor u planiranju različitih nivoa vlasti i društveno-ekonomskih partnera.

Implementacija Strategije razvoja propisana je navedenim Zakonom, kao i Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 74/19 i 2/21).

U skladu sa Uredbom o izradi strateških dokumenata u FBiH, Odjeljenje za razvoj, u skladu sa principima izrade strateških dokumenata u FBiH, koordinira izradu akcionog plana svake planske godine po principu 1+2. Navedeni akcioni plan je osnova za izradu Smjernica za trogodišnje planiranje. Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u Federaciji BiH definisan je proces izrade i usvajanja trogodišnjih i godišnjih planova rada, godišnjih izvještaja o radu te izvještaja o razvoju.

Stvarni rezultati razvoja koji proizlaze iz implementacije strategije razvoja, mogu biti vidljivi i mjerljivi jedino ukoliko se sistemski provodi praćenje i vrednovanje realizacije strategije. Da bi se postiglo povezivanje razvojnih politika na širem nivou i povezivanje politika ministarstava sa provedbom mjera Strategije, Odjeljenje za razvoj u okviru Ministarstva privrede, vrši pripremu Izvještaja o razvoju Tuzlanskog kantona koji se sastoji od dva dijela koja zajednički čine jednu cjelinu i omogućuju praćenje razvojnih trendova i stepen provedbe strategije.

U skladu sa navedenim, u nastavku je prezentiran stepen provedbe strateških ciljeva, prioriteta i definiranih mjera u Strategiji razvoja Tuzlanskog kantona u 2021. godini.

2.1. Struktura Strategije razvoja Tuzlanskog kantona za period 2021-2027. godina

Strategija razvoja Tuzlanskog kantona 2021-2027. godina se sastoji od dva ključna dijela: strateške platforme i programskog okvira. Stratešku platformu čine izvod iz socio-ekonomske analize, SWOT analiza ili pregled unutrašnjih i vanjskih faktora razvoja, strateški pravci ili fokusi razvoja koje nadograđuje vizija razvoja. Iz tako postavljenih osnova izvedeni su strateški ciljevi sa svojim pokazateljima uticaja, prioriteta po svakom strateškom cilju kao i veze sa planskim dokumentima na višim nivoima djelovanja.

Sa ciljem unapređenja cjelokupnog socijalnog i ekonomskog razvoja Tuzlanskog kantona, što bi se u konačnici trebalo reflektirati i na pokazateljima uticaja u tri velika razvojna sektora (privreda, društvo, zaštita okoliša i infrastruktura), Strategijom razvoja za period 2021-2027. godine, definisana su tri strateška cilja. U skladu sa dostupnim finansijskim i ljudskim resursima u Tuzlanskom kantonu, ali i širim strateškim okvirom u Bosni i Hercegovini, regiji i EU, za svaki od strateških ciljeva definisani su prioriteta koji oslikavaju strateške sektore kroz koje se planira postići željeni stepen promjena u okruženju. Ukupno 12 prioriteta ciljeva obuhvataju ključne sektorske

prioritete koji imaju najveći međusektorski uticaj na razvoj, a samim time i pokazatelje uticaja. Očekivani rezultati prioriternih ciljeva su u direktnoj vezi sa pokazateljima uticaja na nivou strateških ciljeva i doprinose realizaciji ciljanih vrijednosti 2027. godine.

Pregled strateških ciljeva i prioriternih ciljeva definiranih Strategijom razvoja Tuzlanskog kantona za period 2021-2027. godina prezentiran je u Tabeli 33.

Tabela 33. Pregled strateških i prioriternih ciljeva

Strateški ciljevi	Prioritetni ciljevi
Strateški cilj 1: Dinamičan i održiv ekonomski razvoj u povoljnom poslovnom okruženju	1.1. Konkurentan poslovni sektor na pravcu zelene tranzicije i digitalne transformacije
	1.2. Razvoj održivog konkurentnog i dinamičnog sektora poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva
	1.3. Razvoj i promocija održivog turizma Tuzlanskog kantona
	1.4. Djelotvorna, otvorena i odgovorna javna uprava
Strateški cilj 2: Razvijen inkluzivni i prosperitetni društveni sektor sa jednakim pravima za sve građane	2.1. Unapređenje i modernizacija obrazovanja i nauke
	2.2. Razvoj savremenog sistema zdravstvene zaštite
	2.3. Unapređenje sistema socijalne zaštite i položaja ranjivih grupa stanovništva
	2.4. Poticati i razvijati sportsko-kulturne aktivnosti
	2.5. Unapređenje javne sigurnosti i održivo upravljanje rizicima od prirodnih i drugih nesreća
Strateški cilj 3: Resursno efikasan i održiv infrastrukturni razvoj	3.1. Unapređenje zaštite okoliša, komunalne infrastrukture i planskog korištenja prirodnih resursa i prostora
	3.2. Povećanje energijske efikasnosti
	3.3. Modernizacija saobraćajne infrastrukture

Programski okvir se sastoji od prikaza mjera koje su planirane u posmatranom periodu, od indikativnog i finansijskog okvira za realizaciju mjera, te institucionalnog i organizacijskog okvira za provedbu strategije kao i plana za praćenje, izvještavanje, evaluaciju i reviziju strategije. Mjere predstavljaju skup srodnih projekata i aktivnosti koje doprinose definiranim prioritetima i strateškim ciljevima. Strategijom razvoja Tuzlanskog kantona za period 2021-2027. godine definisano je ukupno 48 mjera, čija implementacija treba doprinijeti ostvarenju gore navedenih prioriteta i strateških ciljeva.

Dodatno, kako bi se doprinijelo uspješnoj implementaciji Strategije razvoja Tuzlanskog kantona i definisanih strateških ciljeva, potrebno je inicirati, odnosno nastaviti implementirati aktivnosti na implementaciji sedam strateških projekata kao intervencija najvećeg značaja za ostvarenje strateških ciljeva te 10 ključnih strateških projekata, koji predstavljaju intervencije od velikog značaja i koje se implementiraju u mjerama kojima se realiziraju prioriteti i strateški ciljevi. Značaj ovih projekata leži u činjenici da rezultati njihove implemetacije trebaju doprinijeti pozitivnom uticaju na poboljšanje kvaliteta života građana te da omoguće održivi rast i razvoj na području Tuzlanskog kantona.

U nastavku su prikazani strateški projekti i ključni strateški projekti iz Strategije razvoja Tuzlanskog kantona za period 2021-2027. godina:

Tabela 34. Strateški projekti u Tuzlanskom kantonu

Oznaka	Naziv projekta	Ukupna vrijednost (u KM)	Strateška mjera
SP_1	Izgradnja autoceste/brze ceste Tuzla-Brčko-Orašje (rijeka Sava), kao dijela autoceste/brze ceste Sarajevo-Tuzla-Beograd	800.000.000	3.3.1. Izgraditi mrežu autocesta/brzih cesta na području Tuzlanskog kantona
SP_2	Izgradnja brze ceste Zvornik-Tuzla-Doboj	800.000.000	3.3.1. Izgraditi mrežu autocesta/brzih cesta na području Tuzlanskog kantona
SP_3	Izgradnja dionice magistralne ceste M-18 Šiški Brod – Kladanj	616.000.000	3.3.1. Izgraditi mrežu autocesta/brzih cesta na području Tuzlanskog kantona
SP_4	Izgradnja Kampusa Univerziteta u Tuzli	30.000.000	2.1.5. Unapređenje prostornih kapaciteta Univerziteta u Tuzli
SP_5	Zaštita akumulacije jezera Modrac – I Faza	17.000.000	3.1.4. Izgradnja nove i modernizacija postojeće vodne infrastrukture
SP_6	Uspostava Centra urgentne medicine pri JZU UKC Tuzli	40.000.000	2.2.1. Jačanje materijalno-tehničkih i ljudskih kapaciteta zdravstvenih ustanova
SP_7	Formiranje Naučno-Tehnoloških parkova u Tuzli i Živinicama	700.000	1.1.3. Razvoj poslovne infrastrukture na području Tuzlanskog kantona
KSP_1	Inovativnim umom do ICT pametnih škola (Pametne škole 2)	3.629.640	3.2.1. Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije i mjera energetske efikasnosti u javnim objektima
KSP_2	Osnivanje javnih predškolskih ustanova u Kalesiji, Sapni, Teočaku i Čeliću	2.000.000	2.1.1. Izgradnja i proširivanje kapaciteta javnih predškolskih ustanova
KSP_3	Izrada prostornog plana za područje Tuzlanskog kantona za period 2026.-2046. godina	750.000	3.1.1. Izrada planske dokumentacije i informacionih sistema za efikasno korištenje prostora i za zaštitu okoliša
KSP_4	Uspostavljanje jedinstvenog informacionog sistema (GIS-a) na području TK	700.000	3.1.1. Izrada planske dokumentacije i informacionih sistema za efikasno korištenje prostora i za zaštitu okoliša
KSP_5	Izgradnja sistema daljinskog grijanja u Gradu Živinice	10.000.000	3.2.3. Proširenje mreže snabdijevanja toplotnom energijom u daljinskom sistemu grijanja
KSP_6	Business Start Up Fond Tuzlanskog kantona	2.475.000	1.1.2. Unapređenje poslovanja privrednih subjekata na području Tuzlanskog kantona
KSP_7	Jačanje administrativnih kapaciteta u cilju provedbe projekata po modelu javno-privatnog partnerstvo	500.000	1.1.4. Podrška novim investicijama putem primjene modela javno-privatnog partnerstva
KSP_8	Opremanje općinskih i gradskih struktura civilne zaštite	1.050.000	2.5.1. Jačanje kapaciteta općina i gradova za pružanje odgovora na prirodne i druge nesreće te ublažavanje i otklanjanje direktnih posljedica prirodnih i drugih nesreća
KSP_9	Izrada i implementacija Strategije o uključivanju i podršci djece sa posebnim potrebama u osnovnim i srednjim školama	700.000	2.1.2. Poboľjšati kvalitet osnovnog, srednjeg i visokog obrazovanja
KSP_10	Planinarska transverzala „Put Srebreničke povelje“	390.000	1.3.2. Razvoj turističke infrastrukture i poticanje investicije u turizmu

Indikativni finansijski okvir implementacije Strategije razvoja Tuzlanskog kantona za period 2021.-2027. godina obuhvata finansijski okvir prema strateškim ciljevima, prioritetima, mjerama te strateškim projektima i obuhvata ukupan iznos sredstava od 812.372.360 KM. Za 48 predviđenih mjera definisan je izvor finansiranja sa učešćem svakog od izvora finansiranja u ukupnom finansijskom okviru prema strukturi prezentiranoj u Tabeli 36.

Tabela 35. Indikativni finansijski okvir implementacije Strategije razvoja TK za period 2021-2027. godina

Budžetska sredstva	Kreditna sredstva	Sredstva EU	Ostale donacije
394.762,70	28.908,00	122.122,30	266.579,40
48,59%	3,56%	15,03%	32,81%

U Tabeli 37. prezentiran je pregled planiranih sredstava po strateškim ciljevima u okviru Strategije razvoja Tuzlanskog kantona za cjelokupan planski period 2021.-2027., te pregled planiranih sredstava po strateškim ciljevima u okviru Akcionog plana za planski period 2021.-2024.

Tabela 36. Pregled planiranih sredstava po strateškim ciljevima u SRTK 2021-2027. i Akcionom planu 2021.-2024.

Indikativni finansijski okvir Strategije razvoja Tuzlanskog kantona za period 2021-2027. godina					Planirana sredstva u periodu 2021.-2024. godina							
Naziv strateškog cilja/prioriteta	Udio u ukupnom iznosu (%)	Ukupno (u KM)	Budžet institucije (u KM)	Ostali izvori (u KM)	2021.	2022.	2023.	2024.	Ukupno 2021-2024	Budžetska sredstva	Kreditna sredstva	Ostala sredstva
Strateški cilj 1. Dinamičan i održiv ekonomski razvoj u povoljnom poslovnom okruženju					38.288.434	39.910.941	39.767.515	40.742.875	158.709.766	79.884.920	0	78.824.846
1.1. Konkurentan poslovni sektor na na pravcu zelene tranzicije i digitalne transformacije	43,90%	356.603.870	170.583.720	186.020.150	12.069.500	12.673.500	12.273.500	12.879.500	49.896.001	21.888.400	0	28.007.601
1.2. Razvoj održivog konkurentnog i dinamičnog sektora poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva					24.604.375	25.264.375	25.924.375	26.584.375	102.377.500	52.737.500	0	49.640.000
1.3. Razvoj i promocija održivog turizma Tuzlanskog kantona					299.819	567.426	324.000	279.000	1.470.245	293.000	0	1.177.245
1.4. Djelotvorna, otvorena i odgovorna javna uprava					1.314.740	1.405.640	1.245.640	1.000.000	4.966.020	4.966.020	0	0
Strateški cilj 2. Razvijen inkluzivni i prosperitetni društveni sektor sa jednakim pravima za sve građane					37.542.076	35.181.740	37.843.209	55.410.408	165.977.433	150.152.414	0	15.825.019
2.1. Unapređenje i modernizacija obrazovanja i nauke	28,41%	230.783.630	169.456.630	61.327.000	4.553.301	3.709.340	3.709.340	3.609.340	15.581.321	13.115.121	0	2.466.200
2.2. Razvoj savremenog sistema zdravstvene zaštite					5.182.603	4.349.000	3.619.000	4.021.690	17.172.293	9.422.793	0	7.749.500
2.3. Unapređenje sistema socijalne zaštite i položaja ranjivih grupa stanovništva					20.329.400	20.884.400	21.634.400	38.349.400	101.197.600	99.413.200	0	1.784.400
2.4. Poticati i razvijati sportsko-kulturne aktivnosti					1.105.000	1.300.000	2.679.185	2.855.571	7.939.756	7.939.756	0	0
2.5. Unapređenje javne sigurnosti i održivo upravljanje rizicima od prirodnih i drugih nesreća					6.371.772	4.939.000	6.201.284	6.574.407	24.086.463	20.261.544	0	3.824.919
Strateški cilj 3. Resursno efikasan i održiv infrastrukturni razvoj					18.370.471	19.837.602	18.321.172	18.435.000	74.964.245	25.808.088	0	49.156.157
3.1. Unapređenje zaštite okoliša, komunalne infrastrukture i planskog korištenja prirodnih resursa i prostora	27,69%	224.984.860	54.722.340	170.262.520	5.696.172	5.426.172	5.536.172	5.650.000	22.308.516	12.599.258	0	9.709.258
3.2. Povećanje energijske efikasnosti					5.254.299	4.691.430	2.990.000	2.990.000	15.925.729	11.328.830	0	4.596.899
3.3. Modernizacija saobraćajne infrastrukture					7.420.000	9.720.000	9.795.000	9.795.000	36.730.000	1.880.000	0	34.850.000
UKUPNO	100,00%	812.372.360	394.762.690	417.609.670	94.200.981	94.930.283	95.931.896	114.588.283	399.651.444	255.845.422	0	143.806.022
		100,00%	48,59%	51,41%								

2.2. Sažetak Akcionog plana za period 2021-2024. godina

Akcioni plan se izrađuje svake godine za sljedeće trogodišnje plansko razdoblje po principu "1+2". Akcioni plan 2021.-2024. godina izrađen je na osnovu Strategije razvoja Tuzlanskog kantona 2021-2027. godina, Akcionog plana sa finansijskim okvirom za 2020.-2022. godinu, Izvještaja o implementaciji Strategije razvoja Tuzlanskog kantona za 2020. godinu te na osnovu prikupljenih podataka od strane relevantnih aktera uključenih u proces implementacije strategije.

Akcionim planom za realizaciju mjera i strateških projekata iz Strategije razvoja Tuzlanskog kantona za period 2021.-2024. godine obuhvaćena su sredstva u ukupnom iznosu od 399.651.444 KM, od čega je 255.845.422 KM planirano budžetskih sredstava i 143.806.022 KM iz sredstava vanjskih izvora, koji primarno obuhvataju sredstva domaćih i međunarodnih donatora, ostala budžetska sredstva drugih nivoa vlasti te druge vanjske izvore. Pored 94,2 mil KM planiranih u 2021. godini, za 2022. godinu je planirano blizu 95 mil KM, blizu 96 mil KM u 2023. godini i oko 114,6 mil KM u 2024. godini. Za mjere i projekte planirane za realizaciju i doprinos ostvarenju Strateškog cilja 1. je za period od 2021-2024. godine planirano je oko 158,7 mil KM. Za Strateški cilj 2. je u periodu od 2021.-2024. godine planirano blizu 166 mil KM budžetskih i vanbudžetskih sredstava. Konačno, za Strateški cilj 3. je planirano ukupno blizu 75 mil KM. Shodno navedenom, a uzimajući u obzir omjer realizacije budžetskih sredstava i sredstava vanjskih izvora, prosječan godišnji iznos planiranih budžetskih sredstava Kantona iznosi 63.961.355,50 KM za mjere i projekte planirane u okviru svih strateških ciljeva za period od 2021-2024. godine.

Akcioni plan 2021-2024. godine sa finansijskim okvirom za implementaciju Strategije razvoja je Vlada Tuzlanskog kantona usvojila dana 29.06.2021. godine, kao prilog Smjernicama za trogodišnje planiranje rada Tuzlanskog kantona za period 2022.-2024. godina. Isti je razrađen na strateške ciljeve te su u okviru svakog cilja utvrđeni određeni prioriteti i mjere sa definisanim aktivnostima, očekivanim rezultatima, nosiocima aktivnosti, periodom implementacije i izvorom finansiranja.

Tabela 37. Pregled broja planiranih aktivnosti i projekata po strateškim ciljevima i prioritetima

Strateški cilj / Prioritetni cilj	Ukupno aktivnosti	Aktivnosti JLS	Strateški projekti
Strateški cilj 1. Dinamičan i održiv ekonomski razvoj u povoljnom poslovnom okruženju	69	12	1/3
Prioritet 1.1. Konkurentan poslovni sektor na na pravcu zelene tranzicije i digitalne transformacije	27	4	1/2
Prioritet 1.2. Razvoj održivog konkurentnog i dinamičnog sektora poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	5	4	
Prioritet 1.3. Razvoj i promocija održivog turizma Tuzlanskog kantona	18	3	0/1
Prioritet 1.4. Djelotvorna, otvorena i odgovorna javna uprava	19	1	
Strateški cilj 2. Razvijen inkluzivni i prosperitetni društveni sektor sa jednakim pravima za sve građane	111	15	2/3
Prioritet 2.1. Unapređenje i modernizacija obrazovanja i nauke	46	2	1/2
Prioritet 2.2. Razvoj savremenog sistema zdravstvene zaštite	19	2	1/0
Prioritet 2.3. Unapređenje sistema socijalne zaštite i položaja ranjivih grupa stanovništva	34	6	
Prioritet 2.4. Poticati i razvijati sportsko-kulturne aktivnosti	7	3	
Prioritet 2.5. Unapređenje javne sigurnosti i održivo upravljanje rizicima od prirodnih i drugih nesreća	5	2	0/1

Strateški cilj 3. Resursno efikasan i održiv infrastrukturni razvoj	48	7	4/4
Prioritet 3.1. Unapređenje zaštite okoliša, komunalne infrastrukture i planskog korištenja prirodnih resursa i prostora	12	3	1/2
Prioritet 3.2. Povećanje energijske efikasnosti	4	3	0/2
Prioritet 3.3. Modernizacija saobraćajne infrastrukture	31	1	3/0
UKUPNO	228	34	7/10

U Akcionom planu 2021.-2024. godina obuhvaćeno je provođenje ukupno 12 prioriteta sa 48 mjera. Ukupan broj planiranih aktivnosti iznosi 228, u koje nisu uračunati projekti JLS te strateški projekti. U Tabeli 38. je vidljivo da je najviše aktivnosti planirano u okviru Strateškog cilja 2, a zatim Strateškog cilja 1, dok je najmanje aktivnosti planirano u okviru Strateškog cilja 3.

Za realizaciju strateških ciljeva u 2021-2024. godini procijenjena su potrebna finansijska sredstva na nivou od preko 399 miliona KM, od čega je najveći iznos sredstava, preko 165 miliona KM, planirano u okviru Strateškog cilja 2. Ukupan iznos planiranih finansijskih sredstava u okviru Akcionog plana prezentiran je u Tabeli 39.

Tabela 38. Finansijska sredstva (u KM) potrebna za realizaciju strateških ciljeva u 2021-2024. godini

Strateški cilj	2021.	2022.	2023.	2024.	Ukupno 2021-2024	Budžetska sredstva	Kreditna sredstva	Ostala sredstva
						Ukupni iznosi za 2021.-2024.		
1	38.288.434	39.910.941	39.767.515	40.742.875	158.709.766	79.884.920	0	78.824.846
2	37.542.076	35.181.740	37.843.209	55.410.408	165.977.433	150.152.414	0	15.825.019
3	18.370.471	19.837.602	18.321.172	18.435.000	74.964.245	25.808.088	0	49.156.157
UKUPNO	94.200.981	94.930.283	95.931.896	114.588.283	399.651.444	255.845.422	0	143.806.022

2.3. Provedba Strategije razvoja Tuzlanskog kantona u 2022. godini

U Akcionom planu Strategije razvoja Tuzlanskog kantona za period 2021.-2024. godinu planirano je provođenje svih 12 prioriteta sa 48 pratećih mjera. Pregledom dobivenih podataka o implementaciji razvojnih aktivnosti i projekata u 2022. godini, evidentno je da su se poduzimale aktivnosti u svih planiranih 228 razvojnih projekata i aktivnosti. Od ukupnog broja projekata 73 projekta (32,02%) se kontinuirano provodi, završeno je 92 projekta (40,35%), odgođeno je njih 63 (27,63%), a zamijenjenih i otkazanih projekata nije bilo u 2022. godini.

Većina projekata za koje je navedeno da imaju status projekata u implementaciji su projekti koji se implementiraju kontinuirano, jer se sredstva za njihovu realizaciju obezbjeđuju na godišnjem nivou, te su ocijenjeni kao aktivnosti od posebnog značaja jer direktno doprinose razvoju Tuzlanskog kantona. Na osnovu analize podataka iz praćenja provedbe Strategije razvoja Tuzlanskog kantona, u Tabeli 39. je izdvojen sažetak najznačajnijih rezultata koji su ostvareni u okviru pojedinačnih prioriteta i za koje je procijenjeno da su ostvarili najveći doprinos ostvarenju strateških ciljeva.

Tabela 39. Ostvareni rezultati po strateškim ciljevima i prioritetima u 2022. godini

Strateški cilj/ Prioritetni cilj		Status provođenja aktivnosti	Ostvareni rezultat u 2022. godini
Strateški cilj 1.	1.1. Konkurentan poslovni sektor na na pravcu zelene tranzicije i digitalne transformacije	24 završeno, 2 u toku realizacije i 1 odgođeno	Podržana 332 poslovna subjekta (MSP i obrta) u iznosu od 3.036.088 KM. Podržana 74 novoosnovana poslovna subjekata (MSP i obrta) u iznosu od 300.000 KM. Podržano jačanje konkurentnosti 8 MSP i obrta Tuzlanskog kantona kroz standardizaciju, digitalizaciju i i unapređenju inovativnosti u poslovanju na godišnjem nivo u iznosu od 133.912 KM. Podržano 236 poslovnih subjekata (MSP, obrta, novoosnovanih) u iznosu od 1.899.067 KM
			Po osnovu koncesione naknade iz nadležnosti Ministarstva privrede naplaćeno je 6.601.736,56 KM
			Obezbijedene dovoljne količine slane vode u Rudniku soli „Tuzla“ za potreba hemijske industrije u Tuzlanskom kantonu.
			Vlada Tuzlanskog kantona sa BBI Bankom d.d. Sarajevo i Ministarstvo privrede sa UniCredit Bank d.d. Mostar nastavili sa plasmanima kreditnih sredstava za subvencioniranje dijela kamatne stope privrednim subjektima. Realizovana 4 transfera subvencioniranja kamatnih stopa kroz instrument plasmana beskamatnih sredstava u iznosu od 787.490 KM
			Zaposleno 1.935 osoba, koje su se nalazili na evidenciji nezaposlenih JU Služba za zapošljavanje TK-a za koje je izdvojeno 10.160.293,64 KM. Otvoreno je 300 obrta ili privrednih društva d.o.o. Stručno se osposobljavalo 80 osoba za koje je izdvojeno 364.261,42 KM
			Program poticaja zapošljavanja u 2022. godini (sredstva obezbijedila Vlada TK) <ul style="list-style-type: none"> • Mlade osobe starosti do 30 godina bez obzira na stručnu spremu, zaposleno 12 osoba • Romi, zaposleno 6 osoba • Članovi porodice u kojoj ni jedan član porodice nije zaposlen, zaposleno 16 osoba • Stručno osposobljavanje, za visoko obrazovane osobe bez radnog iskustva u struci, zaposleno 10 osoba uložena finansijska sredstva u iznosu od 222.754,68 KM
	1.2. Razvoj održivog konkurentnog i dinamičnog sektora poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	3 završeno i 2 u toku realizacije	Za zaštitu i uređenje poljoprivrednog zemljišta izdvojeno 851.046 KM
			Za direktne novčane podrške poljoprivrednim proizvođačima u oblasti biljne i animalne proizvodnje u iznosu od 24.901.847 KM.
			Podrška održivom ruralnom razvoju u iznosu od 3.227.400 KM
	1.3. Razvoj i promocija održivog turizma Tuzlanskog kantona	1 završena, 15 u toku realizacije i 2 odgođeno	Ukupna ulaganja Turističke zajednice TK u 2022. godini, iznosila su 370.831,34 KM. Putem 2 Javna poziva, kao i putem Odluka Turističkog vijeća podržano cca 80 projekata kroz privredne subjekte, udruženja, nevladine organizacije i sl. u oblasti turizma i ugostiteljstva.
Realizovano oglašavanje Radio i TV stanicama i kanalima te štampanim medijima.			
Realizovano štampanje promotivnog materijala/brošura, turističkih karti, kataloga i dr.			
Održana vjerska manifestacija Dani djevojake pećine			
Realizovana promocija na sajmovima u zemlji i inostranstvu.			
Izrada i postavljanje turističke signalizacije na području Tuzlanskog kantona.			
Izrađen Nacrt Strategija razvoja turizma i stavljen u proceduru javnih konsultacija kako bi se mogao uputiti na usvajanje Skupštini TK, planirano za mart 2023 Organizovano 6 edukativnih predavanja i studijska posjeta. Ukupan broj učesnika:50			

	1.4. Djelotvorna, otvorena i odgovorna javna uprava	3 završeno, 14 u toku realizacije i 2 odgođeno	Učešće u Javnim pozivima kod međunarodnih fondova Europske unije ili drugih međunarodnih organizacija.
			Zaprimljeno je 130 zahtjeva za refundaciju, od kojih je 119 zahtjeva riješeno, dok 11 zahtjeva za refundaciju nije riješeno, obzirom da stranke nisu dostavile potrebnu dokumentaciju.
			Ministarstvo se redovno očituje na preporuke Ureda za reviziju F BiH i postupa po preporukama Ureda za reviziju F BiH, te je u toku 2022. godine pripremljen 1 program mjera za otklanjanje propusta te je provedeno 12 internih kontrola kod budžetskih korisnika
			Na prijedlog Ministarstva, potpisan je Protokol o načinu regulisanja obaveza između Vlade Tuzlanskog kantona, Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine, Općinskog suda u Lukavcu i Grada Lukavac u cilju izgradnje nove zgrade za potrebe Općinskog suda u Lukavcu čime će se doprinijeti efikasnijem i djelotvornijem radu tog suda.
			Kantonalni zavod za pružanje pravne pomoći je u 2022. godini primio 1150 stranaka i 151 zahtjev za pružanje pravne pomoći. Pred sudovima i drugim nadležnim organima bilo u radu ukupno 1385 predmeta od čega je 392 završenih, a u radu ostalo 993 predmeta.
			Ministarstvo je potpisalo Sporazum o međusobnim pravima i obavezama u implementaciji Zakona o državnoj službi u Tuzlanskom kantonu u budžetskoj 2023. godini i Modela sufinansiranja stručnog usavršavanja na kantonalnom nivou sa Agencijom za državnu službu FBiH na osnovu kojeg su se intenzivirala stručna usavršavanja i obuke državnih službenika i namještenika u svim oblastima za koje isti pokazuju interesovanje.
			Ministarstvo finansija je izradilo Plan integriteta kao i Plan za borbu protiv korupcije
			Izrađene Smjernice za trogodišnje planiranje rada TK 2024.2026 sa Akcionim planom za implementaciju SR TK kao i Izvještaj o implementaciji Strategije razvoja TK te trogodišnji i godišnji planovi rada kantonalnih organa uprave i Godišnji program rada Vlade
			Pripremljen Izvještaj o implementaciji Programa javnih investicija Tuzlanskog kantona za 2021. godinu.
			Pripremljen Program javnih investicija Tuzlanskog kantona za period 2023-2025. godine
Strateški cilj 2.	2.1. Unapređenje i modernizacija obrazovanja i nauke	9 završeno, 13 u toku realizacije i 24 odgođeno	U skladu sa Zakonom o podršci nedovoljno razvijenim, nerazvijenim i izrazito nerazvijenim jedinicama lokalne samouprave u Tuzlanskom kantonu raspoređena sredstva u ukupnom iznosu od 1.650.000,00 KM putem Javnog poziva
			Učestvovalo u stručnim skupovima, konferencijama, prezentacijama, seminarima, okruglim stolovima, edukacijama i sličnim aktivnostima u cilju jačanja kapaciteta i uspostave i unapređenja saradnje sa institucijama iz domena poduzetništva i obrta. Pripremljen i objavljen 1 Javni poziv poziv za Sufinansiranje razvojnih projekata finansiranih iz EU i/ili drugih međunarodnih fondova, , ali nije pristigla nijedna prijava koja je u konačnici ispunjavala uslove.
			Nastavljen je proces inoviranja 96 NPPa za srednje stručne i tehničke škole koji se provodi u kontinuitetu
			Izgradnja predškolske ustanove u Kalesiji
			Realizovane su brojne aktivnosti, između ostalih: planirani obuhvat obukama zaposlenika u odgojno - obrazovnim ustanovama, aktivnosti na razvijanju procedura evaluacije odgojno-obrazovnih ustanova/institucija, dodatna obuka testatora i dežurnih nastavnika radi unapređenja procesa provođenja eksterne mature, ostvaren planirani broj općih nadzora (vrednovanje rada škola) po izmijenjenoj metodologiji i revidiranom Instrumentariju, kontinuiran rad na razvijanju Obrazovno-pedagoškog informacionog sistema (OPIS), kao i unapređenju informisanja obrazovne ali i šire javnosti.

		<p>Objavljen je Javni poziv za stipendiranje učenika koji upišu deficitarna zanimanja te dodjeljene stipendije u skladu sa istim.</p> <p>Podržan prijevoz romskih učenika koji stanuju na udaljenosti preko 2 km od škole, učenicima romske nacionalnosti koji su ostvarili odličan uspjeh dodjeljene stipendije, Podržani programi prekvalifikacije pripradnika romske nacionalnosti koji su se obratili sa zahtjevom za podršku te dodijeljene stipendije učenicima romske nacionalnosti koji redovno pohađaju srednju školu</p> <p>Pedagoški zavod ostvario je kontakt i saradnju sa vladinim i nevladinim organizacijama na temu prevencije svih oblika nasilja, mentalnih teškoća, bolesti ovisnosti i dr. ali su izostali očekivani rezultati iz razloga što aktivnost nije sistemski uspostavljena i strukturirana.</p>
2.2. Razvoj savremenog sistema zdravstvene zaštite	2 završeno, 10 u toku realizacije i 7 odgođeno	<p>Nabavka opreme za JZU UKC Tuzla i OB Gračanica (500.000 KM+150.000 KM), nabavka medicinske opreme za JZU UKC Tuzla (10.000.000 KM), nabavka medicinske opreme za JZU Domove zdravlja TK (780.000 KM), budžetska sredstva Ministarstva zdravstva</p> <p>JZU UKC Tuzla je realizovao : Sufinansiranje obavljanja stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa /volonterskog staža, boraca i članova njihovih porodica 2021. i 2022., Sufinansiranju zapošljavanja-mjera Mladi sa iskustvom u 2022. godini, Sufinansiranje zapošljavanja Tražim poslodavca 2022, Sufinansiranje zapošljavanja po Programu Posao za sve 2022,</p> <p>ZZJZ je sačinio Izvještaj o realizaciji Programa skrininga u 2022. godini.</p> <p>Edukovani su radnici po programu PAT i ALS. Trenutno Služba hitne medicinske pomoći ima edukovan kadar za rad u hitnim slučajevima. ALS. Takođe, JZU Dom zdravlja edukuje 5 specijalizanata. Ukupani troškovi edukacija 50.953 KM , Plate specijalizanata za 2022. godinu iznose 250.000 KM</p> <p>U 2022. i 2023. godini primljeno je 6 ljekarak opšte prakse, te 3 medicinska tehničara</p> <p>Ugovor o sufinansiranju nabavke medicinske opreme, kojim se Ministarstvo zdravstva obavezuje staviti na raspolaganje JZU UKC Tuzla novčana sredstva u iznosu od 7.750.000,00 KM za nabavku Linearnog akceleratora sa CT simulatorom, XSIO softverskom jedinicom, fantomom za provjeru fizičkih mjerenja-1 komad, a ostatak sredstava od 2.250.000,00 KM JZU UKC Tuzla će obezbijediti iz vlastitih sredstava.</p> <p>Vlada TK odobrila sredstava u iznosu od 150.000,00 KM sa uračunatim PDV-om JZU UKC Tuzla za nabavku dva lifta za potrebe Klinike za interne bolesti i to: veliki lift nosivosti od 1600 kg i mali lift nosivost od 1000 kg.</p> <p>Ministarstva zdravstva implementiralo budžetska sredstva od 600.000 KM za zdravstveni informatički sistem</p> <p>Za potrebe uspostavljanja centralnog informacionog sistema nabavljena je računarska oprema i izvršena sanacija računarske (informatičke) mreže u vrijednosti od 56.611,00 KM.</p>
2.3. Unapređenje sistema socijalne zaštite i položaja ranjivih grupa stanovništva	26 završeno, 4 u toku realizacije i 4 odgođeno	<p>Program mjera za socijalno zbrinjavanje zaposlenika koji su u procesu stečaja, likvidacije, restrukturiranja i privatizacije preduzaća ostali ili ostaju bez posla, a ispunjavali su uslove za penziju u 2022. godini je obuhvćeno 75 radnika iz osam privrednih društava za koje su uplaćeni doprinosi za PIO/MIO, za zdravstveno osiguranje, doprinosi za nezaposlene i naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, za koje je Vlada TK izdvojila 411.712,16 KM.</p> <p>Izdvojeno 5.223,441,72 KM pomoći iznosila je 144,00 KM za lice, a za porodicu uvećano za svakog nesposobnog člana u visini od 45,00 KM po članu domaćinstva. Iz kantonalnog budžeta ukupna novčana sredstva za 2022. godinu za civilne žrtve rata su bila u iznosu od 1.212.559,84KM, iz federalnog budžeta 2.8209278,71 KM</p>

		<p>Vlada Tuzlanskog kantona je donijela Rješenje o imenovanju Privremenog upravnog Odbora, a dala je i saglasnost za imenovanje vršioca dužnosti direktora JU Centar za autizam „Meho Sadiković“ Tuzla, Doneseni su standardi i normativi Javne ustanove Centar za autizam „Meho Sadiković“ Tuzla te Pravila JU, Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o plaćama, naknadama i drugim primanjima zaposlenika kao i Pravilnik o radu JU JU Centar za autizam.</p> <p>Pravo na hraniteljstvo do kraja 2022. godine ostvarilo 120 hranjenika što je manje nego u 2020. kada je pravo ostavilo 122 hranjenika. Ukupan iznos naknada na ime smještaja u hraniteljsku u 2022. godini je 612.78,29 KM.</p> <p>Smještaj u ustanove socijalne zaštite koristilo je 483 odraslih lica zašto je ukupno izdvojeno 4.930.200 KM. Na području Tuzlanskog kantona usluge smještaja za stara lica se pružaju u JU „Dom penzionera“ Tuzla i Udruženju „HO Međunarodni forum solidarnosti – Emmaus“ Prihvatni centar „Duje“ Klokotnica, Doboj Istok.</p> <p>Programom podrške u ukupnom iznosu od 237.000,00 KM podržano je ukupno 29 udruženja/organizacija</p> <p>Ukupno isplaćenih sredstva za na ime naknade za zaposlene majke porodilje i dodatne novčane naknade iznose 12.108.444,33 KM</p> <p>Servisirano 23.434 korisnika BIZ-a</p> <p>Subvencioniranje kamata na kredite za stambeno zbrinjavanje mladih za 76 korisnika sa ukupnim iznosom od 174.500,00 KM.</p> <p>Subvencioniranje troškova mladima za smještaj i boravak djece u predškolskim ustanovama za 262 djece sa ukupnim iznosom 174.489,00 KM.</p> <p>Finansiranje i sufinansiranje projekata omladinskih udruženja i projekte udruženja i fondacija za projekte namijenjene mladima za 12 korisnika sa ukupnim iznosom od 105.486,00 KM.</p> <p>Realizovan IMPAKT inkubator poslovnih ideja na području 10 lokalnih zajednica na području Tuzlanskog kantona</p> <p>Godišnje pripremne aktivnosti za kandidaturu TK za Evropsku prijestolnicu mladih 2025. godine realizovane i podržana organizacija Festivala mladih</p> <p>Iz reda boračke populacije 172 lica uposleno na 24 mjeseca, za 3.393 lica obezbijeđeno OZO a za 3.197 lica obezbijeđena Premija, ukupno za 3.481 lice zadovoljene pobrojane potrebe, podijeljeno 1743 stipendije, za 4250 lica obazbijeđena isplata NEN i JNP za korisinke istih, za 2.067 lica isplaćena fin.sredstva za pobrojane namjene</p>
2.4. Poticati i razvijati sportsko-kulturne aktivnosti	2 završeno, 3 u toku realizacije i 2 odgođeno	<p>Planirana budžetska sredstva za tjelesnu kulturu i sport u 2022. godini iznosila su 2.769.000,00 KM, pri čemu je utrošeno 2.278.870,00 KM</p> <p>U saradnji sa Sportskim savezom TK, Pedagoškim zavodom TK i Društvom pedagoga tjelesnog i zdravstvenog odgoja održano je školsko sportsko takmičenje "Male olimpijske igre" za 4 sportske discipline: košarka, odbojka, mali nogomet i atletika</p> <p>Izvršene pripremne aktivnosti za uspostavu registara fizičkih i pravnih lica u oblasti sporta, nabavljena knjiga Registar, i upućen poziv fizičkim i pravnim licima u oblasti sporta za podnošenje prijava za upis u Registar</p>

			<p>Javni poziv za sufinansiranje programa/projekata sportskih organizacija u oblasti tjelesne kulture i sporta za 2022. godinu, pri čemu je podržano 132 programa i projekata usmjerenih na oblast vrhunskog sporta, kvalitetnog sporta, sporta lica sa invaliditetom, sport za sve (sportska rekreacija, sportski odgoj i obrazovanje i zdravstvena zaštita sportista), sportske manifestacije i pružanje usluga korištenja sportskog objekta na ime trenaznog procesa u oblasti sporta u ukupnom iznosu od 869.000,00 KM</p>
			<p>Javni poziv za dodjelu sportskih stipendija za 2022. godinu. ukupno je dodijeljena 25 stipendija za sportiste i trenere vrijednosti 30.650,00 KM, a za sportiste – učenike i nastavnike trenere koji su osvojili prva mjesta na Malim olimpijskim igrama TK dodijeljeno je 76 stipendija u ukupnom iznosu od 15.400,00 .</p>
			<p>Javni poziv za sufinansiranje projekata rekonstrukcije i opremanja sportskih objekata za 2021. godinu ukupno je podržano 12 korisnika ukupne vrijednosti 1.097.891,60 KM.</p>
			<p>Implementirane odluke o sufinansiranju stručnih poslova Sportskog saveza Tuzlanskog kantona i Sportskog saveza osoba sa invaliditetom Tuzlanskog kantona, što je definisano odredbama Zakona o sportu – prečišćeni tekst</p>
			<p>Implementirane 41 pojedinačne odluke za dodjelu sredstava sportskim organizacijama u ukupnom iznosu od 150.757,00 KM za implementaciju projekata iz oblasti sporta. Izvršena preraspodjela neutrošenih sredstava sa drugih pozicija u okviru potrošačke jedinice tjelesna kultura i sport.</p>
			<p>Planirana budžetska sredstva za manifestacije kulture od interesa za Tuzlanski kanton u 2022. godini iznosila su 210.000,00 KM, pri čemu je utrošeno 210.000,00 KM. I za projekte izdavačke djelatnosti planirano 52.000,00 KM u tošeno 49.000,00 KM</p>
			<p>Realizirana manifestacija „Dani evropskog nasljeđa“ za koju je izdvojeno 33.000,00 KM, dok je utrošeno 30.000,00 KM</p>
			<p>U okviru programa „Jačanje kapaciteta ustanova i udruženja koji se bave kulturnom djelatnošću na području Tuzlanskog kantona“ kao prioritetni nosioci prepoznate su Javne ustanove iz oblasti kulture, kojima je osnivač/susosnivač Tuzlanski kanton, koje moraju raditi na jačanju kadrovskih kapaciteta za učestvovanje u programima, projektima i mrežama koje finansiraju strani donatori, prvenstveno Evropska unija, strane ambasade i slično. U tom kontekstu su pokrenute aktivnosti koje predstavljaju bazu za buduće djelovanje, a pojedine ustanove iz resorne oblasti su poslale projektne prijedloge i aplicirale na pozive gore navedenih stranih donatora.</p>
2.5. Unapređenje javne sigurnosti i održivo upravljanje rizicima od prirodnih i drugih nesreća	5 u toku realizacije	<p>Jednokratna novčana pomoć općini Čelić za hitne intervencije, - 40.000,00 KM Jednokratna novčana pomoć za otklanjanje posljedica općini Čelić- 500.000,00 KM</p>	
		<p>Kantonalna uprava civilne zaštite je provela postupke javnih nabavki za općine i gradove s ciljem opremanja struktura civilne zaštite. Općinama i gradovima je nabavljeno opreme u vrijednosti od 554.622 KM. Nabavka motornog vozila u iznosu od 74.784,44 KM za potrebe općinskog štaba CZ, nabavka agregata i alata za spašavanje u iznosu od 22.117,68 KM za potrebe općinskog štaba CZ., nabavka kamion -cisterna MAN u iznosu od 115.000,00 KM. Nabavka opreme za potrebe u okviru projekta smanjnjea rizika od katastrofa za potrebe CZSR Kalesija. Nabavka i instalacija opreme za gašenje požara u OŠ Memići</p>	

			Podnešeno je 3.260 Izvještaja o izvršenom krivičnom djelu, protiv 3.219 učinioca. U odnosu na prošlu godinu broj podnešenih izvještaja nadležnim tužilaštvima manji je za 288 ili 8,1%, dok je broj prijavljenih učinilaca manji za 15 ili 0,5%. Kantonalnom tužilaštvu Tuzla podnešeno je 3.252 Izvještaja o izvršenom krivičnom djelu, a 8 Izvještaja o izvršenom krivičnom djelu podneseno je Tužiteljstvu BiH. Stopa kriminaliteta na području Tuzlanskog kantona u 2022. godine iznosi 8,24 i manja je u odnosu na 2021. godinu za -0,60 ili -6,79%. Evidentirano su ukupno 1889 prekršaja što je za 1.288 prekršaja ili 40,5% manje nego u istom periodu prošle godine. U toku 2022.godine, na području Tuzlanskog kantona registrovano je ukupno 226 požara, što je za 4 požara ili 1,7% manje u odnosu na isti period 2021.godine.
"Strateški cilj 3.	3.1. Unapređenje zaštite okoliša, komunalne infrastrukture i planskog korištenja prirodnih resursa i prostora	8 završeno, 3 u toku realizacije i 1 odgođeno	Nabavljeno 6 vozila za zbrinjavanje komunalnog otpada. Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, PIU šumarstva i Poljoprivrede obavijestilo je ovo Ministarstvo o da je Sanacija brane Modrac (IV faza) u završnoj fazi. Pregovori između IBRD-a i institucija BiH i FBiH su završeni. Nakog toga slijedi proces ratifikacije Međunarodnog sporazuma na svi nivoima vlasti BiH i FBiH. Kandidovani projekat se tretira kao potpuno spreman i podoban, tj. isti je zadovoljio sve kriterije i nalazio se na listi projekata koji bi se trebali implementirati u okviru Programa SDIP.
	3.2. Povećanje energijske efikasnosti	4 završeno	Urađene mjere energijske efikasnosti na 22 javna objekta u TK. Urađene mjere energijske efikasnosti na 16 objekata privrednih društava u TK Zamijenjeno 103 kotla na ugalj toplotnim pumpama Ugrađene 4 solarne fotonaponske elektrane na privrednim društvima u privatnom vlasništvu 5 školskih objekata u projektnom području energetski obnovljeno kroz projekat Pametne škole 2 Proširenja mreže snadbijevanja toplotnom energijom u daljinskom sistemu grijanja u 3 općine/grada
	3.3. Modernizacija saobraćajne infrastrukture	10 završeno, 2 u toku realizacije i 20 odgođeno	Za redovno održavanje regionalnih cesta u 2022. godini utrošeno 2.965.639,30 KM. Za održavanje prohodnosti cesta u zimskom periodu (zimski služba) u 2022. godine utrošeno 1.430.580,83 KM. Obaveze koje dospijevaju za plaćanje u 2022. godini po osnovu dugoročnih kredita 2.122.226,28 KM Održavanje i postavljanje saobraćajne signalizacije i opreme 714.690,98 KM Održavanje propusta i mostova 99.999,00 KM. Izrada projektne dokumentacije koja je ugovorena u 2021. godine a realizovana u 2022.godini 20.451,60 KM. Izrada projektne dokumentacije koja je planirana i ugovorena u 2022.godini 77.102,34 KM Završetak nerealizovanih radova iz plana za 2021. godinu, prenos radova u 2022. godinu 1.812.710,53 KM Investiciona ulaganja u lokalne i nekategorisane ceste prema Odluci Vlade TK, prenos radova u 2022. godinu 2.021.788,83 KM Investiciona ulaganja u lokalne i nekategorisane ceste u 2022. Godini 4.355.882,93. Izgradnja, rekonstrukcija, sanacija i rehabilitacija puteva i putnih objekata u 2022. godini 6.385.503,88 KM Finansiranje cesta i cestovnih infrastrukturnih objekata na regionalnim cestama TK iz kreditnih sredstava 807.663,38 KM.
			Aerodrom Tuzla je ostvario dobit od poslovanja u iznosu 1.567.935 KM što u odnosu na plan čini povećanje od 56 %. Ostvareni su ukupni prihodi u visini od 8.129.245 KM i veći su za 9% u odnosu na plan, a u odnosu na realizaciju za isti period prethodne godine veći su za 6%.

		<p>Prihodi iz Budžeta FBiH, preko Federalnog ministarstva prometa i komunikacija, u svrhu unapređenja avio prometa realizovani su u iznosu od 1.000.000 KM od ukupno odobrenog iznosa od 1.000.000 KM za 2022. godinu. Ostvareni ukupni rashodi u obračunskom periodu za 2022. godinu iznose 6.561.310 KM. Budžetska podrška TK tekućem poslovanju u 2022. godini realizovana u iznosu od 1.880.000 KM.</p>
		<p>Od 31.12.2021. godine, kada je Aerodrom Tuzla zapošljavao je 163 radnika. Nastavni (školski) centar za osposobljavanje i obuku, djeluje kao posebna organizaciona cjelina.</p>
		<p>U periodu od 01.01.2022. do 26.03.2022. godine, tokom zimskog reda letenja, Wizz air je sa aerodroma Tuzla saobraćao na četrnaest (14) destinacija u šest evropskih zemalja.</p>
		<p>U periodu od 01.01.2022.godine do 31.12.2022. godine, ukupno je preveženo 473.927 putnika. U obračunskom periodu broj letova se povećao na 2.074.</p>
		<p>U 2022. godini obavljeno je 2 cargo leta i preveženo 1,94 tona robe dok je u 2021.godini preveženo 37,17 tona robe na 4 ostvarenih letova.</p>

U Tabeli 40. je na osnovu zbirnog Izvještaja o provođenju Akcionog plana za 2022. godinu predstavljen skraćeni pregled realizovanih aktivnosti po prioritnim ciljevima i mjerama, vezano za svaki strateški cilj posebno. Većina aktivnosti se provodi kontinuirano u skladu sa raspoloživim sredstvima, a odgođeni projekti i oni koji nisu započeti su u većini slučajeva vezani za nedostatak obezbjeđenja potrebnih finansijskih sredstava.

Tabela 40. Pregled statusa implementacije aktivnosti iz Akcionog plana 2021.-2024. godina

Strateški cilj /Prioritetni cilj	Mjere	Aktivnosti					Ukupno
		Završeno	U toku realizacije	Odgođeno	Zamijenjeno	Otkazano	
Strateški cilj 1: Dinamičan i održiv ekonomski razvoj u povoljnom poslovnom okruženju		31	33	5	0	0	69
Prioritetni cilj 1.1. Konkurentan poslovni sektor na na pravcu zelene tranzicije i digitalne transformacije	1.1.1. Podrška razvoju industrije i rudarstva	1		1			2
	1.1.2. Unapređenje poslovanja privrednih subjekata na području Tuzlanskog kantona	5					5
	1.1.3. Razvoj poslovne infrastrukture na području Tuzlanskog kantona	4					4
	1.1.4. Podrška novim investicijama putem primjene modela javno-privatnog partnerstva	1	2				3
	1.1.5. Unapređenje zapošljavanja na području TK	13					13
1.2. Razvoj održivog konkurentnog i dinamičnog sektora poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	1.2.1. Zaštita i uređenje poljoprivrednog zemljišta	1					1
	1.2.2. Direktno novčane podrške poljoprivrednim proizvođačima u oblasti biljne i animalne proizvodnje	1					1
	1.2.3. Uspostavljanje ekonomski održivog i ekološki prihvatljivog upravljanja šumama		1				1
	1.2.4. Podrška održivom ruralnom razvoju	1					1
	1.2.5. Savjetodavne, stručne i ostale usluge podrške razvoju poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede		1				1
1.3. Razvoj i promocija održivog turizma Tuzlanskog kantona	1.3.1. Inoviranje postojećih i razvoj novih atraktivnih saržaja turističke ponude sa posebnim akcentom na razvoj smještajnih kapaciteta		5				5
	1.3.2. Razvoj turističke infrastrukture i poticanje investicija u turizmu	1	4				5
	1.3.3. Promocija i brendiranje Tuzlanskog kantona kao poželjne turističke destinacije		5				5
	1.3.4. Razvoj ljudskih potencijala i destinacijskog menadžmenta kroz Turističku zajednicu TK		1	2			3
1.4. Djelotvorna, otvorena i odgovorna javna uprava	1.4.1. Unapređivati transparentnost u upravljanju javnim finansijama		5				5
	1.4.2. Povećavati efikasnost pravosudnog sistema		2	2			4
	1.4.3. Razvijati efikasan sistem prevencije i borbe protiv korupcije		6				6
	1.4.4. Horizontalna i vertikalna koordinacija postupanja u procesima upravljanja integriranim razvojem Kantona	3	1				4
Strateški cilj 2: Razvijen inkluzivni i prosperitetni društveni sektor sa jednakim pravima za sve građane		39	35	37	0	0	111
2.1. Unapređenje i modernizacija obrazovanja i nauke	2.1.1. Izgradnja i proširenje kapaciteta javnih predškolskih ustanova		2	2			4
	2.1.2. Poboljšati kvalitet osnovnog, srednjeg i visokog obrazovanja		4	1			5

	2.1.3. Digitalizacija i informatizacija osnovnog i srednjeg obrazovanja		3	3			6
	2.1.4. Unapređenje digitalizacije visokog obrazovanja		3	7			10
	2.1.5. Unapređenje prostornih kapaciteta Univerziteta u Tuzli		1	5			6
	2.1.6. Unapređenje naučno-istraživačkog rada	8		6			14
	2.1.7. Unapređenje sistema obrazovanja odraslih i cjeloživotnog učenja	1					1
2.2. Razvoj savremenog sistema zdravstvene zaštite	2.2.1. Jačanje materijalno-tehničkih i ljudskih kapaciteta zdravstvenih ustanova	2	7				9
	2.2.2. Prevencija i suzbijanje zaraznih i drugih bolesti.		3	2			5
	2.2.3. Informatizacija i digitalizacija sistema zdravstvene zaštite.			5			5
2.3. Unapređenje sistema socijalne zaštite i položaja ranjivih grupa stanovništva	2.3.1. Podržati socijalnu uključenost marginaliziranih grupa i bolju ciljanost socijalne zaštite.	11					11
	2.3.2. Podrška jačanju socijalno-društvenih programa, socijalnog rada i pronatalitetnih mjera i politika	4					4
	2.3.3. Jačanje saradnje javnog i nevladinog sektora			4			4
	2.3.4. Jačanje institucionalnih kapaciteta u području implementacije politike prema mladima	2	4				6
	2.3.5. Unapređenje statusa boračke populacije na području TK	9					9
2.4. Poticati i razvijati sportsko-kulturne aktivnosti	2.4.1. Unapređenje uslova za razvoj i bavljenje sportom		1				1
	2.4.2. Unapređenje sistema rada sportskih organizacija na području Tuzlanskog kantona	2	1	1			4
	2.4.3. Unapređenje uslova za kulturno-historijski razvoj		1	1			2
2.5. Unapređenje javne sigurnosti i održivo upravljanje rizicima od prirodnih i drugih nesreća	2.5.1. Jačanje kapaciteta općina i gradova za pružanje odgovora na prirodne i druge nesreće te ublažavanje i otklanjanje direktnih posljedica prirodnih i drugih nesreća		1				1
	2.5.2. Unapređenje stanja lične i imovinske sigurnosti i zaštite ljudskih prava na području Tuzlanskog kantona		4				4
Strateški cilj 3: Resursno efikasan i održiv infrastrukturni razvoj		22	5	21	0	0	48
3.1. Unapređenje zaštite okoliša, komunalne infrastrukture i planskog korištenja prirodnih resursa i prostora	3.1.1. Izrada planske dokumentacije i informacionih sistema za efikasno korištenje prostora i za zaštitu okoliša		2	1			3
	3.1.2. Uspostava funkcionalnog sistema upravljanja otpadom	3					3
	3.1.3. Proširenje postojećeg sistema monitoringa zraka	1					1
	3.1.4. Izgradnja nove i modernizacija postojeće vodne infastrukture	4	1				5
3.2. Povećanje energijske efikasnosti	3.2.1. Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije i mjera energijske efikasnosti u javnim objektima	1					1
	3.2.2. Unapređenje energijske efikasnosti stambenog i saobraćajnog sektora	2					2
	3.2.3. Proširenje mreže snabdijvanja toplotnom energijom u daljinskom sistemu grijanja	1					1
3.3. Modernizacija saobraćajne infrastrukture	3.3.1. Izgraditi mrežu autocesta/brzih cesta na području Tuzlanskog kantona			1			1
	3.3.2. Izgraditi mrežu regionalnih cesta na području Tuzlanskog kantona	10		6			16
	3.3.3. Jačati infrastrukturu zračnog saobraćaja		2	13			15
UKUPNO		92	73	63	0	0	228

U okviru Strateškog cilja 1. je u 2022. godini rađeno na implementaciji ukupno 69 aktivnosti. Od toga je završeno ukupno 31 aktivnosti, 33 je u toku realizacije, a 5 aktivnosti je odgođeno. U okviru Strateškog cilja 2. su poduzimane aktivnosti u okviru ukupno 111 projekata i aktivnosti. Od toga je završeno ukupno 39 aktivnosti, 35 je u toku realizacije, a 37 aktivnosti je odgođeno. U okviru Strateškog cilja 3. implementirano je ukupno 48 aktivnosti. Od toga je završeno ukupno 22 aktivnosti, 5 je u toku realizacije, a 21 aktivnost je u 2022. godini odgođeno.

Tabela 41. Pregled postignutih rezultata u okviru implementiranih aktivnosti i projekata u 2022. godini

Oznaka	Naziv Strateškog cilja, Prioriteta, Mjere i Aktivnosti	Postignuti rezultat po pojedinačnim aktivnostima i projektima u 2022. godini
SC1	Strateški cilj 1. Dinamičan i održiv ekonomski razvoj u povoljnom poslovnom okruženju	
PC1.1	Konkurentan poslovni sektor na pravcu zelene tranzicije i digitalne transformacije	
M1.1.1	Podrška razvoju industrije i rudarstva	
A1.1.1.1	Program podrške javnim preduzećima i privrednim društvima	Nisu implementirana sredstva u svrhu pružanja podrške javnim preduzećima i privrednim društvima
A1.1.1.2	Implementacija i unapređenje procesa dodjele i naplate koncesija u Tuzlanskom kantonu	Po osnovu koncesione naknade iz nadležnosti Ministarstva privrede naplaćeno je 6.601.736,56 KM
M1.1.2	Unapređenje poslovanja privrednih subjekata na području Tuzlanskog kantona	
A1.1.2.1	Podrška u vidu stručne i finansijske podrške u očuvanju, rastu i razvoju privrednih subjekata na području Tuzlanskog kantona (privredna društva i obrti)	Podržana 332 poslovna subjekta (MSP i obrta) u iznosu od 3.036.088 KM
A1.1.2.2	Plasman beskamatnih kreditnih sredstava u cilju podsticanja novih investicija privrednih subjekata na Tuzlanskom kantonu	Vlada Tuzlanskog kantona sa BBI Bankom d.d. Sarajevo i Ministarstvo privrede sa UniCredit Bank d.d. Mostar nastavili sa plasmanima kreditnih sredstava za subvencioniranje dijela kamatne stope privrednim subjektima. Realizovana 4 transfera subvencioniranja kamatnih stopa kroz instrument plasmana beskamatnih sredstava u iznosu od 787.490 KM
A1.1.2.3	Podrška osnivanju novih MSP i obrta na području Tuzlanskog kantona	Podržana 74 novoosnovana poslovna subjekata (MSP i obrta) u iznosu od 300.000 KM
A1.1.2.4	Podrška za jačanje konkurentnosti MSP i obrta Tuzlanskog kantona kroz standardizaciju, digitalizaciju i unapređenje inovativnosti u poslovanju	Podržano jačanje konkurentnosti 8 MSP i obrta Tuzlanskog kantona kroz standardizaciju, digitalizaciju i unapređenje inovativnosti u poslovanju na godišnjem nivou u iznosu od 133.912 KM. Podržano 236 poslovnih subjekata (MSP, obrta, novoosnovanih) u iznosu od 1.899.067 KM
A1.1.2.5	Realizacija obuka za jačanje upravljačkih kapaciteta obrtnika i preduzetnika	Subvencije za podršku obrtničkim komorama i udruženjima obrtnika za 2 korisnika u iznosu od 10.000 KM. Aktivnost se dijelom preklapa sa A1.1.3.1
JLS	Programi JLS unapređenja poslovanja privrednih subjekata	Putem ove mjere odnosno preko Projekta "Siguran start" Grad Tuzla je u 2022. godini podržao poslovanje 179 novoosnovanih subjekata i subjekata u drugoj godini poslovanja, koji su također u statusu start-up firme, uz dodatnu podršku za mlade i žene. Grad Živinice je podržao rad i poslovanje 5 subjekata u iznosu od 49.800 KM. Općina banovići je realizovala sljedeće projekte: 1.Impakt registrovano 7 novih biznisa, 2.Sufinansiranje registracije za novoregistrovanih biznisa, 3.Porjekat INSPIRE -pomoć marginaliziranim grupama-registrovano 6 novih biznisa, 4.Projekat LEP II -izvršena registracija 3 nova biznisa,izvršena prekvalifikacija za 22 lica. U Gradu Gračanica je tokom godine prestanak djelatnosti utvrđen za 66 obrta (što je za 19 obrta manje u odnosu na 2021. godinu), te je registrovano je novih 85 obrta. Općina Kalesija je subvencionirala razvoj poduzetništva u iznosu 59.344 KM
KSP6	KSP_6 Business Start Up Fond Tuzlanskog kantona	Nije bilo aktivnosti po ovom projektu u 2021. godini.
M1.1.3	Razvoj poslovne infrastrukture na području Tuzlanskog kantona	

A1.1.3.1	Analiza potreba, utvrđivanje stanja i potencijala za razvoj poduzetničke infrastrukture na području Tuzlanskog kantona u saradnji sa JLS Kantona	Podržana 1 komora i 1 udruženje obrtnika u iznosu od 10.000 KM (Aktivnost se dijelom preklapa sa A1.1.2.5)
A1.1.3.2	Podrška osnivanju i kapacitiranju novih i razvoju postojećih poslovnih zona na području Tuzlanskog kantona	Grad Živinice i Gradačac su realizovali planirane aktivnosti
A1.1.3.3	Podrška osnivanju i kapacitiranju novih i razvoju postojećih poduzetničkih potpornih institucija na području Tuzlanskog kantona	Nastavljen kontinuitet u praćenju i podršci prema dva aktivna poduzetnička centra: BIT Centar Tuzla i RPC Tuzla-Inkubator "Lipnica", čiji je osnivač Grad Tuzla (indirektno je podržan rad ukupno oko 50 subjekata u oblasti proizvodno-prerađivačke djelatnosti koji su korisnici kapaciteta u RPC-u "Lipnica", te oko 25 subjekata u oblasti ICT koji su korisnici kapaciteta i ostalih usluga u Bit Centru), a Grad Živinice je ugovorio projekat ali ga nije realizovao u 2022.
A1.1.3.4	Realizacija promotivnih aktivnosti poduzetničke infrastrukture Tuzlanskog kantona	Ministarstvo privrede pripremlilo Vodič za investitore Tuzlanskog kantona – treće izdanje i objavilo na web stranici Vlade TK.
JLS	Programi JLS razvoja poslovne infrastrukture	Provođenje aktivnosti za Grad Srebrenik u iznosu od 335.000 KM, a povezano je sa aktivnosti pod brojem 1.1.3.3.
SP7	SP_7 Formiranje Naučno-Tehnoloških parkova u Tuzli i Živinicama	Nije bilo finansijskih ulaganja za planirane aktivnosti
M1.1.4	Podrška novim investicijama putem primjene modela javno-privatnog partnerstva	
A1.1.4.1	Edukacija službenika sa lokalnog i kantonalnog nivoa za pripremu projekata po modelu javno-privatnog partnerstva	Educirano 6 službenika za pripremu projekata po modelu javno-privatnog partnerstva
A1.1.4.2	Identifikacija i prezentacija potencijalnih projekata javno-privatnog partnerstva na Tuzlanskom kantonu	Izrađena 2 Kataloga potencijalnih projekata javno-privatnog partnerstva u digitalnoj formi
A1.1.4.3	Priprema prijedloga projekata po modelu javno-privatnog partnerstva na lokalnom i kantonalnom nivou	Započete pripreme na 1 prijedlogu projekta po modelu javno-privatnog partnerstva na kantonalnom nivou
A1.1.4.4	Podrška novim investicijama putem primjene modela javno-privatnog partnerstva na području grada Živinice	Nije bilo provođenja planiranih aktivnosti.
KSP7	KSP_7 Jačanje administrativnih kapaciteta u cilju provedbe projekata po modelu javno-privatnog partnerstvo	Nije bilo provođenja planiranih aktivnosti.
M1.1.5	Unapređenje zapošljavanja na području TK	
A1.1.5.1	1.1.5.1. Program sufinansiranja zapošljavanja 2022, mjere: Nova mogućnost 2022, Prilika za sve 2022, Periodično/sezonsko zapošljavanje 2022, Javni radovi, Pomoć potrebnima Zapošljavanje pripravnika 2022, Mladi sa iskustvom 2022	Zaposlene 94 osobe, izdvojena finansijska sredstva u iznosu od 416.898KM, zaposleno 360 osoba, izdvojena finansijska sredstva u iznosu od 1.394.448KM, zaposleno 174 osoba, izdvojena finansijska sredstva u iznosu od 483.912 KM, zaposleno 6 osoba, izdvojena finansijska sredstva u iznosu od 11.520KM, zaposleno 7 osoba, izdvojena finansijska sredstva u iznosu od 40.600KM, zaposleno 26 osoba, izdvojena finansijska sredstva u iznosu od 141.642, zaposlene 44 osobe, izdvojena finansijska sredstva u iznosu od 195.192 KM
A1.1.5.2	1.1.5.2. Program sufinansiranja zapošljavanja 2022, mjera: Zapošljavanje žena	Zaposleno 109 žena, izdvojena finansijska sredstva u iznosu od 448.200KM

A1.1.5.3	1.1.5.3. Program sufinansiranja zapošljavanja 2022, mjera: Zapošljavanje demobiliziranih branilaca	Zaposleno 6 osoba, izdvojena finansijska sredstva u iznosu od 24.000KM
A1.1.5.4	1.1.5.4. Program sufinansiranja zapošljavanja 2022, mjera: Služba u saradnji sa poslodavcima	Zaposleno 324 osobe, izdvojena finansijska sredstva u iznosu od 1.878.600KM
A1.1.5.5	1.1.5.5. Program sufinansiranja zapošljavanja 2022, mjera: Tražim poslodavca	Zaposleno 166 osoba, izdvojena finansijska sredstva u iznosu od 965.400 KM
A1.1.5.6	1.1.5.6. Program sufinansiranja samozapošljavanja - START UP 2022, mjera: Poduzetništvo za mlade 2022	Registровано 54 obrta/doo, zaposleno 69 osoba, izdvojena finansijska sredstva u iznosu od 415.840KM
A1.1.5.7	1.1.5.7. Program sufinansiranja samozapošljavanja 2022, mjera: Poduzetništvo za žene	Registрован 71 obrt/doo, zaposlena 87 osoba, izdvojena finansijska sredstva u iznosu od 510.384KM
A1.1.5.8	1.1.5.8. Program sufinansiranja samozapošljavanja 2022, mjera: Poduzetništvo za sve	Registрован 104 obrta/doo, zaposlena 139 osoba), izdvojena finansijska sredstva u iznosu od 735.948KM
A1.1.5.9	1.1.5.9. Program sufinansiranja samozapošljavanja 2022, mjera: Poduzetništvo za demobilizirane borce	Registровано 6 obrta/doo, zaposleno 9 osoba, izdvojena finansijska sredstva u iznosu od 40.620KM
A1.1.5.10	1.1.5.10. Program sufinansiranja samozapošljavanja 2022, mjera: Druga prilika	Registровано 65 obrta/doo, zaposleno 79 osoba, izdvojena finansijska sredstva u iznosu od 459.060KM
A1.1.5.11	1.1.5.11. Program poticanja zapošljavanja 2022mjera: Program "Posao za sve", Program sufinansiranja samozapošljavanja 2022	Zaposleno 138 osoba, izdvojena finansijska sredstva u iznosu od 828.000KM
		Registровано 37 obrta/doo, zaposleno 37 osoba, izdvojena finansijska sredstva u iznosu od 237.540KM
A1.1.5.12	1.1.5.12. Unapređenje zapošljavanja boračkih kategorija na području TK	za 116 djece sa VSS iz boračke populacije obezbijedeno obavljanje pripravničkog staža
		Zaposlene 52 osobe izdvojena finansijska sredstva u iznosu od 799.061,28KM kroz samozapošljavanje zaposleno 9 osoba, izdvojena finansijska sredstva u iznosu od 133.428,36 KM, stručno osposobljavanje obavilo je 80 osoba kod 50 poslodavca, izdvojena finansijska sredstva u iznosu od 364.261,42KM
A1.1.5.13	1.1.5.13. Program unapređenje zapošljavanja na području TK	Program poticaja zapošljavanja u 2022. godini (sredstva obezbijedila Vlada TK) • Mlade osobe starosti do 30 godina bez obzira na stručnu spremu, zaposleno 12 osoba • Romi, zaposleno 6 osoba • Članovi porodice u kojoj ni jedan član porodice nije zaposlen, zaposleno 16 osoba • Stručno osposobljavanje, za visoko obrazovane osobe bez radnog iskustva u struci, zaposleno 10 osoba uložena finansijska sredstva u iznosu od 222.754,68 KM
JLS	Programi JLS unapređenja zapošljavanja na području TK	Grad Tuzla je realizovao mjeru iz segmenta aktivne politike zapošljavanja putem Projekta "Zapošljavanje ranjivih kategorija (žene žrtve nasilja, mladi, osobe sa invaliditetom, stariji do 55 godina, pripadnici manjinskih naroda-Romi) i su podržana 24 subjekta koji su uposlili 24 osobe iz neke od kategorija iz navedene ciljne grupe, sredstvima u iznosu od 38.333 KM. Grad Živinice je mjerom direktne novčane podrške privrednih subjekata ranjivih kategorija građana podržao 3 projekta u kojem je Fondacijom mozaik osiguran iznos od 20.000KM. A Općina Kalesija je podržala volonterski rad u iznosu od 18.582 KM.
PC1.2	Razvoj održivog konkurentnog i dinamičnog sektora poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	
M1.2.1	Zaštita i uređenje poljoprivrednog zemljišta	

A1.2.1.1	Zaštita i uređenje poljoprivrednog zemljišta	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti
JLS	Programi JLS zaštite i uređenja poljoprivrednog zemljišta	Grad Živinice, Gradačac i Lukavac kao i Općina Kalesija su realizovali planirane aktivnosti
M1.2.2	Direktne novčane podrške poljoprivrednim proizvođačima u oblasti biljne i animalne proizvodnje	
A1.2.2.1	Direktne novčane podrške poljoprivrednim proizvođačima u oblasti biljne i animalne proizvodnje	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti MPVŠ. Općina Kladanj implementirala planirane aktivnosti
JLS	Programi JLS direktne novčane podrške poljoprivrednim proizvođačima	Grad Tuzla, Živinice, Gradačac, Gračanica, Srebrenik i Lukavac kao i Općine Banovići, Sapna, Kalesija i Kladanj su realizovali planirane aktivnosti
M1.2.3	Uspostavljanje ekonomski održivog i ekološki prihvatljivog upravljanja šumama	
A1.2.3.1	Uspostavljanje ekonomski održivog i ekološki prihvatljivog upravljanja šumama	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti
M1.2.4	Podrška održivom ruralnom razvoju	
A1.2.4.1	Podrška održivom ruralnom razvoju	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti
JLS	Programi JLS podrške održivom ruralnom razvoju	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti
M1.2.5	Savjetodavne, stručne i ostale usluge podrške razvoju poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	
A1.2.5.1	Savjetodavne, stručne i ostale usluge podrške razvoju poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	Nije bilo provođenja planiranih aktivnosti
JLS	Programi JLS savjetodavne, stručne i ostale usluge podrške razvoju poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	Grad Živinice i Općina Kalesija su realizovali planirane aktivnosti
PC1.3	Razvoj i promocija održivog turizma Tuzlanskog kantona	
M1.3.1	Inoviranje postojećih i razvoj novih atraktivnih saržaja turističke ponude sa posebnim akcentom na razvoj smještajnih kapaciteta	
A1.3.1.1	Organizaciono povezivanje i operativno umrežavanje svih interesnih strana - javnih institucija i privatnih operatera (agencije, turistička poduzeća, ugostiteljski objekti i sl.)	Razvijen set promotivnih alata (digitalni marketing, produkcija i emitovanje, manifestacije), koji će obezbjediti promociju Tuzlanskog kantona kao poželjne turističke destinacije. Oglašavanje Radio i TV stanicama i kanalima te štampanim medijima.
A1.3.1.2	Prikupljanje informacija i priprema baze podataka za cjelokupnu lokalnu turističku ponudu na području TK	Štampanje promotivnog materijala/brošura, turističkih karti, kataloga i dr.
A1.3.1.3	Analiza postojeće turističke ponude i mogućnosti za aktiviranje dodatnih turističkih resursa	Oglašavanje internetom, mediji, društvene mreže, facebook, You Tube kanal i Instragam profil, upravljanje internet stranicama
A1.3.1.4	Uvezivanje elemenata turističke ponude u turističke proizvode radi uspostavljanja atraktivnih turističkih ruta	Promocija na međunarodnom aerodromu Tuzla – TIC
A1.3.1.5	Podrška investicijama u privatnom smještaju	Marketinška infrastruktura
JLS	Programi JLS razvoja atraktivnih saržaja turističke ponude	Nije bilo provođenja planiranih aktivnosti
M1.3.2	Razvoj turističke infrastrukture i poticanje investicija u turizmu	

A1.3.2.1	Kreiranje novih turističkih sadržaja (turističke manifestacije, te posebni oblici turizma, kao što su rekreativni, ruralni, lovni, zdravstveni, eko, vjerski);	Održana vjerska manifestacija Dani djevojake pećine
A1.3.2.2	Podrška privatnim investicijama u razvoj turističke infrastrukture, kroz finansijske i nefinansijske podsticaje;	Putem Javnog poziva za sufinansiranje projekata turističke infrastrukture odnosno dodjelu bespovratnih sredstava u skladu sa programom podizanja kvalitete turističke ponude Tuzlanskog kantona za 2022. godinu realizovala TZ TK u iznosu od 70.000KM, odabrano 21 projekat (15 pravnih subjekata i 6 neprofitnih organizacija).
A1.3.2.3	Unapređenje postojećih turističkih odredišta	Podrška infrastrukturnim projektima od značaja za razvoj turizma-projekti javne i druge turističke infrastrukture (izletišta, tematske staze, parkovi, kampovi, igrališta i dr.) - Javni poziv
A1.3.2.4	Projekat Panonsko-jadranska veza PA.CON - rehabilitacija postojeće i izgradnja nove turističke infrastrukture ILINČICA Tuzla	Podrška projektima za zaštitu ekologije- Javni poziv.
A1.3.2.5	PA.CON - Pannonia-Adria Connection	U okviru projekta PA.CON obnovljena je turistička infrastruktura prirodnog dobra Ilinčica čime je lokalitet postao dostupniji posjetiteljima i gostima grada Tuzla. Pored toga na lokalitetu Ilinčice uređena su i tri platoa - odmorišta i 16 mikro piknik lokacija.
JLS	Programi JLS razvoja turističke infrastrukture i investicija u turizmu	Nije bilo provođenja planiranih aktivnosti
KSP10	KSP_10 Planinarska transverzala „Put Srebreničke povelje“	n/a
M1.3.3	Promocija i brendiranje Tuzlanskog kantona kao poželjne turističke destinacije	
A1.3.3.1	Izrada zajedničkih promotivnih materijala i osmišljavanje promotivnih akcija (stranica, publikacija, događaja, sajmovi)	Realizovana promocija na 11 sajmovi u zemlji i inostranstvu.
A1.3.3.2	Promocija investicija u smještajne kapacitete	Nije bilo provođenja planiranih aktivnosti
A1.3.3.3	Zajednička promocija čitavog područja TK kao turističke destinacije zasnovane na svim lokalnim resursima i atrakcijama (prirodnim, kulturnim, tradicionalnim običajima i dr.)	Nije bilo provođenja planiranih aktivnosti
A1.3.3.4	Unapređenje i integraciju sistema turističkog informisanja	Nije bilo provođenja planiranih aktivnosti
A1.3.3.5	Promocija i brendiranje Tuzlanskog kantona kao poželjne turističke destinacije	Pružena podrška projektima za manifestacije od javnog interesa za TK.
A1.3.3.5	Projekti JLS - Promocija i brendiranje Tuzlanskog kantona kao poželjne turističke destinacije	Projekti koji doprinose pozitivnom imidžu grada Živinice,kao i manifestacije i uređenje grada kao pozitivnog trenda posjete turista iz različitog dijela svijeta od čega je utrošeno 92.578KM.Jedan od konkretnih projekata je izgradnja teniskog igrališta od čega je iz Budžeta grada izdvojeno 22.000KM. A za sve ostale manifestacije,uređenja i itd.obezbjedeđena su sredstav iz TZ TK.
M1.3.4	Razvoj ljudskih potencijala i destinacijskog menadžmenta kroz Turističku zajednicu TK	
A1.3.4.1	Izgradnja javnih kapaciteta za pružanje turističkih usluga na novim lokalitetima;	Izrađen Nacrt Strategija razvoja turizma i stavljen u proceduru javnih konsultacija kako bi se mogao uputiti na usvajanje Skupštini TK, planirano za mart 2023 Organizovano 6 edukativnih predavanja i studijska posjeta. Ukupan broj učesnika:50

A1.3.4.2	Jačanje saradnje između turističkih radnika i lokalnih zajednica pri planiranju, pripremi i provođenju zajedničkih turističkih projekata i propratnih promotivnih aktivnosti;	Nije bilo provođenja planiranih aktivnosti
A1.3.4.3	Priprema za korištenje dostupnih domaćih finansijskih izvora (lokalnih i kantonalnih, te državnog budžeta) i zajedničko apliciranje za financiranje iz EU fondova	Nije bilo provođenja planiranih aktivnosti
PC1.4	Djelotvorna, otvorena i odgovorna javna uprava	
M1.4.1	Unapređivati transparentnost u upravljanju javnim finansijama	
A1.4.1.1	Provođenje stalne obuke korisnika budžeta sa ciljem unapređenja fiskalne discipline u Tuzlanskom kantonu	Provedena je jedna obuka budžetskih korisnika
A1.4.1.2	Rasterećenje privrede kontinuiranim radom na smanjivanju parafiskalnih nameta i eventualnom ukidanju	Zaprimljeno je 130 zahtjeva za refundaciju, od kojih je 119 zahtjeva riješeno, dok 11 zahtjeva za refundaciju nije riješeno, obzirom da stranke nisu dostavile potrebnu dokumentaciju
A1.4.1.3	Povećanje efikasnosti u naplati javnih prihoda	Naplaćeni prihodi od poreza su veći za 19,83% u odnosu na ostvarene prihode u 2021. godini
A1.4.1.4	Povećanje učinka u trošenju javnih sredstava i obima i efikasnosti javnih investicija	Aktivnosti realizovane u cilju što efikasnijeg trošenja sredstava Budžeta TK.
A1.4.1.5	Osiguranje pravovremenog i sistematskog provođenja preporuka iz revizorskih izvještaja	Realizovane aktivnosti u cilju obezbjeđenja pravovremenog i sistematskog provođenja preporuka iz revizorskih izvještaja u okviru svih organa uprave TK.
M1.4.2	Povećavati efikasnost pravosudnog sistema	
A1.4.2.1	Jačanje zaštite ljudskih prava	Primljeno 1150 stranaka i 151 zahtjev za pružanje pravne pomoći. Pred sudovima i drugim nadležnim organima bilo u radu ukupno 1385 predmeta od čega je 392 završenih, a u radu ostalo 993 predmeta
A1.4.2.2	Digitalizacijom rada u pravosuđu smanjenje troškova pravosudnog sistema	Ministarstvo je, uz saglasnost Vlade, dana 09.11.2022. godine potpisalo Sporazum o međusobnim pravima i obavezama u implementaciji Zakona o državnoj službi u Tuzlanskom kantonu u budžetskoj 2023. godini i Modela sufinansiranja stručnog usavršavanja na kantonalnom nivou sa Agencijom za državnu službu FBiH na osnovu kojeg su se intenzivirala stručna usavršavanja i obuke državnih službenika i namještenika u svim oblastima za koje isti pokazuju interesovanje.
A1.4.2.3	Evaluiranje i osnaživanje rada i organizacije privrednih odjeljenja pri sudovima radi utvrđivanja potreba i optimalne organizaciono funkcionalne strukture	
A1.4.2.4	Edukacija stečajnih sudija i upravnika	
M1.4.3	Razvijati efikasan sistem prevencije i borbe protiv korupcije	
A1.4.3.1	Uspostaviti profesionalno tijelo za prevenciju korupcije	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti.
A1.4.3.2	Kontinuirano jačati kapacitete i resurse profesionalnog tijela za prevenciju korupcije	

A1.4.3.3	Identificirati i analizirati antikorupcijska zakonska rješenja iz nadležnosti Kantona	
A1.4.3.4	Inicirati izmjenu ili donošenja zakonskih rješenja viših nivoa vlasti kojima se sprečava ili procesuiraju korupcija (Zakoni o zaštiti prijavitelja korupcije, javnim nabavkama, sukoba interesa i drugih)	
A1.4.3.5	Izrada Planova integriteta u svim institucijama u skladu sa Smjernicama APIK-a	
A1.4.3.6	Kreirati i provoditi jedinstveni godišnji dinamički plan obuka iz oblasti prevencije korupcije i koordinacije borbe protiv korupcije za institucije sa javnim ovlaštenjima u TK	
JLS	Programi JLS razvijanja sistema prevencije i borbe protiv korupcije	Nije bilo provođenja planiranih aktivnosti
M1.4.4	Horizontalna i vertikalna koordinacija postupanja u procesima upravljanja integriranim razvojem Kantona	
A1.4.4.1	Koordiniranje poslovima razvojnog planiranja i upravljanje razvojem u Tuzlanskom kantonu	Izrađene Smjernice za trogodišnje planiranje rada TK 2024.2026 sa Akcionim planom za implementaciju SR TK kao i Izvještaj o implementaciji Strategije razvoja TK te trogodišnji i godišnji planovi rada kantonalnih organa uprave i Godišnji program rada Vlade
A1.4.4.2	Izrada i praćenje Programa javnih investicija Tuzlanskog kantona (Public Investment Program - skraćeno PIP/PJI)	Pripremljen Izvještaj o implementaciji Programa javnih investicija Tuzlanskog kantona za 2021. godinu. Pripremljen Program javnih investicija Tuzlanskog kantona za period 2023-2025. godine
A1.4.4.3	Podrška nedovoljno razvijenim, nerazvijenim i izrazito nerazvijenim jedinicama lokalne samouprave u Tuzlanskom kantonu	U skladu sa Zakonom o podršci nedovoljno razvijenim, nerazvijenim i izrazito nerazvijenim jedinicama lokalne samouprave u Tuzlanskom kantonu raspoređena sredstva u ukupnom iznosu od 1.650.000,00 KM putem Javnog poziva
A1.4.4.4	Priprema i implementacija projekata razvojnih prioriteta Tuzlanskog kantona	Učestvovano u stručnim skupovima, konferencijama, prezentacijama, seminarima, okruglim stolovima, edukacijama i sličnim aktivnostima u cilju jačanja kapaciteta i uspostave i unapređenja saradnje sa institucijama iz domena poduzetništva i obrta. Pripremljen i objavljen 1 Javni poziv poziv za Sufinansiranje razvojnih projekata finansiranih iz EU i/ili drugih međunarodnih fondova, , ali nije pristigla nijedna prijava koja je u konačnici ispunjavala uslove.
SC2	Strateški cilj 2. Razvijen inkluzivni i prosperitetni društveni sektor sa jednakim pravima za sve građane	
PC2.1	Unapređenje i modernizacija obrazovanja i nauke	
M2.1.1	Izgradnja i proširenje kapaciteta javnih predškolskih ustanova	
A2.1.1.1	Izgradnja ili dogradnja postojećeg javnog objekta u Čeliću	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti
A2.1.1.2	Dogradnja postojećih objekata javnih predškolskih ustanova	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti
A2.1.1.3	Izgradnja predškolske ustanove u Kalesiji	Podržana Izgradnja objekta u cilju osnivanja predškolske ustanove u Kalesiji
A2.1.1.4	Izgradnja ili dogradnja postojećeg javnog objekta u Sapni	Nije bilo provođenja planiranih aktivnosti

JLS	Programi JLS izgradnje i proširenja kapaciteta javnih predškolskih ustanova	Izgradnja predškolske ustanove u Kalesiji podržana u iznosu od 39.962 KM
KSP_2	KSP_2 Osnivanje javnih predškolskih ustanova u Kalesiji, Sapni, Teočaku i Čeliću	Kroz Program podrške projektima nedovoljno razvijenih, nerazvijenih i izrazito nerazvijenih jedinica lokalne samouprave u Tuzlanskom kantonu, podržano osnivanje predškolske ustanove u Općini Čelić.
M2.1.2	Poboljšati kvalitet osnovnog, srednjeg i visokog obrazovanja	
A2.1.2.1	Inoviranje NPP za srednje obrazovanje	Nastavljen je proces inoviranja 96 NPP-a za srednje stručne i tehničke škole koji se provodi u kontinuitetu
A2.1.2.2	Stipendiranje učenika koji upišu deficitarna zanimanja	Objavljen je Javni poziv za stipendiranje učenika koji upišu deficitarna zanimanja te dodjeljene stipendije u skladu sa istim.
A2.1.2.3	Implementacija akcionog plana o obrazovnim potrebama Roma i osliih nac. manjina	Podržan prijevoz romskih učenika koji stanuju na udaljenosti preko 2 km od škole, učenicima romske nacionalnosti koji su ostvarili odličan uspjeh dodjeljene stipendije, Podržani programi prekvalifikacije pripradnika romske nacionalnosti koji su se obratili sa zahtjevom za podršku te dodijeljene stipendije učenicima romske nacionalnosti koji redovno pohađaju srednju školu
A2.1.2.4	Razvijanje i pružanje podrške programima dodatne stručne podrške učenicima, studentima, nastavnicima, te programima prevencije u oblasti socijalnog rada, fizičkog i mentalnog zdravlja, društvenog aktivizma i sl. kroz saradnju i umrežavanje sa nevladinim organizacijama	Pedagoški zavod u toku 2022. godine ostvario je kontakt i saradnju sa vladinim i nevladinim organizacijama na temu prevencije svih oblika nasilja, mentalnih teškoća, bolesti ovisnosti i dr. ali su izostali očekivani rezultati iz razloga što aktivnost nije sistemski uspostavljena i strukturirana.
JLS	Programi JLS poboljšanja kvaliteta osnovnog, srednjeg i visokog obrazovanja	Grad Gračanica obezbijedio stipendiranje za 137 učenika i studenata, kao podršku mladim za školovanje u osnovnim, srednjim školama i visokoškolskim institucijama. Općina Kladanj dodijelila stipendije učenicima srednjih škola i studentima u iznosu od 29.700,00 KM, kao i subvencioniranje troškova upisa u I razred srednje škole MSŠ Musa Čazim Čatić u Kladnju u iznosu od 28.350,00 KM. Općina Kalesija podržala programe Stipendiranje učenika i studenata kao i Nagrađivanje učenika završnog razreda osnovnih škola
KSP9	KSP_9 Izrada i implementacija Strategije o uključivanju i podršci djece sa posebnim potrebama u osnovnim i srednjim školama	n/a
M2.1.3	Digitalizacija i informatizacija osnovnog i srednjeg obrazovanja	
A2.1.3.1	Formiranje Radne grupe za planiranje i praćenje realizacije digitalizacije i informatizacije	Formirana i podržana Radna grupa za planiranje i praćenje realizacije digitalizacije i informatizacije
A2.1.3.2	Poboljšanje uslova postojeće infrastrukturne mreže	Nije bilo provođenja planiranih aktivnosti
A2.1.3.3	Obuka nastavnika o korištenju digitalnih alata u funkciji podučavanja	Pedagoški zavod je, u saradnji sa Udruženjem profesora i nastavnika informatike, nastavio kontinuitet u organizaciji i provođenju obuka za zaposlenike odgojno-obrazovnih ustanova.
A2.1.3.4	Izrada softwera i primjena elektronske prijave i upisa učenika u prvi razred srednjih škola	Softver za elektronsku prijavu i upis učenika u prvi razred srednjih škola nije izrađen i primijenjen obzirom da nije uspostavljena odgovarajuća infrastruktura u školama za podršku platforme
A2.1.3.5	Izrada elektronskog dnevnika za srednje škole	Nije bilo provođenja planiranih aktivnosti
A2.1.3.6	Izrada elektronskog dnevnika za osnovne škole	Nije bilo provođenja planiranih aktivnosti
M2.1.4	Unapređenje digitalizacije visokog obrazovanja	

A2.1.4.1	Najam web platforme za podršku univerzitetskim poslovnim procesima	n/a
A2.1.4.2	Nabavka web platforme za podršku univerzitetskim poslovnim procesima	n/a
A2.1.4.3	Izrada aplikacije za upravljanje dokumentacijom (upravljanje procesima)	n/a
A2.1.4.4	Oprema za razvoj aplikacija od strane IT zaposlenika Univerziteta u Tuzli (Računari)	n/a
A2.1.4.5	Oprema za održavanje funkcionalnosti univerzitetske mreže (serveri, ruteri, preklopnici)	Nabavljena oprema za održavanje funkcionalnosti univerzitetske mreže (serveri, ruteri, preklopnici)
A2.1.4.6	Obnavljanje računarske i digitalne infrastrukture Univerziteta u Tuzli (računari, štampači, skeneri, projektori, pametne table)	Obnavljanje računarske infrastrukture Univerziteta u Tuzli (računari, skeneri, štampači, projektori, pametne table)
A2.1.4.7	Implementacija mrežne infrastrukture u objektima Univerziteta	n/a
A2.1.4.8	Nabavka licenciranih software-skih paketa	Nabavka licenciranih softverskih paketa
A2.1.4.9	Nabavka platforme za uspostavljanje sistema FUK	n/a
A2.1.4.10	Godišnja članarina za pristup istraživačkim bazama podataka	n/a
M2.1.5	Unapređenje prostornih kapaciteta Univerziteta u Tuzli	
A2.1.5.1	Održavanje postojeće infrastrukture (Rekonstrukcija i investicijsko održavanje)	n/a
A2.1.5.2	Održavanje postojeće infrastrukture	n/a
A2.1.5.3	Modifikacija usvojenog idejnog rješenja i izrada makete	Modifikacija usvojenog idejnog rješenja i izrada makete
A2.1.5.4	Izrada projektne dokumentacije zone A1	n/a
A2.1.5.5	Izrada projektne dokumentacije zone B1	n/a
A2.1.5.6	Izgradnja objekata zone A1	n/a
SP4	SP_4 Izgradnja Kampusa Univerziteta u Tuzli	n/a
M2.1.6	Unapređenje naučno-istraživačkog rada	
A2.1.6.1	Finansiranje programa u naučnoistraživačkom radu, u skladu sa Zakonom o naučnoistraživačkom radu, naučnoistraživačkim organizacijama te pravnim i fizičkim licima	Projekti naučnoistraživačkih organizacija i pravnih i fizičkih lica podržani
A2.1.6.2	Osnivanje i finansiranje rada Kantonalnog savjeta za nauku i tehnologiju	Kantonalni savjet za nauku i tehnologiju podržan kroz finansiranje njegovog rada

A2.1.6.3	Izrada idejnog projekta Naučno-tehnološkog parka u Kampusu Univerziteta (zona B2 idejnog rješenja)	n/a
A2.1.6.4	Finansiranje/sufinansiranje organizacije naučnih skupova, konferencija, simpozija, okruglih stolova i sl.	Finansiranje/sufinansiranje organizacije naučnih skupova, konferencija, simpozija, okruglih stolova i sl.
A2.1.6.5	Finansiranje/sufinansiranje izdavanja časopisa i zbornika	Finansiranje/sufinansiranje izdavanja časopisa i zbornika
A2.1.6.6	Sufinansiranje publikovanja naučnih radova u relevantnim časopisima	Sufinansiranje publikovanja naučnih radova u relevantnim časopisima
A2.1.6.7	Finansiranje obuka za pisanje projektnih prijedloga za pristup međunarodnim fondovima	n/a
A2.1.6.8	Finansiranje/sufinansiranje kratkih posjeta s ciljem unapređenja NIR-a	Finansiranje/sufinansiranje kratkih posjeta s ciljem unapređenja NIR-a
A2.1.6.9	Finansiranje/sufinansiranje akreditacije laboratorija	n/a
A2.1.6.10	Uspostavljanje sistema elektronskog izdavaštva	n/a
A2.1.6.11	Pretplata za stručne i naučne časopise	Pretplata za stručne i naučne časopise
A2.1.6.12	Pretplata na baze podataka	Nastavljen kontinuitet u provođenju planiranih aktivnosti
A2.1.6.13	Certificiranje opreme i laboratorija	n/a
A2.1.6.14	Nabavka laboratorijske opreme	Nabavka laboratorijske opreme
M2.1.7	Unapređenje sistema obrazovanja odraslih i cjeloživotnog učenja	
A2.1.7.1	Stipendiranje učenika koji upišu deficitarna zanimanja	Objavljen je Javni poziv za stipendiranje učenika koji upišu deficitarna zanimanja te dodjeljene stipendije u skladu sa istim.
PC2.2	Razvoj savremenog sistema zdravstvene zaštite	
M2.2.1	Jačanje materijalno-tehničkih i ljudskih kapaciteta zdravstvenih ustanova	
A2.2.1.1	Edukacija kadrova	Planirane dvije specijalizacije iz pedijatrije i ortopedije za 2022.godinu dodijeljene su nakon provedenih konkursnih procedura i odabrani ljekari krenuli su sa obavljanjem specijalizacija na UKC-u Tuzla. Jedna doktorica završila je u aprilu specijalizaciju iz kliničke radiologije čime je naš kabinet za ct i rtg dijagnostiku dodatno kadrovski ojačani. Takođe kadrovi su prisustvovali raznim seminarima i stručnim edukacijama. Pokrenut postupak reakreditacije naše ustanove. Ukupani troškovi edukacija 50.953 KM , Plate specijalizanata za 2022. godinu iznose 250.000 KM
A2.2.1.2	Proširenje zdravstvene djelatnosti	Nabavkom nove opreme koju nismo posjedovali uvedene nove usluge i proširena paleta usluga.
A2.2.1.3	Prijem novih zdravstvenih radnika	Primljeni su sljedeći medicinski radnici: tri doktora medicine VSS na neodređeno i dva na određeno; sedam medicinskih sestara / tehničara SSS i jedna dipl. med.sestra na neodređeno i osam med. sestara / tehničara SSS na određeno u trajanju od šest mjeseci. U 2022. i 2023. godini primljeno je 6 ljekarak opšte prakse, te 3 medicinska tehničara
A2.2.1.4	Uvođenje 24-časovnih dežurstava	U skladu sa finansijskim mogućnostima na svim odjellima i službama pored redovnog radnog vremena obavljaju se dežurstva i pripravnosti doktora specijalista, dok ostalo medicinsko osoblje radi u smjenama / turnusima 24 - sata.
A2.2.1.5	Rekonstrukcija objekata primarne i sekundarne zdravstvene zaštite (Domova zdravlja i područnih ambulanti)	n/a

A2.2.1.6	Opremanje zdravstvenih ustanova i pripadajućih laboratorija potrebnom dijagnostičkom i medicinskom opremom,	Ukupna vrijednost novonabavljene opreme u 2022.godini iznosi 782.898,00 KM od čega je dijagnostička i druga medicinska oprema u iznosu od 734.415,00 KM, a računarska oprema u iznosu od 48.483,00 KM za uspostavu informacionog sistema. JZU Dom zdravlja Gradačac je izvršio digitalizaciju mamografa gdje je ukupno projekat iznosio 54.405 KM. Nabavljena je dodatna računarsku opremu koja iznosi 30.000 KM, te unaprijediti i pojačati postojeću u iznosu od 15.000 KM. • Donacijom Ambasade Japana , obezbijeđena su sredstva za nabavku 2 sanitetska vozila za potrebe Službe hitne medicinske pomoći. Ukupna vrijednost projekta 149.368,69 KM. JZU Dom zdravlja Lukavac nabavio opremu iznosi 162.946 u 2022. godini nastavljeno sa sufinansiranjem nabavke sanitetskih vozila, opreme za mikrobiologiju (biohemijski analizator, Binokularni mikroskop, 4 EKG aparata, Audiometar 104.598,00). JZU Dom zdravlja Kladanj uložio u opremu u 2021.godini iznos od 119064,58 KM (Dijagnostička radna jedinica, stomatološka stolica, intraoralni rendgen, RYG HD senzor, kontejner za azot 10 L, vozilo Dacia Duster x2, Physio-Control defibrilator, Kontronle table za defibrilator, Apex lokator). Donirana oprema: AED FREED PA Schiller - 2250,00 KM-Općina Kladanj, Profesionalni kompresijski inhalator-678,60 KM-Crveni križ FBiH, Pulsni oksimetar -727,74 KM - Crveni križ FBiH, Stacionarni defibrilator - 20475,00 KM-UNDP)
A2.2.1.7	Opremanje Centra urgentne medicine pri JZU UKC Tuzla (Adaptacija prostora i edukacija i upošljavanje osoblja);	Izgradnjom i opremanjem savremenog Centra za protetiku i ortoptiku osiguralo bi se kvalitetnije i pristupačnije pružanje usluga pacijentima kojima je neophodan protetički i ortoptički tretman, spajanjem kvalitetne medicinske usluge i vrhunskih inovativnih rješenja za postizanje boljeg nivoa zdravstvene zaštite osoba kojima su potrebna ortopedska i druga pomagala. Za JZU UKC Tuzla odobrena su finansijska sredstva u iznosu od 10.000.000, 00 KM za nužnu nabavku medicinske opreme. Ministarstvo zdravstva se obavezuje staviti na raspolaganje JZU UKC Tuzla novčana sredstva u iznosu od 7.750.000,00 KM za nabavku Linearnog akceleratora sa CT simulatorom,XSIO softverskom jedinicom, fantomom za provjeru fizičkih mjerenja-1 komad, a ostatak sredstava od 2.250.000,00 KM JZU UKC Tuzla će obezbijediti iz vlastitih sredstava. Vlada TK je odobrila 150.000 KM JZU UKC Tuzla za nabavku dva lifta za potrebe Klinike za interne bolesti i to: veliki lift nosivosti od 1600 kg i mali lift nosivost od 1000 kg.
A2.2.1.8	Formiranje i opremanje Zavoda za hitnu medicinsku pomoć TK (adaptacija prostora, nabavka potrebne opreme i edukacija osoblja)	n/a
A2.2.1.9	Angažovanje doktora deficitarnih specijalizacija, kao i drugog kvalitetnog medicinskog osoblja.	n/a
JLS	Programi JLS jačanja kapaciteta zdravstvenih ustanova	Općina Kalesija Sufinansirala HES i službe hitne pomoći u iznosu od 35.000 KM
SP6	SP_6 Uspostava Centra urgentne medicine pri JZU UKC Tuzli	n/a
M2.2.2	Prevenција i suzbijanje zaraznih i drugih bolesti.	
A2.2.2.1	Jačanje kapaciteta Univerzitetskog kliničkog centra da adekvatno odgovori na pojavu lako transmisivih zaraznih bolesti (COVID 19, SARS, MERS, Ebola, Fluena itd.)	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti
A2.2.2.2	Nabavka zaštitne opreme i izrada edukativnih letaka	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti
A2.2.2.3	Edukacija medicinskih kadrova i stanovništva u prevenciji širenja zaraznih bolesti	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti

A2.2.2.4	Donošenje i implementacija javnih politika prevencije zaraznih bolesti i ostalih bolesti srca i krvnih žila, malignih i rijetkih bolesti, zaštite i unapređenja mentalnog zdravlja, unapređenje seksualnog i reproduktivnog zdravlja, unapređenje ranog rasta, razvoja i ishrane djece, te sprečavanja zloupotrebe opojnih droga	n/a
A2.2.2.5	Jačati vertikalne i horizontalne komunikacije u kriznim javnozdravstvenim situacijama preko zajedničke platforme, koja automatizmom pokreće relevantne faktore	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti
JLS	Programi JLS prevencije i suzbijanja zaraznih i drugih bolesti	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti u Srebreniku
M2.2.3	Informatizacija i digitalizacija sistema zdravstvene zaštite.	
A2.2.3.1	Uspostavljanje svih neophodnih centralnih registara;	Zaključeni su ugovori za nabavku softvera za potrebe integrisanog informacionog sistema zdravstvenih ustanova i Zavoda zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona i nadogradnja postojećeg sistema .
A2.2.3.2	Kreiran softver/modul za upravljanje statusom osiguranja osiguranih lica elektronskim putem – e-legitimacija; za upravljanje i kontrolni mehanizam nad izdavanjem lijekova i ampula – e-recept i nad izdavanjem ortopedskih pomagala; za upravljanje i kontrolu u ostvarivanju prava kod spriječenosti za rad; za upravljanje sistemom obavezne i preventivne imunizacije; za upravljanje javnim zdravljem i epidemiološkim stanjima u društvu;	Uspostavljeni svi moduli integrisanog zdravstvenog informacionog sistema
A2.2.3.3	Uspostavljanje poboljšanog centralnog sistema za radiološku dijagnostiku (PACS) i njegova integracija u IZIS i centralnog sistema za laboratorijsku dijagnostiku (LIS) i njegova integracija u IZIS;	Uspostavljeni svi moduli integrisanog zdravstvenog informacionog sistema. Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti u Lukavcu
A2.2.3.4	Upravljanje ugovaranjem usluga i praćenje realizacije putem funkcionalnosti uspostavljenog elektronskog sistema;	Realizacija ove mjere moguća je u dijelu praćenja realizacije putem IZIS-a, dok segment ugovaranja još uvijek nije u oslonjen na IZIS
A2.2.3.5	Uspostavljen kontakt centar zdravstvenog sistema TK; formiranje elektronske baze znanja zdravstvenog sektora	Realizacija ove mjere se očekuje tokom sljedećih faza razvoja IZIS-a. Za potrebe uspostavljanja centralnog informacionog sistema nabavljena je računarska oprema i izvršena sanacija računarske (informatičke) mreže u vrijednosti od 56.611,00 KM.
PC2.3	Unapređenje sistema socijalne zaštite i položaja ranjivih grupa stanovništva	
M2.3.1	Podržati socijalnu uključenost marginaliziranih grupa i bolju ciljanost socijalne zaštite.	

A2.3.1.1	Podržati socijalnu uključenost marginaliziranih grupa i bolju ciljanost socijalne zaštite.	Ukupno je za ove namjene u u 2022. godini izdvojeno 5.223,441,72 KM isina novčane pomoći iznosila je 144,00 KM za lice, a za porodicu uvećano za svakog nesposobnog člana u visini od 45,00 KM po članu domaćinstva. Iz kantonalnog budžeta ukupna novčana sredstva za 2022. godinu za civilne žrtve rata su bila u iznosu od 1.212.559,84KM, iz federalnog budžeta 2.8209278,71 KM što je ukupno 5.257.9143,00 KM. Pravo na hraniteljstvo do kraja 2022. godine ostvarilo 120 hranjenika što je manje nego u 2020. kada je pravo ostavilo 122 hranjenika. Ukupan iznos naknada na ime smještaja u hraniteljsku u 2022. godini je 612.78,29 KM. Smještaj u ustanove socijalne zaštite koristilo je 483 odraslih lica zašto je ukupno izdvojeno 4.930.200 KM.Na području Tuzlanskog kantona usluge smještaja za stara lica se pružaju u JU „Dom penzionera“ Tuzla i Udruženju „HO Međunarodni forum solidarnosti – Emmaus“ Prihvatni centar „Duje“ Klokočnica, Doboj Istok. U ustanove socijalne zaštite smješteno je ukupno 57 djeteta, a za ovu namjenu u 2022. godini ukupno je izdvojeno 1.757.042,00 KM. Pravo na Zdravstveno osiguranje je ostvarilo 6.089. korisnika i za te namjene utrošeno je 996.792 KM Pravo na pomoć na ime troškova dženaze-sahrane-pokopa za 2022. godinu je ostvarilo 189 korisnika u iznosu od 127462,85 KM.
A2.3.1.2	Donošenje Zakona o osnivanju JU Centra za autizam	Vlada Tuzlanskog kantona je donijela Rješenje o imenovanju Privremenog upravnog Odbora, a dala je i saglasnost za imenovanje vršioca dužnosti direktora JU Centar za autizam „Meho Sadiković“ Tuzla, Doneseni su standardi i normativi Javne ustanove Centar za autizam „Meho Sadiković“ Tuzla te Pravila JU, Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o plaćama, naknadama i drugim primanjima zaposlenika kao i Pravilnik o radu JU JU Centar za autizam.
A2.3.1.3	Razvojni projekt . Program raspodjele sredstava za materijalno zbrinjavanje lica u stanju socijalne potrebe.	Programom podrške u ukupnom iznosu od 237.000,00 KM podržano je ukupno 29 udruženja/organizacija
	Programom održivog povratka	n/a
A2.3.1.4	Razvojni projekt Program raspodjele sredstava jednokratnih novčanih pomoći licima u stanju socijalne potrebe.	Pravo jednokratne novčane pomoći je ostvarilo 3.718 osoba i navedena pomoć za lice iznosila je do 270,00 KM za lica i do 449,00 KM za porodicu a ukupno za ove namjene u 2022. godini je utrošeno 791.987,00 KM. Općina Kladanj vrši subvencioniranje plaćanja komunalnih usluga korisnika stalne novčane pomoći - odvoz komunalnog otpada u iznosu od 2.313,78 KM.
A2.3.1.5	Razvojni projekt Program raspodjele sredstava za subvenciju prijevoza djece, učenika i studenata	Općina Kladanj obezbjedila je sredstva za prevoz učenika u iznosu od 76.721,25 KM.
A2.3.1.6	Program raspodjele sredstava prevencije ovisnosti o drogama, prevencije, intervencije i resocijalizacije maloljetničke delinkvencije	Subvencijama troškova prevencije ovisnosti o drogama, prevencije, intervencije i resocijalizacije maloljetničke delinkvencije u iznosu od 20.000,00 KM je podržano ukupno 6 udruženja/organizacija.
A2.3.1.7	Umrežavanje i koordinacija ustanova i organizacija koje se bave socijalnom zaštitom djece i odraslih u cilju efikasnijeg korištenja resursa	Iz kantonalnog budžeta ukupna novčana sredstva za civilne žrtve rata za 2022godinu iznose 1.531.689,13 KM, iz federalnog budžeta 3.700,278,71 KM što ukupno iznosi 5.231.907,84 KM.
A2.3.1.8	Podržati razvoj programa jačanja porodica, uključujući programe prevencije maloljetničkog prestupništva, rodno zasnovanog i porodičnog nasilja i svih drugih oblika nasilja i drugih socio-patoloških pojava	Završene konsultacije za izradu akcionog plana u skladu sa predhodno usvojenom strategijom
A2.3.1.9	Podržati i razvijati savjetodavno-terapijske programe za pojedince i porodice u kriznim situacijama kroz rad Porodičnih savjetovališta	Usvojen od strane Vlade TK izvještaj o realizaciji AP za 2022. godinu
A2.3.1.10	Podržati institucije i programe prevencije bolesti ovisnosti	Koordinacioni tim GAP-A je podnio izvjetaj Vladi TK-A za period 2022. godine. Vlada Tuzlanskog kantona je u junu 2023. godineusvijila Izvještaj.

A2.3.1.11	Zaštita, rehabilitacija i osnaživanje žrtava nasilja na TK kroz rad Sigurne kuće i multisektorsku saradnju	Usvojen Izvjestaj o radu Sigurne kuće za 2022. godinu od strane Vlade TK . Ukupno je uslugama podržano 385 korisnika
JLS	Podrška za realizaciju projekata neprofitnih organizacija koji doprinose unapređenju položaja Roma na području grada Tuzle	Grad Tuzla podržao 5 projekata romskih udruženja u prioritetnim oblastima ljudskih prava, socijalne zaštite i socijalnog uključivanja, i ekonomskog osnaživanja marginalizovanih grupa
M2.3.2	Podrška jačanju socijalno-društvenih programa, socijalnog rada i pronatalitetnih mjera i politika	
A2.3.2.1	Podrška jačanju socijalno-društvenih programa, socijalnog rada i pronatalitetnih mjera i politika	Pravo na osiguranje jednog obroka u vrijeme nastave u školama osnovnog obrazovanja Za ovu namjenu u 2021. godini ukupno je izdvojeno 99.791,00 KM, a pravo je ostvarilo ukupno 584 korisnika. Pravo na djeciji dodatak ostarilo je 5819 korisnika i za te najene izdvojeno je 4.554.133,50 KM. Ukupno isplaćenih sredstva za na ime naknade za zaposlene majke porodilje i dodatne novčane naknade iznose 12.108.444,33 KM. Na ime navedenog prava u 2022. godini isplaćeno je 149.924,00 KM a pravo je ostvarilo 819 korisnika. Na ime ovog prava u 2022. godini isplaćeno je 449.866,00 KM a pravo je ostvarilo 1126 korisnika, što je više nego u 2021. godini kada isplaćeno 375.716,00 KM, a pravo je ostvarilo 1067 korisnika.
A2.3.2.2	Podržati razvoj programa jačanja porodica, uključujući programe prevencije maloljetničkog prestupništva, rodnozasnovanog i obiteljskog nasilja i svih drugih oblika nasilja i drugih socio –patoloških pojava	Vlada TK je u okviru Budžeta TK za 2023. godinu, a u cilju podrške unapređenju rada i reforme JU CROPS, povećala planirana sredstva u iznosu od 50.000,00 KM, tako da ukupna sredstva koja se izdvajaju iz Budžeta TK za 23 iznose 500.000 KM
A2.3.2.3	Jednokratne novčane pomoći za roditelje sa troje i više zajedničke djece	Ukupno je podržano 405 porodica što je više u odnosu na prošlu godinu za 56 porodica i za te namjene iz budžeta je utrošeno 609.000,00 KM
A2.3.2.4	Deinstitucionalizacija I transformacija JU Dom za djecu bez roditeljskog staranja	JU Dom za djecu bez roditeljskog staranja je u okviru sa programom rada ministarstva kao i programom rada Vlade TK dostavilo Izvjestaj odnosno informaciju o procesu transformacije ustanove JU Dom za djecu bez roditeljskog staranja u Tuzli koju je Vlada prihvatila Zaključkom.
JLS	Programi JLS jačanja socijalno-društvenih programa, socijalnog rada i pronatalitetnih mjera i politika	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti u Živicama, Gračanici i Kalesiji
M2.3.3	Jačanje saradnje javnog i nevladinog sektora	
A2.3.3.1	Uspostaviti registar nevladinih organizacija koje djeluju i rade na području Tuzlanskog kantona	n/a
A2.3.3.2	Formirati koordinaciono tijelo koje će koordinirati razvojne potrebe kantona i aktivnosti koje provode nevladine organizacije	n/a
A2.3.3.3	Obezbjediti sistem podrške i sufinansiranja projekata organizacija nevladinog sektora koji su u skladu sa razvojnim prioritetima TK	n/a
A2.3.3.4	Uspostavljanje Centra za demokratiju i aktivno građanstvo	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti
A2.3.3.3.1.	Obezbjediti sistem podrške i sufinansiranja projekata organizacija nevladinog sektora koji su u skladu sa razvojnim prioritetima Grada živinice	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti u Živicama
A2.3.3.4.1.	Uspostavljanje Centra za demokratiju i aktivno građanstvo	n/a

M2.3.4	Jačanje institucionalnih kapaciteta u području implementacije politike prema mladima	
A2.3.4.1	Uspostavljanje funkcionalnog sistema rada sa mladima u skladu sa Zakonom o mladima FBiH	80% Implementirane mjere iz Zakona o mladima FBiH koje se odnose na obaveze Kantonalnog nivoa administrativnog organizovanja jer su dvije mjere djelimično implementirane dok su ostale implementirane u cjelosti
A2.3.4.2	Povećanje sredstava za finansiranje unapređenja infrastrukture i kapaciteta zaposlenim u službama koje su nadležne za rad sa mladima	Zaposlen jedan službenik u Odjeljenju za sport i mlade koji obavlja dio poslova vezano za rad sa mladima i obezbijeđeni uslovi za rad u pogledu prostora za rad, potreba za dodatnim zaposlenikom idalje postoji
A2.3.4.3	Implementacija programa o finansiranju, kontroli i efektima projekata za mlade	„Subvencioniranje kamata na kredite za stambeno zbrinjavanje mladih“, za 76 korisnika sa ukupnim iznosom od 174.500,00 KM. „Subvencioniranje troškova mladima za smještaj i boravak djece u predškolskim ustanovama“ za 262 djece sa ukupnim iznosom 174.489,00 KM. „Finansiranje i sufinansiranje projekata omladinskih udruženja i projekte udruženja i fondacija za projekte namijenjene mladima“, za 12 korisnika sa ukupnim iznosom od 105.486,00 KM. Sprovedena procedura kontrole i efekata projekata za mlade kroz dostavljene izvještaje o namjenskom utrošku dodijeljenih sredstva
A2.3.4.4	Povećanje sredstava za finansiranje/sufinansiranje rada Vijeća mladih TK ili prostora za mlade	Prostor za rad i realizaciju projekata Vijeća mladih TK namijenjeno jačanju omladinskog organizovanja obezbijeđen i povećana su sredstva u odnosu na 2021.godinu
A2.3.4.5	Implementacija Strategije prema mladima TK	U 2022.godini realizovan IMPAKT inkubator poslovnih ideja na području 10 lokalnih zajednica na području Tuzlanskog kantona
A2.3.4.6	Festival mladih - Evropska prijestolnica mladih	Godišnje pripremne aktivnosti za kandidaturu TK za Evropsku prijestolnicu mladih 2025.godine realizovane i podržana organizacija Festivala mladih
JLS	Programi JLS jačanja institucionalnih kapaciteta u području implementacije politike prema mladima	U toku je rad na pripremi dokumentacije za izradu Strategije za mlade u Kladnju. Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti u Gračanici.
M2.3.5	Unapređenje statusa boračke populacije na području TK	
A2.3.5.1	Projekat Zapošljavanja i Samozapošljavanja	172 lica uposlano na 24 mjeseca
A2.3.5.2	Obezbjedenje obavezne zdravstvene zaštite (OZO i Premija osiguranja) korisnika BIZ u TK	za 3.393 lica obezbijeđeno OZO a za 3.197 lica obezbijeđena Premija
A2.3.5.3	Liječenje u zemlji i inostranstvu, lijekovi, sanitetsko-higijenski materijal, proteze, ortopedska obuća, invalidska kolica i druga ortopedska pomagala kao i basnjsko-klimatsko liječenje za RVI TK	ukupno za 3.481 lice zadovoljene pobrojane potrebe
A2.3.5.4	Stipendiranje učenika i studenata TK iz reda braniteljske populacije	podijeljeno 1743 stipendije
A2.3.5.5	Socijalno stambeno zbrinjavanje boračke populacije,	za 115 lica obezbijeđena fin. Sredstva za stvar. Minimalnih stamb.uslova i plaćeni priklj.na infrastr.mrežu
A2.3.5.6	Novčana egzistencijalna naknada nezaposlenim DB TK	za 4250 lica obazbijeđena isplata NEN i JNP za korisinke istih
A2.3.5.7	Jednokratne novčane pomoći korisnicima BIZ i naknade za dženaze i sahrane	za 2.067 lica isplaćena fin.sredstva za pobrojane namjene
A2.3.5.8	Naknade dobitnicima najvećih ratnih priznanja u TK	za 417 lica obezbijeđena i isplaćena JNP

A2.3.5.9	Unapređenje kulturnih i sportskih događaja, ostala izdvajanja i izgradnja Jedinstvenih spomen obilježja	u 305 slučajeva realizovana prava pobrojana u ovoj poziciji
JLS	Programi JLS unapređenja statusa boračke populacije na području TK	JNP i navaka udžbenika korisnicima BIZ-e namjenska sredstva 200.000KM i stambeno zbrinjavanje korisnika BIZ-e namjenska sredstva 70.000KM. Izdaci za vojne invalide, ranjene barce i porodice poginulih baraca i za materijalno socijalno zbrinjavanje u Općini Kalesija
PC2.4	Poticati i razvijati sportsko-kulturne aktivnosti	
M2.4.1	Unapređenje uslova za razvoj i bavljenje sportom	
JLS	Programi JLS unapređenja uslova za razvoj i bavljenje sportom	Planirana budžetska sredstva u Gračanici za unapređenje uslova za razvoj i bavljenje sportom su 625.881KM od čega je utrošeno 605.016KM. U Kladnju su izvedeni su radovi na završnoj fazi izgradnje sportske dvorane. Ukupan iznos 380.446,38 KM. U Kalesiji su podržana Sponzorstva sportskih klubova, Izgradnja SRC (balon) FK "Bosna" Kalesija Centar, Izdaci za nadarene sportiste i Uređenje svlačionice NK "Rainci"
M2.4.2	Unapređenje sistema rada sportskih organizacija na području Tuzlanskog kantona	
A2.4.2.1	Uspostavljanje registra pravnih lica u oblasti sporta na području Kantona	Donesen Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra pravnih lica u oblasti sporta na području Tuzlanskog kantona
A2.4.2.2	Uspostavljanje registra fizičkih lica u oblasti sporta na području Kantona	Donesen Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra fizičkih lica u oblasti sporta na području Tuzlanskog kantona
A2.4.2.3	Realizacija programa podrške sportskim organizacijama i sportistima sa područja Kantona	Javni poziv za sufinansiranje programa/projekata sportskih organizacija u oblasti tjelesne kulture i sporta za 2022. godinu, pri čemu je podržano 132 programa i projekata usmjerenih na oblast vrhunskog sporta, kvalitetnog sporta, sporta lica sa invaliditetom, sport za sve (sportska rekreacija, sportski odgoj i obrazovanje i zdravstvena zaštita sportista), sportske manifestacije i pružanje usluga korištenja sportskog objekta na ime trenažnog procesa u oblasti sporta u ukupnom iznosu od 869.000,00 KM. Javni poziv za dodjelu sportskih stipendija za 2022. godinu. ukupno je dodijeljena 25 stipendija za sportiste i trenere vrijednosti 30.650,00 KM, a za sportiste – učenike i nastavnike trenere koji su osvojili prva mjesta na Malim olimpijskim igrama TK dodijeljeno je 76 stipendija u ukupnom iznosu od 15.400,00 KM, Javni poziv za sufinansiranje projekata rekonstrukcije i opremanja sportskih objekata za 2021. godinu ukupno je podržano 12 korisnika ukupne vrijednosti 1.097.891,60 KM, Implementirane odluke o sufinansiranju stručnih poslova Sportskog saveza Tuzlanskog kantona i Sportskog saveza osoba sa invaliditetom Tuzlanskog kantona, Implementirane 41 pojedinačne odluke za dodjelu sredstava sportskim organizacijama u ukupnom iznosu od 150.757,00 KM za implementaciju projekata iz oblasti sporta. Izvršena preraspodjela neutrošenih sredstava sa drugih pozicija u okviru potrošačke jedinice tjelesna kultura i sport. Općina Kladanj iz budžeta izdvaja sredstva za funkcionisanje sportskih klubova na području općine u iznosu od 45.000,00 KM.
A2.4.2.4	Izrada Strategije razvoja sporta TK	n/a
JLS	Afirmacija i razvoj amaterskog, rekreativnog i vrhunskog sporta na području grada Tuzla	Podržano 20 projekata, i to uključivaje djece školskog uzrasta, adolescenata i mladih u sportske aktivnosti, vannastavne sportske aktivnosti te projekti unapređenja sportskog ambijenta
M2.4.3	Unapređenje uslova za kulturno-historijski razvoj	
A2.4.3.1	Izgradnja zgrade Arhiva Tuzlanskog kantona	Usvojeni pravilnici o sadržaju, obliku i načinu vođenja registara pravnih i fizičkih lica u oblasti kulture
A2.4.3.2	Reknstrukcija i izgradnja zgrade Muzeja istočne Bosne	n/a
JLS	Programi JLS unapređenja uslova za kulturno-historijski razvoj	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti u Gračanici i Kalesiji
PC2.5	Unapređenje javne sigurnosti i održivo upravljanje rizicima od prirodnih i drugih nesreća	
M2.5.1	Jačanje kapaciteta općina i gradova za pružanje odgovora na prirodne i druge nesreće te ublažavanje i otklanjanje direktnih posljedica prirodnih i drugih nesreća	

A2.5.1.1	Jačanje kapaciteta općina i gradova za pružanje odgovora na prirodne i druge nesreće te ublažavanje i otklanjanje direktnih posljedica prirodnih i drugih nesreća	Jednokratna novčana pomoć općini Čelić za hitne intervencije - 40.000,00 KM. Jednokratna novčana pomoć za otklanjanje posljedica općini Čelić - 500.000,00 KM
JLS	Programi JLS jačanja kapaciteta općina i gradova za pružanje odgovora na prirodne i druge nesreće te ublažavanje i otklanjanje direktnih posljedica prirodnih i drugih nesreća	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti u Gračanici, Sapni i Kalesiji
KSP8	KSP_8 Opremanje općinskih i gradskih struktura civilne zaštite	Realizovano mimo planiranih aktivnosti na inicijativu Vlade TK. Kantonalna uprava civilne zaštite je provela postupke javnih nabavki za općine i gradove s ciljem opremanja struktura civilne zaštite. Općinama i gradovima je nabavljeno opreme u vrijednosti od 554.622 KM. Nabavka motornog vozila u iznosu od 74.784,44 KM za potrebe općinskog štaba CZ, nabavka agregata i alata za spašavanje u iznosu od 22.117,68 KM za potrebe općinskog štaba CZ., nabavka kamion -cisterna MAN u iznosu od 115.000,00 KM. Nabavka opreme za potrebe u okviru projekta smanjenja rizika od katastrofa za potrebe CZSR Kalesija. Nabavka i instalacija opreme za gašenje požara u OŠ Memiči
M2.5.2	Unapređenje stanja lične i imovinske sigurnosti i zaštite ljudskih prava na području Tuzlanskog kantona	
A2.5.2.1	Popuna upražnjenih radnih mjesta	Podnešeno je 3.260 Izvještaja o izvršenom krivičnom djelu, protiv 3.219 učinioca. U odnosu na prošlu godinu broj podnešenih izvještaja nadležnim tužilaštvima manji je za 288 ili 8,1%, dok je broj prijavljenih učinilaca manji za 15 ili 0,5%. Kantonalnom tužilaštvu Tuzla podnešeno je 3.252 Izvještaja o izvršenom krivičnom djelu, a 8 Izvještaja o izvršenom krivičnom djelu podneseno je Tužiteljstvu BiH. Stopa kriminaliteta na području Tuzlanskog kantona u 2022. godine iznosi 8,24 i manja je u odnosu na 2021. godinu za -0,60 ili -6,79%. Evidentirano su ukupno 1889 prekršaja što je za 1.288 prekršaja ili 40,5% manje nego u istom periodu prošle godine. U toku 2022.godine, na području Tuzlanskog kantona registrovano je ukupno 226 požara, što je za 4 požara ili 1,7% manje u odnosu na isti period 2021.godine.
A2.5.2.2	Školovanje na policijskoj akademiji	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti
A2.5.2.3	Materijalno tehničko opremanje	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti
A2.5.2.4	Izrada Strategije razvoja MUP -a TK 2021-2027.	n/a
A2.5.2.5	Deminiranje područja Grada Gračanica	Prema podacima iz općinske Službe CZ općine Kladanj na području općine Kladanj u 2022. godini izvršeno je deminiranje na tri lokacije i to: Prva faza rejona Jelačići , rđđeno u 2021 i 2022. godini površina 2.186,719 m ² , izvođač radova Oružane snage BiH, Ljuta strana u Tuholju, rađeno u 2022. godini- kasetna municija, površine 71.181 m ² , izvođač radova Norveška narodna pomoć, Kladanj Ujiča i Crkvište, rađeno u 2022. godini- kasetna municija, površine 50.258 m ² , izvođač radova Norveška narodna pomoć.
SC3	Strateški cilj 3. Resursno efikasan i održiv infrastrukturni razvoj	
PC3.1	Unapređenje zaštite okoliša, komunalne infrastrukture i planskog korištenja prirodnih resursa i prostora	
M3.1.1	Izrada planske dokumentacije i informacionih sistema za efikasno korištenje prostora i za zaštitu okoliša	
A3.1.1.1	Izrada kantonalnog plana zaštite okoliša TK 2021.-2027.	Usvaja se u 2023. godini
A3.1.1.2	Izrada kantonalnog plana upravljanja otpadom 2021.-2027.	Usvaja se u 2023. godini
A3.1.1.3	Jedinstveni Web Gis Tuzlanskog kantona	n/a
A3.1.1.4	Nabavka kontejnera za selektivno odvajanje otpada	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti u Banovićima
KSP3	KSP_3 Izrada prostornog plana za područje Tuzlanskog kantona za period 2026.-2046. godina	n/a

KSP4	KSP_4 Uspostavljanje jedinstvenog informacionog sistema (GIS-a) na području TK	n/a
M3.1.2	Uspostava funkcionalnog sistema upravljanja otpadom	
A3.1.2.1	Subvencije javnim preduzećima za nabavku vozila za zbrinjavanje komunalnog otpada	Nabavljeno 6 vozila za zbrinjavanje komunalnog otpada. Nabavkom kamiona za prikupljanje i odvoz komunalnog otpada, zapremine nadogradnje 21 m ³ , poboljšano je prikupljanje komunalne otpadi i napravljene su određene uštede prilikom odvoza smeća na regionalnu deponiju Bijeljina (veća količina odveženog smeća po jednoj turi)
A3.1.2.2	Subvencije javnim preduzećima za nabavku posuda za prikupljanje komunalnog otpada	Nabavljeno 58 posuda za prikupljanje komunalnog otpada
A3.1.2.3	Subvencije za izgradnju postrojenja za obradu otpada na deponiji za općine/grad Kladanj, Banovići, Živinice kojom upravlja JP "Eko-Sep" Živinice	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti u Gračanici oko uključivanja u program
JLS	Programi JLS uspostave funkcionalnog sistema upravljanja otpadom	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti u Lukavcu i Kalesiji
M3.1.3	Proširenje postojećeg sistema monitoringa zraka	
A3.1.3.1	Nabavka analizatora za praćenje kvalitete zraka	Aktivnost nije realizirana
M3.1.4	Izgradnja nove i modernizacija postojeće vodne infrastrukture	
A3.1.4.1	Izgradnja i rekonstrukcija općinskih/gradskih i mjesnih vodovodnih sistema, po prioritetima jedinica lokalne samouprave	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti
A3.1.4.2	Izgradnja i rekonstrukcija općinskih/gradskih i mjesnih kanalizacionih sistema, po prioritetima jedinica lokalne samouprave	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti. Proširenje fekalne kanalizacije Kalesija Centar i okolna naselja u 2022.
A3.1.4.3	Izgradnja postrojenja za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda, po prioritetima jedinica lokalne samouprave	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti
A3.1.4.4	Izrada tehničke dokumentacije, izgradnja i rekonstrukcija objekata za zaštitu od poplava i uređenje vodotoka II kategorije po prioritetima jedinica lokalne samouprave	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti
A3.1.4.5	Sanacija brane Modrac, IV faza	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, PIU šumarstva i Poljoprivrede obavijestilo je ovo Ministarstvo o da je Sanacija brane Modrac (IV faza) u završnoj fazi. Pregovori između IBRD-a i institucija BiH i FBiH su završeni. Nakog toga slijedi proces ratifikacije Međunarodnog sporazuma na svi nivoima vlasti BiH i FBiH. Kandidovani projekat se tretira kao potpuno spreman i dobar, tj. isti je zadovoljio sve kriterije i nalazio se na listi projekata koji bi se trebali implementirati u okviru Programa SDIP.
JLS	Programi JLS izgradnje nove i modernizacija postojeće vodne infrastrukture	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti
SP5	SP_5 Zaštita akumulacije jezera Modrac – I Faza	n/a

PC3.2	Povećanje energetske efikasnosti	
M3.2.1	Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije i mjera energetske efikasnosti u javnim objektima	
A3.2.1.1	Provođenje mjera energetske efikasnosti na javnim objektima (Javne ustanove iz oblasti obrazovanja, zdravstvene ustanove, sudovi, policijske uprave itd.) u TK	Urađene mjere energetske efikasnosti na 22 javna objekta u TK. Urađene mjere energetske efikasnosti na 16 objekata privrednih društava u TK
JLS	Izgradnja linije javne rasvjete u MZ Gornja Lohinja (povratak) -grad Gračanica (2021-2023)	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti
M3.2.2	Unapređenje energetske efikasnosti stambenog i saobraćajnog sektora	
A3.2.2.1	Subvencije fizičkim osobama za zamjenu kotlova na uglj sa kotlovima na pelet i toplotnim pumpama	Zamijenjeno 103 kotla na uglj toplotnim pumpama
A3.2.2.2	Subvencije privrednim društvima u privatnom vlasništvu za projekte korištenja energije iz obnovljivih izvora energije	Ugrađene 4 solarne fotonaponske elektrane na privrednim društvima u privatnom vlasništvu
JLS	Programi JLS unapređenja energetske efikasnosti stambenog i saobraćajnog sektora	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti u Srebreniku, Banovićima, Gračanici i Lukavcu
KSP1	KSP_1 Inovativnim umom do ICT pametnih škola (Pametne škole 2)	5 školskih objekata u projektnom području energetski obnovljeno kroz projekat, te instalirane dvije Fotonaponske elektrane na školskim objektima.
M3.2.3	Proširenje mreže snabdijevanja toplotnom energijom u daljinskom sistemu grijanja	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti
A3.2.3.1.	Dodjela kapitalnih transfera gradovima i općinama TK za projekte proširenja mreže snabdijevanja toplotnom energijom u daljinskom sistemu grijanja	Proširenja mreže snabdijevanja toplotnom energijom u daljinskom sistemu grijanja u 3 općine/grada
JLS	Programi JLS proširenja mreže snabdijevanja toplotnom energijom u daljinskom sistemu grijanja	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti u Živinicama, Banovićima, Gradačcu, Gračanici i Lukavcu
KSP5	KSP_5 Izgradnja sistema daljinskog grijanja u Gradu Živinice	n/a
PC3.3	Modernizacija saobraćajne infrastrukture	
M3.3.1.	Izgraditi mrežu autocesta/brzih cesta na području Tuzlanskog kantona	
SP1	SP_1 Izgradnja autoceste/brze ceste Tuzla-Brčko-Orašje (rijeka Sava), kao dijela autoceste/brze ceste Sarajevo-Tuzla-Beograd	Očekuje se da autocesta/brza cesta Tuzla-Brčko-Orašje počne sa izgradnjom do 2027. godine u dužini od 65 km.
SP2	SP_2. Izgradnja brze ceste Zvornik-Tuzla-Doboj	Očekuje se da brza cesta Zvornik – Tuzla – Doboj počne sa izgradnjom do 2027. godine u dužini od 50 km.
SP3	SP_3. Izgradnja dionice magistralne ceste M-18 Šiški Brod – Kladanj	Očekuje se da se dionica magistralne ceste M-18 Šiški Brod – Kladanj (granica TK) izgradi do 2027. godine u dužini od 59 km.
M 3.3.2.	Izgraditi mrežu regionalnih cesta na području Tuzlanskog kantona	

A3.3.2.1	Rekonstrukcija, rehabilitacija i sanacija regionalne ceste R-460 „Gračanica-Bukva-Dobrovci-Srnice“.	<p>Za redovno održavanje regionalnih cesta u 2022. godini utrošeno 2.965.639,30 KM.</p> <p>Za održavanje prohodnosti cesta u zimskom periodu (zimski služba) u 2022. godine utrošeno 1.430.580,83 KM.</p> <p>Obaveze koje dospijevaju za plaćanje u 2022. godini po osnovu dugoročnih kredita 2.122.226,28 KM</p> <p>Održavanje i postavljanje saobraćajne signalizacije i opreme 714.690,98 KM</p> <p>Održavanje propusta i mostova 99.999,00 KM</p> <p>Izrada projektne dokumentacije koja je ugovorena u 2021. godine a realizovana u 2022.godini 20.451,60 KM.</p> <p>Izrada projektne dokumentacije koja je planirana i ugovorena u 2022.godini 77.102,34 KM</p> <p>Završetak nerealizovanih radova iz plana za 2021. godinu, prenos radova u 2022. godinu 1.812.710,53 KM</p> <p>Investiciona ulaganja u lokalne i nekategorisane ceste prema Odluci Vlade TK, prenos radova u 2022. godinu 2.021.788,83 KM</p> <p>Investiciona ulaganja u lokalne i nekategorisane ceste u 2022. Godini 4.355.882,93</p> <p>Izgradnja, rekonstrukcija, sanacija i rehabilitacija puteva i putnih objekata u 2022. godini 6.385.503,88 KM</p> <p>Finansiranje cesta i cestovnih infrastrukturnih objekata na regionalnim cestama TK iz kreditnih sredstava 807.663,38 KM</p> <p>Sufinansiranje izgradnje autobuskih stajališta na regionalnoj putnoj mreži sa lokalnom zajednicom prenos iz 2021.-49.979,98 KM</p> <p>Sufinansiranje izgradnje autobuskih stajališta na regionalnoj putnoj mreži sa lokalnom zajednicom -49.980,99</p> <p>Sanacija klizišta - prenos iz 2021. godine u 2022. g. - radovi na aktuelnim sanacijama klizišta 449.928,20 KM</p> <p>Sanacija klizišta -222.698,72</p> <p>Troškovi izdavanja raznih saglasnosti, dozvola i rješavanja imovinsko-pravnih odnosa te uspostave katastra puteva 64.153,20 KM</p> <p>Troškovi nadzora nad izvođenjem radova 79.100,00</p> <p>Troškovi revizije projektne dokumentacije 19.990,00 KM</p> <p>Iz tekuće rezerve finansirana 3 projekata 738.200,00 KM</p>
	- most na Sokoluši na st. km. 1+200	
	- dionica: st. km. 3+900 do st. km. 5+900	
	- dionica: od st. km. 16+000 do st. km. 18+800	
- dionica: od st. km. 23+984 do st. km. 25+564+most		
A3.3.2.2	Rekonstrukcija, rehabilitacija i sanacija regionalne ceste R-461a „Srebrenik-Orahovica Donja“.	
	- dionica: st. 3 + 100 do st. 4 + 000	
- dionica: od st. km. 12+400 do st. km. 13+450		
A3.3.2.3	Rekonstrukcija, rehabilitacija i sanacija regionalne ceste R-465b „Klokotnica-Lukavica-Kapetani“.	
	- dionica: od st. km. 1+350 do st. km. 2+050	
A3.3.2.4	Rekonstrukcija, rehabilitacija i sanacija regionalne ceste R-456 „Priboj-Sapna“.	
	- dionica: od st. km. 3+175 do st. km. 6+790	
A3.3.2.5	Rekonstrukcija, rehabilitacije i sanacija regionalne ceste R-463 „Gradačac-Tramošnica (granica F. BiH)“.	
	- dionica: od st. km. 0+000 - do st. km 3+850 (granica Federacije BiH)	
A3.3.2.6	Rekonstrukcija, rehabilitacija i sanacija regionalne ceste R-456b „Priboj-Teočak“.	
	- dionica: od st. km. 4+600 do st. km. 6+140 (nastavak)	
A3.3.2.7	Rehabilitacija i sanacija regionalne ceste R-456b „Priboj-Teočak“.	
	- dionica: od st. km. 0+000 do st. km. 3+000	
- dionica: od st. km. 6+850 do st. km. 8+390		
A3.3.2.8	Rehabilitacija i sanacija regionalne ceste R-456a „Kalesija-Sapna“.	
	- dionica: od st. km. 5+550 do st. km. 8+000	
A3.3.2.9	Rekonstrukcija, rehabilitacija i sanacija regionalne ceste R-469 „Živinice-Međaš“.	
	- dionica: od st. km. 7+950 do st. km. 9+550	

A3.3.2.10	Rekonstrukcija regionalne ceste R-458 „Simin Han-Gornja Tuzla-površnice“, - dionica: od mosta u čaršiji – skretanje za Kovačicu L=cca 2.800,00 m	
A3.3.2.11	Rehabilitacija i sanacija regionalne ceste R-459 „Tuzla-Dokanj-Šibošnica-Čelić“. - dionica: Šibošnica-Lovački dom	
A3.3.2.12	Rekonstrukcija regionalne ceste R-456 „Previle-Humci-Šibošnica“, - dionica: Humci kraj rekonstrukcije – Jasenica (makadamski dio)	
A3.3.2.13	Rekonstrukcija, rehabilitacija i sanacija regionalne ceste R-455a „Svatovac-Živinice-Bašigovci-Zelenika“, - dionica Svatovac-Živinice: st. km. 11+700 do st. km. 16+460 - dionica Živinice-Bašigovci-Zelenika: od st. km. 7+575 do st. km. 10+850 od st. km. 12+790 do st. km. 13+990	
A3.3.2.14	Rekonstrukcija, rehabilitacija i sanacija regionalne ceste R-469 „Živinice-Banovići-Ribnica“, - dionica Banovići-Ribnica: st. 1 + 600 do st. 4 + 000 - dionica Živinice-Banovići: - most na Oskovi na st. km. 3+043	
A3.3.2.15	Rekonstrukcija, rehabilitacije i sanacija regionalne ceste R-471 „Lukavac-Vijenac-Banovići“, - dionica: od st. km. 24+025- do st. km 28+025 - dionica: od st. km. 2+250 - do st. km 3+850 - most na Spreči na st. km. 0+393	
A3.3.2.16	Saobraćajna signalizacija i oprema	
JLS	Programi JLS izgradnja mreže cesta na području Tuzlanskog kantona	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti u Banovićima, Gračanici, Doboju Istoku, Kladnju i Kalesiji
M 3.3.3	Jačati infrastrukturu zračnog saobraćaja	
A3.3.3.1	Projekat izgradnje rasvjete centralne linije na polijetno slijetnoj stazi	Prihodi iz Budžeta FBiH, preko Federalnog ministarstva prometa i komunikacija, u svrhu unapređenja avio prometa realizovani su u iznosu od 1.000.000 KM od ukupno odobrenog iznosa od 1.000.000 KM za 2022. godinu. Ostvareni ukupni

A3.3.3.2	Projekat unapređenja postojeće aerodromske rasvjete s ciljem podizanja kategorije poletno slijetne staze za precizno prilaznje CAT III	rashodi u obračunskom periodu za 2022. godinu iznose 6.561.310 KM, što je u odnosu na isti period prethodne godine smanjenje za 29%, a u odnosu na plan ostvareni su za 2% više. Poslovni rashodi aktivnosti ostvareni su u iznosu 6.267.982 KM i čine 95% ukupnih rashoda. Ostali rashodi i gubici u iznosu od 293.328 KM čine 4% ukupnih rashoda, smanjeni su za 91 % u odnosu na 2021. godinu. Budžetska podrška TK tekućem poslovanju u 2022. godini realizovana u iznosu od 1.880.000 KM.
A3.3.3.3	Izrada investiciono-tehničke dokumentacije za projekat produženja polijetno slijetne staze	
A3.3.3.4	Projekat završavanja habajućeg dijela polijetno slijetne staze, rekonstrukcija rolnica (A, B i F) i sanacija drenažnog sistema	Od 31.12.2021. godine, kada je Aerodrom Tuzla zapošljavao je 163 radnika, radni odnos je prestao za 38 uposlenika. U 2022. godini planiran je prijem 47 a izvršen prijem 42 uposlenika. Na dan 31.12.2022. godine Aerodrom je zapošljavao 167 radnika. Nastavni (školski) centar za osposobljavanje i obuku, djeluje kao posebna organizaciona cjelina.
A3.3.3.5	Projekat izgradnje III gate	
A3.3.3.6	Projekat izgradnje objekta Centra za obuku stručnog osoblja i administrativne poslove	U periodu od 01.01.2022. do 26.03.2022. godine, tokom zimskog reda letenja, Wizz air je sa aerodroma Tuzla saobraćao na četrnaest (14) destinacija u šest evropskih zemalja zemlje: Malmö, Geteborg, (Švedska), Basel Mulhouse (Francuska), Dortmund, Memmingen, Berlin, Baden – Baden, Nuremberg, Cologne, Friedrichshafen i Frankfurt Hahn, (Njemačka), Eindhoven (Holandija), Billund (Danska), Vienna (Austrija) Period od kraja oktobra do kraja godine, zimski red letenja W22/23, Wizzair je saobraćao na slijedećim destinacijama: Malmö, Geteborg, Stockholm Skavsta (Švedska), Basel-Mulhouse (Francuska), Dortmund, Memmingen, Berlin, Baden-Baden, Nuremberg, Cologne, Friedrichshafen i Frankfurt – Hahn (Njemačka), Vienna (Austrija), Eindhoven (Holandija). Od novembra 2022. godine do 31.12.2022. godine, Ryanair je saobraćao na tri destinacije u tri države: Memmingen (Njemačka), Stockholm Arlanda (Švedska), Vienna (Austrija)
A3.3.3.7	Projekat ugradnje avio mosta	Period ljetnog reda letenja od 27.03.2022. do kraja oktobra 2022. godine Wizz air je saobraćao, pored gore pomenutih destinacija i na: Milano(Italija) - operirao do 07.07.2022. godine
A3.3.3.8	Projekat proširenja pristanišne Platforme I i izgradnja servisne ceste	U periodu od 01.01.2022.godine do 31.12.2022. godine, ukupno je preveženo 473.927 putnika što je čini povećanje od 58% u odnosu na 2021. godinu, a u odnosu na plan čini povećanje od 5%. U obračunskom periodu broj letova se povećao na 2.074, i čini povećanje od 771 u odnosu na 2021. godinu odnosno 59%, a u odnosu na plan realizovano je 4% manje operacija.
A3.3.3.9	Projekat izgradnje hotela	U obračunskom periodu broj letova se povećao na 2.074, i čini povećanje od 771 u odnosu na 2021. godinu odnosno 59%, a u odnosu na plan realizovano je 4% manje operacija.
A3.3.3.10	Projekat izgradnje parkinga za putničke automobile i sistem zbirnjavanja sanitarno fekalnih i oborinskih voda	Do kraja ljetne sezone (jun-septembar) u 2022. godini obavljeno je ukupno 31 let što je za 3% manje u odnosu na 2021. godinu, i preveženo 10.418 putnika što čini povećanje od 8% u odnosu na prethodni period
A3.3.3.11	Projekat prilazno-opservacijskog puta prema JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. Živinice	U izvještajnoj periodu realizovano je 364 leta što čini povećanje od 460% u odnosu na 2021. godinu. Ukupno je preveženo 5.317 putnika što čini povećanje od 103% u odnosu na izvještajni period prethodne godine
A3.3.3.12	Projekat nabavke nedostajuće i nabavka nove aerodromske opreme, te završavanje postojeće aerodromske opreme	
A3.3.3.13	Projekat Izrade Master plana	U 2022. godini obavljeno je 2 cargo leta i preveženo 1,94 tona robe dok je u 2021.godini preveženo 37,17 tona robe na 4 ostvarenih letova.
A3.3.3.14	Projekat izgradnje zapadnog krila putničkog terminala	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti
A3.3.3.15	Projekat izgradnje solarne elektrane sa studijom izvodljivosti	Nastavljeno kontinuirano provođenje planiranih aktivnosti

2.4. Pregled finansijskih ulaganja za strateške projekte i aktivnosti u 2022. godini

U Strategiji razvoja Tuzlanskog kantona, ukupno planirana sredstva za realizaciju iste iznosila su 812.371.360 KM, za ukupno 12 prioriteta i 48 mjera u svim sektorima, dok je Akcionim planom za period 2021.-2024. godina planiran iznos u visini od 209.798.756 KM za 2022. godinu. Analizom dobivenih informacija od resornih ministarstava uočeno je da pored dostavljenih informacija o realizovanim projektima/programima postoje i dodatne aktivnosti sa značajnim sredstvima koja su realizovana u 2022. godini, a koje su obuhvaćena kroz godišnje izvještaje o radu, koji su razmatrani i usvojeni od strane Vlade Tuzlanskog kantona ili drugih nadležnih tijela. Iznosi planiranih i realizovanih finansijskih sredstava za implementaciju Strategije razvoja Tuzlanskog kantona, razvrstani po pojedinačnim strateškim ciljevima, prezentirani su u Tabeli 42.

Tabela 42. Vrijednost realizovanih sredstava po Strateškim ciljevima u 2022. godini

Strateški cilj	Ukupno planirana sredstva u 2022. godini	Ukupno realizovana sredstva u 2022. godini	% realizacije
Strateški cilj 1: Dinamičan i održiv ekonomski razvoj u povoljnom poslovnom okruženju	40.041.967	53.515.156	133,7%
Strateški cilj 2: Razvijen inkluzivni i prosperitetni društveni sektor sa jednakim pravima za sve građane	148.630.889	119.161.731	80,1%
Strateški cilj 3: Resursno efikasan i održiv infrastrukturni razvoj	21.125.900	16.535.767	78,2%
UKUPNO	209.798.756	189.212.654	90,2%

Prikupljenim izvještajima o implementaciji strateških aktivnosti i projekata, u kojima su sadržani i godišnji izvještaji o radu resornih ministarstava, vrijednost uloženih sredstava po svim osnovama iznosi 189.212.654 KM ili 90,2% u odnosu na ukupan iznos planiranih sredstava u 2022. godini. Iako je procenat realizacije manji nego u 2021. godini, kada je iznosio 125,28% u odnosu na ukupan iznos planiranih sredstava u 2021. godini, nominalno posmatrano je ukupan iznos realizovanih sredstava za 58.847.059.KM veći od realizovanog iznosa u 2021. godini, kada je iznosio 118.011.843 KM.

Tabela 43. Struktura finansiranja po strateškim ciljevima i izvorima finansiranja u 2022. godini

Strateški cilj	Ukupno planirana sredstva za 2022.	Ukupno realizovana sredstva u 2022.	Budžetska sredstva u 2022.	Kreditna sredstva u 2022.	Ostala sredstva u 2022.	Ostala sredstva (Naziv)
Strateški cilj 1: Dinamičan i održiv ekonomski razvoj u povoljnom poslovnom okruženju	40.041.967	53.515.156	23.673.614	0	21.152.419	FZZZ, Budžet FBiH, Misija OSCE, vlastita sredstva ustanova
Strateški cilj 2: Razvijen inkluzivni i prosperitetni društveni sektor sa jednakim pravima za sve građane	148.630.889	119.161.731	118.151.822	735.119	625.195	Budžet FBiH, vlastita sredstva ustanova
Strateški cilj 3: Resursno efikasan i održiv infrastrukturni razvoj	21.125.900	16.535.767	6.652.615	456.588	9.426.564	Budžet FBiH, EU, vlastita sredstva ustanova
UKUPNO	209.798.756	189.212.654	148.478.051	1.191.707	31.204.178	

Indikativni finansijski izvještaj ukazuje da je najveći izvor sredstava iz budžetskih sredstava i iznosi 148,5 mil. KM, što je za 59,85 mil. KM više izdvojenih budžetskih sredstava nego u 2021. godini. Iz ostalih izvora je u 2022. godini uloženo 31,2 mil. KM, što predstavlja povećanje za 9,43 mil. KM u odnosu na 2021. godinu. Iz kreditnih sredstava je u 2022. godini izdvojeno 1,19 mil. KM, što je za 0,95 mil. KM više nego u 2021. godini. Detaljan prikaz visina sredstava realiziranih u 2022. godini po strateškim ciljevima, kao i izvorima finansiranja prikazan je u Tabeli 43.

Kao i u prethodnoj godini, najviše realizovanih sredstva u 2022. godini je u okviru Strateškog cilja 2., ukupno 119.161.731 KM što predstavlja 80,1% od planiranog iznosa. Od navedenog iznosa je iz Budžeta izdvojeno 118.151.822 KM, iz kreditnih sredstava je izdvojeno 735.119 KM, dok je iz ostalih izvora sredstava izdvojeno 625.195 KM kroz realizaciju više različitih projekata društvenog sektora. Ukupan iznos je za 62.162.486 KM veći od iznosa izdvojenog u okviru Strateškog cilja 2. u 2021. godini.

Zatim slijedi Strateški cilj 1. sa realizovanih ukupno 53.515.156 KM, što predstavlja najveći procenat realizacije planiranog iznosa, tačnije 133,7%. Od tog iznosa je iz Budžeta izdvojeno 23.673.614 KM te iz ostalih izvora sredstava ukupno 21.152.419 KM. Ukupan iznos je za 62.162.486 KM veći od iznosa izdvojenog u okviru ovog Strateškog cilja u 2021. godini. Ukupan iznos je za 18.435.635 KM veći od iznosa izdvojenog u okviru Strateškog cilja 1. u 2021. godini.

U okviru Strateškog cilja 3. je ukupno realizovanih 16.535.767 KM, što predstavlja 78,2% od planiranog iznosa, od čega je iz Budžeta izdvojeno 6.652.615 KM, iz ostalih sredstava 9.426.564 KM i iz kreditnih sredstava 456.588 KM. Ukupan iznos je za 9.457.310 KM manji od iznosa izdvojenog u okviru Strateškog cilja 3. u 2021. godini.

3. IMPLEMENTACIJA SDG CILJEVA (AGENDA 2030) KROZ PROVEDBU STRATEŠKIH CILJEVA, PRIORITETA I DEFINIRANIH MJERA U STRATEGIJI RAZVOJA TUZLANSKOG KANTONA 2021-2027

Provođenje Agende 2030 u BiH vrši se kroz implementaciju Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH (SDG ciljevi) koji utvrđuje i konkretne podciljeve kao i indikatore putem kojih će se napredak mjeriti. Nakon usvajanja na vladama entiteta i Brčko Distrikta te na Vijeću ministara BiH, u prvoj polovini 2021. godine, Okvir je postao i zvanični dokument na osnovu kojeg otpočinje proces usklađivanja razvojnih i sektorskih strategija na svim nivoima vlasti, kao i planiranje budžeta za njihovo sprovođenje. U BiH su utvrđena tri pravca održivog razvoja – dobra uprava i upravljanje javnim sektorom, pametan rast i društvo jednakih mogućnosti, kao i dvije horizontalne teme – ulaganje u ljudski kapital i princip “niko ne smije biti isključen”. Navedeni pravci održivog razvoja, kao i horizontalne teme, na odgovarajući način su reflektovane kroz proces izrade Strategije razvoja Tuzlanskog kantona za period 2021-2027. godina, ali i u samoj Strategiji, te kao takva ona doprinosi ostvarenju sva tri odabrana pravca održivog razvoja. Shodno tome, Strategija razvoja Tuzlanskog kantona za period 2021-2027. godina usklađena je sa SDG ciljevima, a provođenje Strategije ujedno predstavlja i provođenje Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH.

Tabela 44. Povezanost SRTK 2021-2027. sa Okvirom za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH

Okvir za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH	Strategija razvoja Tuzlanskog kantona 2021-2027
Razvojni pravac: Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom	Strateški cilj 1. Dinamičan i održiv ekonomski razvoj u povoljnom poslovnom okruženju Strateški cilj 2. Razvijen inkluzivni i prosperitetni društveni sektor sa jednakim pravima za sve građane
AKCELERATOR 1: Efikasan, otvoren, inkluzivan i odgovoran javni sektor	PRIORITET: 1.4. Djelotvorna, otvorena i odgovorna javna upravna
AKCELERATOR 2: Vladavina prava, sigurnost i osnovna prava	PRIORITET: 1.4. Djelotvorna, otvorena i odgovorna javna upravna
AKCELERATOR 3: Otpornost na katastrofe	PRIORITET: 2.5. Unapređenje javne sigurnosti i održivo upravljanje rizicima od prirodnih i drugih nesreća
Razvojni pravac: Pametni rast	Strateški cilj 1. Dinamičan i održiv ekonomski razvoj u povoljnom poslovnom okruženju Strateški cilj 2. Razvijen inkluzivni i prosperitetni društveni sektor sa jednakim pravima za sve građane Strateški cilj 3. Resursno efikasan i održiv infrastrukturni razvoj
AKCELERATOR 1: Jačanje povoljnog okruženja za poduzetništvo i inovacije za proizvodnju dobara visoke dodane vrijednosti za izvoz	PRIORITET: 1.1. Konkurentan poslovni sektor na pravcu zelene tranzicije i digitalne transformacije PRIORITET: 1.3. Razvoj i promocija održivog turizma Tuzlanskog kantona
AKCELERATOR 2: Povećanje investicija u infrastrukturu	PRIORITET: 3.3. Modernizacija saobraćajne infrastrukture PRIORITET: 2.4. Poticati i razvijati sportsko-kulturne aktivnosti
AKCELERATOR 3: Unapređenje pristupa i kvaliteta obrazovanja i obuke	PRIORITET: 2.1. Unapređenje i modernizacija obrazovanja i nauke
AKCELERATOR 4: Zeleni rast i čista energija	PRIORITET: 3.2. Povećanje energijske efikasnosti
AKCELERATOR 5: Pametno upravljanje prirodnim resursima i okolišem	PRIORITET: 1.2. Razvoj održivog konkurentnog i dinamičnog sektora poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva PRIORITET: 3.1. Unapređenje zaštite okoliša, komunalne infrastrukture i planskog korištenja prirodnih resursa i prostora

Razvojni pravac: Društvo jednakih mogućnosti	Strateški cilj 2. Razvijen inkluzivni i prosperitetni društveni sektor sa jednakim pravima za sve građane
AKCELERATOR 1: Unapređenje politika socijalne zaštite	PRIORITET: 2.3. Unapređenje sistema socijalne zaštite i položaja ranjivih grupa stanovništva
AKCELERATOR 2: Aktivacija i zapošljavanje s fokusom na ranjive kategorije	PRIORITET: 2.3. Unapređenje sistema socijalne zaštite i položaja ranjivih grupa stanovništva
AKCELERATOR 3: Efikasna zdravstvena zaštita za sve	PRIORITET: 2.2. Razvoj savremenog sistema zdravstvene zaštite
AKCELERATOR 4: Pобољшanje inkluzivnosti obrazovnih sistema	PRIORITET: 2.1. Unapređenje i modernizacija obrazovanja i nauke
AKCELERATOR 5: Finansijska inkluzija	-

U sektoru ekonomskog razvoja, Strategija doprinosi povoljnom okruženju za poduzetništvo i inovacije, povećanju investicija u infrastrukturu, uključivanju u globalne lance vrijednosti, pametnom upravljanju prirodnim resursima, jačanju infrastrukture i konkurentnosti poljoprivrede, te održivom razvoju turizma. U sektoru društvenog razvoja, Strategija prije svega utiče na unapređenje obrazovanja i obuke, kvalitet predškolskog obrazovanja, unapređenje uslova za kulturno i umjetničko obrazovanje, politika i jačanje socijalne zaštite, osnaživanje porodice, podrške djeci i mladima (kroz vezu sa Strategijom za mlade), te uopšte podsticanje razvoja civilnog sektora kao važnog faktora društvenog razvoja. U sektoru zdravstvene zaštite akcentat je stavljen na postizanje što veće efikasnosti i unapređenja dostupnosti i kvaliteta zdravstvenih usluga. U sektoru koji se bavi zaštitom životne sredine, Strategija se fokusira na unapređenje upravljanja rizicima od katastrofa, jačanje kontrole i praćenja kvaliteta eko sistema, kao i na deminiranje kontaminiranih područja. U sektoru zaštite okoliša i infrastrukture, Strategija je fokusirana na jačanje kontrole i praćenja kvaliteta eko sistema, energetske efikasnost te razvoj komunalne i saobraćajne infrastrukture.

Analizom ostvarenih rezultata po strateškim ciljevima i prioritetima u 2022. godini utvrđeno je da su isti doprinijeli implemetaciji razvojnih pravaca iz Okvira: Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom, Pametni rast i Društvo jednakih mogućnosti te njihovih pripadajućih akceleratora odnosno pokretača, što je prikazano u nastavku ovog Izvještaja.

3.1. Razvojni pravac: Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom

Ovaj razvojni pravac usmjeren je na podršku vertikalnoj i horizontalnoj integraciji kroz usklađivanje razvojnih i sektorskih strategija s Okvirom za realizaciju Ciljeva održivog razvoja. Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom od ključnog su značaja za održivi razvoj u Bosni i Hercegovini u budućnosti. Trenutno su dobra uprava i upravljanje javnim sektorom suočeni s velikim brojem izazova i prepreka, koje su rezultat društveno-ekonomskog konteksta. Za njihovo rješavanje, vlasti na svim nivoima bi trebale primijeniti akcelerateore i pokretače navedene u ovome razvojnom pravcu. U okviru razvojnog pravca Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom u 2022. godini kroz implementaciju Strategije razvoja TK 2021-2027 realizovane su mjere iz dva strateška prioriteta.

3.1.1. Akcelerator: Efikasan, otvoren, inkluzivan i odgovoran javni sektor

Ovaj SDG akcelerator je fokusiran na stvaranje jakih institucija, koje osiguravaju kvalitetne usluge građanima. U izvještajnom periodu doprinos ovom akceleratoru ostvaren

je kroz realizaciju aktivnosti iz strateškog prioriteta *1.4. Djelotvorna, otvorena i odgovorna javna uprava* u okviru kojeg je nastavljena saradnja ministarstava sa Uredom za reviziju FBiH postupajući po preporukama te su pripremljeni programi mjera za otklanjanje propusta i provedene su interne kontrole kod budžetskih korisnika. Istovremeno, intenzivirana su stručna usavršavanja i obuke državnih službenika i namještenika u svim oblastima za koje su isti pokazali interesovanje. Izrađene su smjernice za trogodišnje planiranje rada TK 2024-2026 sa Akcionim planom za implementaciju Strategije razvoja TK ali i implementacioni dokumenti (trogodišnji i godišnji planovi rada) i izvještaji kao i Program javnih investicija Tuzlanskog kantona za period 2023-2025. godine. Raspoređena su sredstva u iznosu 1,6 miliona KM nedovoljno razvijenim, nerazvijenim i izrazito nerazvijenim jedinicama lokalne samouprave. U cilju jačanja kapaciteta i uspostave i unapređenja saradnje sa institucijama iz domena poduzetništva i obrta obezbjeđena je participacija upravnih organa stručnim skupovima, konferencijama, prezentacijama, seminarima, okruglim stolovima, edukacijama i sličnim aktivnostima.

3.1.2. Akcelerator: Vladavina prava, sigurnost i osnovna prava

Primjena ovog akceleratora treba dovesti do poboljšanja ukupne uprave i upravljanja javnim sektorom. Doprinos ovom SDG akceleratoru ostvaren je kroz realizaciju aktivnosti iz strateškog prioriteta *1.4. Djelotvorna, otvorena i odgovorna*

javna uprava a koje se odnose na pružanje pravne pomoći od strane kantonalnog zavoda, potpisivanje Protokola o načinu regulisanja obaveza između aktera u cilju izgradnje nove zgrade za potrebe Općinskog suda u Lukavcu te izradu Planova integriteta, kao i Planova za borbu protiv korupcije od strane institucija u TK. Također, na osnovu izvještaja o broju izvršenih krivičnih dijela i njihovih počinioca, odnosno broja prekršaja, može se vidjeti da se stopa kriminaliteta u Tuzlanskom kantonu smanjila u odnosu na godinu ranije.

3.1.3. Akcelerator: Otpornost na katastrofe

Ovaj SDG akcelerator podrazumijeva suzbijanje prijetnji koje proističu iz pandemija, (namjernog ili slučajnog) korištenja razvijenog biološkog, hemijskog, radiološkog i nuklearnog oružja, (zlo)upotrebe umjetne inteligencije i sl. U izvještajnom

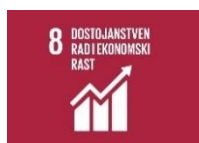
periodu doprinos primjeni ovog akceleratora ostvaren je realizacijom aktivnosti iz strateškog prioriteta *2.5. Unapređenje javne sigurnosti i održivo upravljanje rizicima od prirodnih i drugih nesreća* pružanjem novčane pomoći jedinicama lokalne samouprave za hitne intervencije te kroz opremanje struktura civilne zaštite općina i gradova (oprema, motorna vozila, agregati i alati za spašavanje).

3.2. Razvojni pravac: Pametni rast

Pametni rast ima za cilj osigurati pretvaranje inovativnih i produktivnih ideja u proizvode i usluge koje mogu stvoriti visokoplaćena radna mjesta i ubrzati ekonomski rast te, u isto vrijeme, očuvati prirodni kapital i smanjiti društvene nejednakosti. Održavanje makroekonomske stabilnosti, jačanje tržišta i unapređenje upravljanja ekonomijom (i u javnom i u privatnom sektoru) preduvjeti su za ekspanziju preduzetništva, kompanija sa snažnim rastom, inovacija koje efikasno koriste resurse, digitalizacije i ekonomskih aktivnosti zasnovanih na znanju. U okviru razvojnog pravca Pametni rast u 2022. godini kroz implementaciju Strategije razvoja TK 2021-2027 realizovane su mjere iz sedam strateških prioriteta.

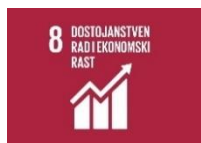
3.2.1. Akcelerator: Povoljno okruženje za poduzetništvo i inovacije

U fokusu ovog SDG akceleratora je digitalizacija ekonomije kroz povećanje investicija u infrastrukturu istraživanja, razvoja i inovacija u javnom i privatnom sektoru. U izvještajnom periodu realizovane su aktivnosti iz strateškog prioriteta 1.1.

Konkurentan poslovni sektor na pravcu zelene tranzicije i digitalne transformacije na osnovu kojih je pružena finansijska podrška postojećim MSP i obrtima kao i novoosnovanim poslovnim subjektima (preko 600 korisnika) kroz standardizaciju, digitalizaciju i unapređenju inovativnosti u poslovanju. Vlada Tuzlanskog kantona u saradnji sa bankama nastavila je subvencionirati dio kamatnih stopa privrednim subjektima kroz instrument plasmana beskamatnih sredstava.

3.2.2. Akcelerator: Pametno upravljanje prirodnim resursima i okolišem

Pametno upravljanje prirodnim resursima i okolišem daje naglasak na održivi turizam, jačanje kontrole i praćenja

kvaliteta ekosistema, razvoj sistema cirkularne ekonomije, zaštitu i obnovu prirodnog kapitala, upravljanje rizicima od katastrofa, te deminiranje još uvijek kontaminiranih područja. Primjena ovog SDG akceleratora ostvarena je kroz realizaciju aktivnosti iz strateškog prioriteta 1.2. *Razvoj održivog konkurentnog i dinamičnog sektora poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva* koje se odnose na novčane poticaje za zaštitu i uređenje poljoprivrednog zemljišta, za podršku poljoprivrednim proizvođačima u oblasti biljne i animalne proizvodnje te podršku održivom ruralnom razvoju. Također, kroz realizaciju aktivnosti iz prioriteta 1.3. *Razvoj i promocija održivog turizma Tuzlanskog kantona* u izvještajnom periodu podržano je cca 80 projekata kroz privredne subjekte, udruženja, nevladine organizacije i sl. u oblasti turizma i ugostiteljstva. Provedene su aktivnosti na promociji turističke ponude Tuzlanskog kantona putem oglašavanja u štampanim i audio-vizuelnim medijima te na sajmovima u zemlji i inozemstvu. Unaprijeđena je turistička signalizacija na području Tuzlanskog kantona a izrađen je i Nacrt Strategije razvoja turizma i stavljen u proceduru javnih konsultacija. Nabavljeno je 6 vozila za zbrinjavanje komunalnog otpada u okviru provedbe strateškog prioriteta 3.1. *Unapređenje zaštite okoliša, komunalne infrastrukture i planskog korištenja prirodnih resursa i prostora*. Također, sanacija brane Modrac (IV faza) je u završnoj fazi.

3.2.3. Akcelerator: Unapređenje pristupa i kvaliteta obrazovanja i obuke

Ovaj SDG akcelerator ima za cilj unapređenje pristupa i kvaliteta svih oblika obrazovanja kroz kurikularnu reformu i kontinuirani razvoj kapaciteta nastavnika, modernizaciju škola i školskih ustanova. Primjena ovog SDG akceleratora ostvarena je kroz realizaciju aktivnosti iz strateškog prioriteta *2.1. Unapređenje i modernizacija obrazovanja i nauke*. U izvještajnom periodu nastavljen je proces inoviranja NPP za srednje stručne i tehničke škole i provođenje obuka zaposlenika u odgojno - obrazovnim ustanovama. Istovremeno izvršeno je vrednovanje rada škola po izmijenjenoj metodologiji i revidiranom Instrumentariju i nastavljen je kontinuiran rad na razvijanju obrazovno-pedagoškog informacionog sistema (OPIS). Vlada Tuzlanskog kantona stipendirala je učenike koji su upisali deficitarna zanimanja te je u saradnji sa Pedagoškim zavodom i nevladinim organizacijama pokrenut dijalog na temu prevencije svih oblika nasilja, mentalnih teškoća, bolesti ovisnosti i sl. Treba napomenuti da je nastavljena izgradnja predškolske ustanove u Kalesiji.

3.2.4. Akcelerator: Zeleni rast i čista energija

Ovaj SDG akcelerator usmjeren je na sljedeće pokretače: dekarbonizacija energetske sektora, smanjenje energetske siromaštva, decentralizacija elektroenergetskog sistema, te razvoj potrebnih „zelenih” vještina i poslova. Doprinos ovom SDG akceleratoru ostvaren je kroz realizaciju aktivnosti iz prioriteta *3.2. Povećanje energetske efikasnosti* u okviru kojeg su urađene mjere energetske efikasnosti na 22 javna objekta i 16 objekata privrednih društava. U izvještajnom periodu proširena je mreža snadbijevanja toplotnom energijom u daljinskom sistemu grijanja u 3 općine/grada, zamijenjena su 103 kotla na ugalj toplotnim pumpama, ugrađene su 4 solarne fotonaponske elektrane na privrednim društvima i kroz projekat „Pametne škole 2“ je 5 školskih objekata energetske obnovljeno, te su instalirane dvije fotonaponske elektrane na školskim objektima.

3.2.5. Akcelerator: Povećanje investicija u infrastrukturu

Ovaj SDG akcelerator je posebno usmjeren na modernizaciju digitalne i transportne infrastrukture. Primjena ovog SDG akceleratora ostvarena je kroz realizaciju aktivnosti iz strateškog prioriteta *3.3. Modernizacija saobraćajne infrastrukture* koje se odnose na redovno održavanje regionalnih, lokalnih i nekategorisanih cesta kao i saobraćajne signalizacije i opreme. Aerodrom Tuzla nastavio je sa unaprijeđenjem svojih usluga te je u izvještajnom periodu ostvario prihod veći za 56% u odnosu na godinu ranije. U okviru ovog akceleratora realizovane su aktivnosti iz strateškog prioriteta *2.4. Poticati i razvijati sportsko-kulturne aktivnosti* gdje je u izvještajnoj godini podržano 12 projekata rekonstrukcije i opremanja sportskih objekata ukupne vrijednosti preko 1 milion KM. Treba napomenuti da je TK nastavio sa održavanjem sportskih manifestacija ("Male olimpijske igre") i dodjelom sportskih stipendija (25 stipendija za sportiste i trenere te za sportiste – učenike i nastavnike trenere koji su osvojili prva mjesta na Malim olimpijskim igrama TK). Podržano je 132 programa i projekta usmjerenih na oblast vrhunskog sporta, kvalitetnog sporta, sporta lica sa invaliditetom, sport za sve (sportska rekreacija, sportski odgoj i obrazovanje i zdravstvena zaštita

sportista) i sufinansirani su stručni poslovi Sportskog saveza TK i Sportskog saveza osoba sa invaliditetom TK. Izvršene su pripremne aktivnosti za uspostavu registara fizičkih i pravnih lica u oblasti sporta. Iz domena kulturnih aktivnosti u izvještajnoj godini realizirana je manifestacija „Dani evropskog nasljeđa“. U okviru programa „Jačanje kapaciteta ustanova i udruženja koji se bave kulturnom djelatnošću na području Tuzlanskog kantona“ kao prioritetni nosioci prepoznate su Javne ustanove iz oblasti kulture, kojima je osnivač/suosnivač Tuzlanski kanton, koje moraju raditi na jačanju kadrovskih kapaciteta za učestvovanje u programima, projektima i mrežama koje finansiraju strani donatori, prvenstveno Evropska unija, strane ambasade i slično. U tom kontekstu su pokrenute aktivnosti koje predstavljaju bazu za buduće djelovanje, a pojedine ustanove iz resorne oblasti su poslale projektne prijedloge i aplicirale na pozive gore navedenih stranih donatora. Podržana je organizacija Festivala mladih i nastavljene su pripremne aktivnosti za kandidaturu TK za Evropsku prijestolnicu mladih 2025. godine.

3.3. Razvojni pravac: Društvo jednakih mogućnosti

Društvo jednakih mogućnosti kao razvojni pravac postoji kako bi se potaklo ispunjenje principa „Niko ne smije biti isključen“. Ovaj pravac je usko povezan s reformom uprave i bržim rastom prihoda i zapošljavanja, te se fokusira na unapređenje sistema socijalne i zdravstvene zaštite u zemlji, kako bi se na bolji način zaštitili oni koji su suočeni s najvećim rizikom od siromaštva i ranjivosti (npr. starije osobe, osobe s invaliditetom, stanovnici udaljenih ruralnih područja, migranti, etničke manjine i određene grupe žena i djece) s ciljem jačanja socijalne kohezije. U okviru razvojnog pravca Društvo jednakih mogućnosti u 2022. godini kroz implementaciju Strategije razvoja TK 2021-2027. realizovane su mjere iz pet strateških prioriteta.

3.3.1. Akcelerator: Unaprijeđenje politike socijalne zaštite

Ovaj SDG akcelerator odnosi se na ciljano i bolje usmjeravanje javnih rashoda za socijalnu zaštitu, jačanje infrastrukture i kompetencija pružalaca usluga kroz uvođenje novih modela

te unapređenje sistema identifikacije i praćenja ranjivih porodica i porodica u riziku. Primjena ovog SDG akceleratora ostvarena je kroz realizaciju aktivnosti iz strateškog prioriteta *2.3. Unapređenje sistema socijalne zaštite i položaja ranjivih grupa stanovništva* u okviru kojeg je Vlada Tuzlanskog kantona kreirala Program mjera za socijalno zbrinjavanje zaposlenika koji su u procesu stečaja, likvidacije, restrukturiranja i privatizacije preduzaća ostali ili ostaju bez posla, a ispunjavali su uslove za penziju u 2022. godini. Iz kantonalnog budžeta izdvojena su novčana sredstva za civilne žrtve rata u iznosu od 1,2 miliona KM a iz federalnog budžeta 2,8 miliona KM. Vlada Tuzlanskog kantona donijela je Rješenje o imenovanju Privremenog upravnog Odbora i izdala saglasnost za imenovanje vršioca dužnosti direktora JU Centar za autizam „Meho Sadiković“ Tuzla a doneseni su i prateći normativni akti (standardi i normativi, Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o plaćama, naknadama i drugim primanjima zaposlenika i Pravilnik o radu). Pravo na hraniteljstvo do kraja 2022. godine ostvarilo 120 hranjenika a smještaj u ustanove socijalne zaštite koristilo je 483 odraslih lica. Na ime naknade za zaposlene majke porodilje i dodatne novčane naknade isplaćeno je preko 12 miliona KM. Servisirano je ukupno 23.434 korisnika boračko-invalidske zaštite i zaposleno je 172 lica iz boračke populacije (na 2

godine), obezbijeđene su obavezne zdravstvene zaštite i premije osiguranja za lica iz ove grupacije a podijeljene su i 1.743 stipendije. Pored navedenog osigurana je isplata novčanih egzistencijalnih naknada i jednokratnih novčanih pomoći. Vlada Tuzlanskog kantona nastavila je sa subvencioniranjem kamata na kredite za stambeno zbrinjavanje mladih (76 korisnika u 2022. godini), zatim subvencioniranje troškova mladima za smještaj i boravak djece u predškolskim ustanovama za (262 djece) te finansiranjem i sufinansiranjem projekata omladinskih udruženja i projekata udruženja i fondacija (12 korisnika).

3.3.2. Akcelerator: Efikasna zdravstvena zaštita za sve

Ovaj SDG akcelerator podrazumijeva ispunjavanje osnovnih međunarodno dogovorenih standarda ljudskih prava *Pravo na zdravlje*. Doprinos ovom akceleratoru ostvaren je kroz realizaciju aktivnosti iz prioriteta 2.2. *Razvoj savremenog sistema zdravstvene zaštite* koje se odnose na nabavku medicinske opreme za JZU UKC Tuzla, OB Gračanica i domove zdravlja, zatim stručnog osposobljavanja boraca i članova njihovih porodica u JZU UKC Tuzla te provođenjem nekoliko programa zapošljavanja u 2022. godini (Mladi sa iskustvom, Tražim poslodavca i Posao za sve). U 2022. i 2023. godini primljeno je 6 ljekara opšte prakse te 3 medicinska tehničara. U izvještajnoj godini odobrena su sredstava za nabavku dva lifta za potrebe Klinike za interne bolesti a nabavljena je računarska oprema i izvršena sanacija računarske (informatičke) mreže za potrebe uspostavljanja centralnog zdravstvenog informacionog sistema.

3.3.3. Akcelerator: Poboljšanje inkluzivnosti obrazovnih sistema

Ovaj SDG akcelerator treba osigurati jednak pristup obrazovanju i podršku za djecu i mlade s poteškoćama u razvoju, djecu i mlade koji dolaze iz ekonomski i socijalno ugroženih kategorija, odnosno promovirati potrebu standardiziranog pristupa, kako bi sva djeca i mladi imali iste mogućnosti i šanse. S tim u vezi, doprinos ovom akceleratoru ostvaren je kroz realizaciju strateškog prioriteta 2.1. *Unapređenje i modernizacija obrazovanja i nauke*. U okviru ovog prioriteta realizovane su aktivnosti podrške prijevoza romskih učenika koji stanuju na udaljenosti preko 2 km od škole, zatim dodijeljene su stipendije učenicima romske nacionalnosti koji su ostvarili odličan uspjeh, podržani su programi prekvalifikacije pripradnika romske nacionalnosti koji su se obratili sa zahtjevom za podršku te dodijeljene stipendije učenicima romske nacionalnosti koji redovno pohađaju srednju školu.

3.3.4. Akcelerator: Aktivacija i zapošljavanje s fokusom na ranjive kategorije

Ovaj SDG akcelerator uključuje razvijanje sistema identifikacije, pripreme za rad (doškoloavanje i prekvalifikacija), zapošljavanje, podršku i praćenje ranjivih kategorija, saradnju s poslodavcem i sl. Primjena ovog akceleratora ostvorena je kroz realizaciju aktivnosti iz strateškog prioriteta 1.1. *Konkurentan poslovni sektor na pravcu zelene tranzicije i digitalne transformacije*. U izvještajnoj godini izdvojeno je preko 10 miliona KM za zapošljavanje osoba koje su se nalazile na evidenciji nezaposlenih JU Služba za zapošljavanje TK (zaposleno

1.935 osoba). Istovremeno kroz Program poticaja zapošljavanja u 2022. godini zaposleno je 12 osoba starosne dobi do 30 godina, 6 osoba romske nacionalnosti, 16 osoba koje su članovi porodice u kojoj niko ne radi i 10 visoko-obrazovanih osoba bez radnog iskustva u struci, a 80 osoba je prošlo obuku stručnog osposobljavanja. Treba istaći da je u izvještajnom periodu pokrenuto 300 privrednih subjekata (obrta ili privrednih društva - d.o.o). U okviru strateškog prioriteta *2.3. Unapređenje sistema socijalne zaštite i položaja ranjivih grupa stanovništva* realizovan je IMPAKT inkubator poslovnih ideja na području 10 lokalnih zajednica na području Tuzlanskog kantona.

4. INSTITUCIONALNI KAPACITETI ZA RAZVOJ TUZLANSKOG KANTONA

Sistem za razvojno planiranje i upravljanje razvojem predstavlja cjelovit i usklađen proces održivog, ekonomskog, društvenog, okolišnog i prostornog prilagođavanja, na Ustavu i zakonima zasnovanim potrebama i interesima građana i društva. On podrazumijeva postojanje odgovarajućih finansijskih sredstava, te zahtijeva postojanje odgovarajućeg pravnog, institucionalnog i metodološkog okvira koji bi osigurao djelotvorno i koordinirano planiranje i realizaciju socio-ekonomskih razvojnih prioriteta.

Poštivajući odredbe regulatornog okvira za planiranje i upravljanje razvojem, prije svega Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u FBiH, Tuzlanski kanton ispunio je sve zakonske odredbe u kontekstu uspostave sistema za efikasno upravljanje razvojem. Formalnu funkciju tijela za razvojno planiranje i upravljanje razvojem na nivou Tuzlanskog kantona ima Odjeljenje za razvoj u okviru Ministarstva privrede Tuzlanskog kantona, dok su uspostavljena i funkcionalna druga tijela odnosno koordinacioni i participativni mehanizmi - Kantonalni odbor za razvoj i Vijeće za razvojno planiranje i upravljanje razvojem Kantona.

U svrhu efikasne implementacije, ali praćenja ostvarenja i izvještavanja o realizaciji Strategije razvoja Tuzlanskog kantona za period 2021-2027. godina neophodno je u narednom planskom periodu nastaviti jačati horizontalnu koordinaciju i raditi na osnaživanju uloge pojedinačnih ministarstava i drugih kantonalnih tijela u procesu razvojnog planiranja i upravljanja razvojem. Navedeno je dijelom osigurano i kroz primjenu Uredbe o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u Federaciji Bosne i Hercegovine, a koja osigurava jedinstven pristup u izradi trogodišnjih i godišnjih planova rada, kao i godišnjih izvještaja o radu svih organa javne uprave uz usaglašavanje programa rada sa planovima vezanim za provedbu Strategije. Time se doprinosi i aktivnijoj ulozi ministarstava i drugih organa uprave Tuzlanskog kantona u planiranju, praćenju, implementaciji i izvještavanju o realizaciji strateških intervencija. Od posebnog jeste i uspostava funkcionalnog sistema praćenja ostvarenja definisanih indikatora u ministarstvima i drugim organima uprave Tuzlanskog kantona i jedinica lokalne samouprave na nivou TK, kako bi se osiguralo efikasno dostignuća strateških intervencija, a time i poduzimanje korektivnih akcija i/ili korigiranje definisanih indikatora.

U periodu od 2016. do 2022. godine je, u cilju pružanja podrške Ministarstvu privrede i Vladi Tuzlanskog kantona u primjeni Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem Federacije Bosne i Hercegovine, bila realizirana saradnja sa ILDP Projektom integriranog lokalnog razvoja, koji je zajednička inicijativa Švicarske Vlade i Razvojnog programa Ujedinjenih nacija Bosne i Hercegovine (UNDP BiH). U skladu sa navedenim, ILDP Projekat je u dugogodišnjem periodu pružao aktivnu podršku proširenju i konsolidiranju znanja te jačanju sistema za upravljanje razvojem na nivou Tuzlanskog kantona. Jedna od tih aktivnosti bila je i izrada Strategije razvoja Tuzlanskog kantona za period 2021-2027. godina, koja je uspješno finalizirana u 2021. godini. U okviru navedenog projekta, je na godišnjem nivou provođena procjena stepena uspostavljenosti sistema i procesa planiranja i upravljanja razvojem u Tuzlanskom kantonu, koja je pokazala da je Tuzlanski kanton svih godina imao kontinuirani rast, sa finalnim rezultatom od 99% uspostavljenosti sistema za razvojno planiranje. Navedena ocjena pokazuje da je Tuzlanski kanton

na zavidnom nivou kada je u pitanju stepena uspostavljenosti procesa planiranja i upravljanja razvojem i ocijenjen je kao leaderski kanton u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Kako bi se dodatno unaprijedili kapaciteti Tuzlanskog kantona u kontekstu razvojnog planiranja, ali i kreiranja doprinosa Ciljevima održivog razvoja u Bosni i Hercegovini, Odjeljenje za razvoj ej u 2022. godini pripremilo aplikaciju u okviru Programa „Okvir za realizaciju Ciljeva održivog razvoja kao temelj za održiv i inkluzivan rast u Bosni i Hercegovini“ (SDG2BiH), kojeg finansira Vlada Švedske i implementira UNDP u partnerstvu sa UNICEF-om i UNWOMEN u BiH, uz koordinaciju ureda Rezidentne koordinatorice UN-a, a koja je bila uspješna te je Tuzlanski kanton izabran kao jedan od tri kantona u Federaciji Bosne i Hercegovine koji će učestvovati u implementaciji ovog Programa. Ključni cilj Programa SDG2BiH jeste ojačati kapacitete osam jedinica lokalne samouprave u Bosni i Hercegovini, te tri kantona u Federaciji Bosne i Hercegovine, kroz pružanje tehničke podrške u procesu lokalizacije i operacionalizacije Ciljeva održivog razvoja kroz sistemsku implementaciju strategija razvoja kantona i JLS, razvoju i pripremi dokumentacije za strateške projekte koji doprinose ostvarivanju Ciljeva održivog razvoja, te pripremi i implementaciji razvojnih projekata.

Shodno tome, Tuzlanski kanton će u narednom trogodišnjem periodu u okviru Programa SDG2BiH aktivno raditi na povećanju kapaciteta za provedbu Strategije razvoje Kantona, podizanje svijesti o Okviru za realizaciju Ciljeva održivog razvoja BiH, njegovom značenju i potrebi za ostvarenjem aktivnosti koje će dovesti do održivog razvoja i boljeg života građanki i građana; usklađivanje normativnih akata s potrebama provedbe Okvira za realizaciju Ciljeva održivog razvoja BiH, te pripremu i prevođenju Okvira za realizaciju Ciljeva održivog razvoja BiH u implementacione dokumente. Također će biti pružena podrška identifikaciji i razradi ključnih projektnih prijedloga iz javnoga sektora koji pridonose provođenju Okvira za realizaciju Ciljeva održivog razvoja BiH i posebno će se fokusirati na obuku za pripremu projektnih prijedloga, pripremu i izradu projektnih prijedloga, te pružanje podrške u definisanju modela finansiranja za implementaciju projekta. U okviru Programa SDG2BiH će biti realizirana i priprema i provođenje grant schema, te će se pružati tehnička podrška u identifikaciji, pripremi i implementaciji projekata koji imaju za cilj da pomognu kantonima da doprinesu ostvarenju Ciljeva održivog razvoja i implementaciji strategije razvoja, a omogućeno će biti i sufinansiranje projekata koji doprinose ostvarenju prioriteta iz Strategije razvoja Kantona. Kao dodatan aspekt će biti omogućeno i promoviranje lidera održivog razvoja, kroz koje će biti realizovano umrežavanje sa liderima održivog razvoja u zemlji, regiji i okruženju, a koje će doprinijeti transferu znanja i iskustava s ciljem podizanja svijesti o Okviru za realizaciju Ciljeva održivog razvoja BiH i mogućnostima koje pruža njegova praktična primjena. Posebno značajan aspekt za javna tijela jeste i podrška realizaciji Okvira za realizaciju Ciljeva održivog razvoja u BiH i ostvarenju razvojnih pravaca „Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom“ i „Pametni rast“, kroz primjenu modela za upravljanje kvalitetom na lokalnom nivou, procjenu digitalne spremnosti javne uprave i izradu mape digitalne transformacije institucije, realizaciju obuke za uposlene u javnoj upravi u oblasti digitalne transformacije, osnaživanje kanala digitalne komunikacije između javne uprave i građana, te razmjenu najboljih praksi iz finansijskog i operativnog upravljanja u skladu sa specifičnim potrebama i mogućnostima korisnika ovog Programa.

5. PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE PROVEDBE STRATEGIJE RAZVOJA TUZLANSKOG KANTONA

Strategija razvoja Tuzlanskog kantona, koja obuhvata planski period 2021-2027. godina i definiše javne politike i usmjerenje razvoja kantona i jedinica lokalne samouprave unutar Kantona, usvojena je u maju 2021. godine. U cilju obezbjeđenja optimalnih uslova za njenu provedbu, ali i praćenje provedbe Strategije te pružanje značajnijeg doprinosa integriranom razvoju Kantona, ključne preporuke definisane u Izvještaju o razvoju se odnose prioritarno na:

1. Aktivnu implementaciju Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u FBiH i pratećih podzakonskih akata, u cilju uspostave što efikasnijeg sistema za planiranje i upravljanje razvojem u Tuzlanskom kantonu, naročito u oblasti trogodišnjeg i godišnjeg planiranja rada organa uprave;
2. Unapređenje rada uspostavljenog Vijeća za razvojno planiranje i upravljanje razvojem Tuzlanskog kantona u skladu sa Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u FBiH;
3. Unapređenje sistema planiranja, praćenja i izvještavanja, i usklađivanju plana implementacije Strategije razvoja i godišnjih planova rada sa dokumentom okvirnog budžeta, godišnjim budžetom i programom javnih investicija;
4. Unapređenje institucionalnog okvira radi osnaživanja funkcije razvojnog planiranja i upravljanja u svim organima uprave TK, u cilju jačanja kapaciteta pojedinačnih ministarstava i uprava za realizaciju razvojnih projekata i aktivnosti od značaja Tuzlanski kanton;
5. Jačanje saradnje sa zakonodavnim nivoom vlasti u Tuzlanskom kantonu i usklađivanje procesa rada sa zakonskim okvirom za razvojno planiranje u Federaciji Bosne i Hercegovine u svrhu intenzivnije implementacije Strategije razvoja Tuzlanskog kantona, kao i Okvira za implementaciju Ciljeva održivog razvoja u BiH;
6. Provođenje kadrovskog osnaživanja razvojnih mehanizama na nivou kantona, te podizanje nivoa znanja, vještina i kapaciteta službenika koji će biti angažovani na poslovima planiranja i upravljanja razvojem;
7. Jačanje kapaciteta i znanja službenika u oblasti upravljanja projektnim ciklusom i pripreme razvojnih projekata u cilju apliciranja prema EU i međunarodnim, ali i domaćim fondovima, kako bi se ojačala komponenta finansiranja razvojnih projekata iz vanjskih izvora;
8. Dalje jačanje ljudskih i materijalnih kapaciteta Odjeljenja za razvoj u okviru Ministarstva privrede kao efektivnog i funkcionalnog tijela za razvojno planiranje i upravljanje u Tuzlanskom kantonu.
9. Sa ciljem privlačenja stranih investicija i donatorske podrške, dodatno usklađivanje implementacionih dokumenata u Tuzlanskom kantonu sa EU i drugim strateškim dokumentima poput Ciljeva za održivi razvoj do 2030. godine, Zelene agende za Zapadni Balkan i dr.

Kada je u pitanju dalje jačanje institucionalnih kapaciteta za učinkovito upravljanje razvojem, ocijenjeno je da se nedostaci upravljanja razvojem Tuzlanskog kantona mogu prevazići jačanjem postojećeg Odjeljenja za razvoj u okviru Ministarstva privrede, kao efektivnog i funkcionalnog mehanizma za planiranje i upravljanje razvojem, ali i međunarodnu saradnju. Uz institucionalno

jačanje, neophodno je planirati materijalno-tehničko i kadrovsko osnaživanje razvojnih mehanizama na nivou kantona, te podizanje nivoa znanja, vještina i kapaciteta službenika koji su angažovani na poslovima planiranja i upravljanja razvojem u svim organima uprave Tuzlanskog kantona.

Ključnu ulogu u procesu realizacije strateških dokumenata imaju svi kantonalni organi uprave i institucijama, kao i JLS sa područja Tuzlanskog kantona. U narednom periodu potrebno je sistem izvještavanja unaprijediti kroz poboljšanje sistemskog praćenja indikatora razvoja na svim nivoima i razmjenu informacija i interakciju sa Odjeljenjem za razvoj u procesu godišnjeg planiranja, budžetiranja, implementacije, monitoringa i realizacije razvojnih prioriteta te osiguravanje i redovno ažuriranje baza podataka relevantnih za razvoj.

U skladu sa navedenim, dodatnu pažnju je potrebno posvetiti i jačanju kapaciteta za optimalnu primjenu godišnjeg i trogodišnjeg planiranja rada, monitoringa i izvještavanja na nivou svih kantonalnih organa uprave, koje je bazirano na povezivanju strateških i implementacionih dokumenata. Koordinirani pristup i direktna usklađenost između strateških i implementacionih dokumenata ključna je karakteristika sistema razvojnog planiranja i upravljanja razvojem, a izradom trogodišnjih i godišnjih planova rada daje se puni smisao strateškim dokumentima tako što se operacionaliziraju ciljevi, prioriteta i mjere te kroz trogodišnje i godišnje planove rada prevode u konkretne projekte i aktivnosti. Isto tako, izradom godišnjih izvještaja o radu i izvještaja o razvoju osiguravaju se informacije o realizovanim programima, odnosno projektima i aktivnostima čime se, između ostalog, sagledavaju i neophodni ulazni elementi za pripremu novog planskog ciklusa. Što je usklađenost između strateških i implementacionih dokumenata veća, tako će i sistem razvojnog planiranja i upravljanja razvojem biti efikasniji.